ALp 2766
L.arch.

LIETUVOS NACIONALINIO MUZIEJAUS BIBLIOTEKA

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 7 (2034) 1989 VASARIS-FEBRUARY 14 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Nenutylantis šauksmas

Kai žmogus būna apiplėštas, nuskriaustas, pažemintas, – iš jo širdies prasiveržia šauksmas. Nebūtinai reiksminis, raudantis. Jo šauksmas gali būti labai tylus, bet gilus, nenumaldomas. Ir tai todėl, kad jis veržiasi iš prigimties gelmių. Tokio šauksmo niekas negali nuraminti – nei glostymas, nei grasinimas, nei prievarta. Vienintelis vaistas tuo atveju – skriaudos atitaisymas, žmogaus orumo atstatymas, skriaudėjo nubaudimas. Tai galioja ne tiktai paskiram žmogui, bet ir visai tautai. Apiplėšta, nuskriausta, pažeminta tauta tol nenutyla šaukusi, kol skriauda lieka neatitaisyta. Skriaudėjas gali būti labai galingas, nepaprastai ginkluotas, sutelkęs stipriausią policiją bei kariuomenę, o nuskriaustasis – maža tauta, nepasižyminti fizine jėga, tačiau jos šauksmas yra nenugalimas. Užgniaužti jo negali jokia fizinė jėga, net ir pati didžiausia. Ji gali žmogų ir tautą sunaikinti, bet vidinio prigimties šauksmo įveikti negali. Tai kiekvienos tautos, net ir mažiausios, stiprybė. Tai šauksmas, kuris sugėdina galingus skriaudėjus ir iškelia silpnuosius bei nuskriaustuosius. Fizinė jėga, kad ir stipriausia, sudyla, sunyksta, o nuskriaustos tautos šauksmas niekad nenutyla.

TOKS nuskriaustos tautos šauksmas veržiasi iš lietuvių tautos gelmių. Jis veržėsi carinės vergijos laikais, jis veržiasi ir dabartinės sovietinės okupacijos metais. Tasai šauksmas reiškėsi ir tebesireiškia įvairiais pavidalais. Labai dažnai jis būna tyli tautos kančia, bylojanti ramiu skundu, mažai tepastebimu skriaudėjo, bet kartais jisai prasiveržia masinėmis demonstracijomis ir net kruvinomis kovomis. Vienas tokių mūsų tautos šauksmo proveržių buvo partizaninės kovos prieš sovietinę okupaciją. Kai kurių politikų nuomone, tai buvęs neracionalus pasipriešinimas prieš daug stipresnę jėgą, pareikalavęs labai daug kraujo aukų. Panašus pasipriešinimas buvo ir cariniais laikais – žuvo daug sukilėlių su savo vadais ir nieko nelaimėjo. Bet tai buvo nuskriaustos tautos šauksmo proveržiai – kruvini, desperatiški, tačiau liudijantys nenumaldomą tautos troškimą, kuris kartais nepaiso racionalių apskaičiavimų ir prasiveržia fizine jėga, kai tautai padaryta skriauda peržengia kančios saiką. Taip buvo praeityje, taip bus ir ateityje. Tai ne pranašystė, o faktų kalba, einanti iš pačios žmogaus ir tautos prigimties. Žmonijos istorija yra pilna tokių liudijimų, iškeliančių gelminį nuskriaustųjų šauksmą.

DABARTINIS lietuvių tautos šauksmas, trunkantis jau beveik penkis dešimtmečius, buvo bandomas nutildyti įvairiomis priemonėmis. Sovietinės priespaudos nešėjai, apsiginklavę moderniausiais ginklais, tikėjosi nutildyti tautos laisvės šauksmą. Siųsdami tūkstančiais mūsų tautiečius į Sibirą, bandė išrauti su šaknimis tą šauksmą iš mūsų žmonių širdžių. Įvedė didžiausią priespaudą krašto viduje, užliejo visą Lietuvą maskvine propaganda, veiklesniuosius tautiečius sodino į kalėjimus, įvedė griežtą cenzūrą, pažabojo spaudą, suvaržė mokyklas, uždarinėjo šventoves... Atrodė, kad modernioji sovietų mašinerija ryte prarys mūsų tautą ir amžiams nutildys jos šauksmą "Mes be laisvės nenurimsim." Bet vos tik sušvelnėjo varžtai, pasigirdo labai garsus tautos šauksmas – lygiai toks pat, kaip ir prieš penketą dešimtmečių. Jisai šiandieną reiškiasi naujomis politinėmis formomis pačioje Lietuvoje. Stebime jas su dideliu dėmesiu ir viltimi. Bet to neužtenka. Išeivijos balsas naujai prasiveržusiame tautos šauksme turėtų būti žymiai stipresnis. Išeivija, būdama laisvojo pasaulio dalimi, turėtų išnešti tautos šauksmą į visą pasaulį. Kadaise biblinio Jericho miesto sienos griuvo nuo trimitų garso. Bendras mūsų tautos šauksmas turėtų suaidėti pasaulio mastu ir sugėdinti priespaudos nešėjus bei priminti, kad dabartis yra tautų laisvės era, neaplenkianti nė vienos imperijos. **Pr. G.**

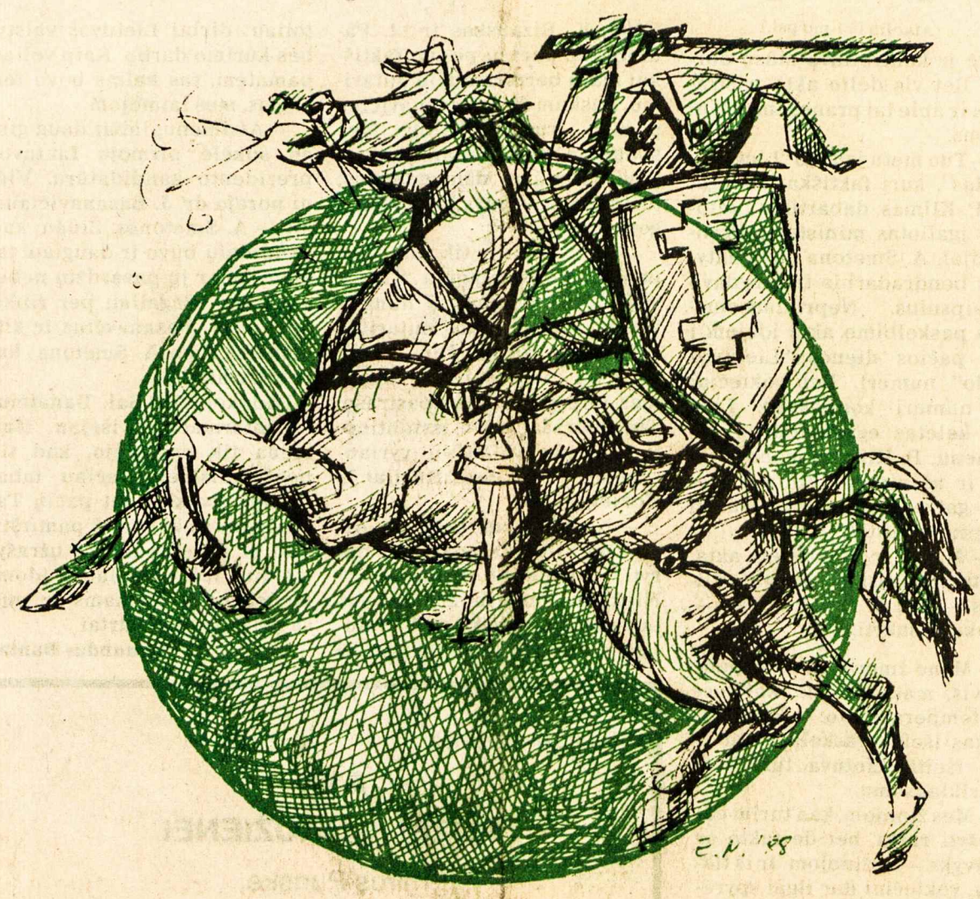

Šuoliuojantis žirgas, nešęs senovės Lietuvos karį į valstybinius žygius, ginančius krašto sienas ir nepriklausomybę, tapo valstybiniu Lietuvos ženklu, kuris ir šiandieną skatina tautą siekti pilnutinės nepriklausomybės

Iliustracija – Editos Nazaraitės

Kaip mes paskelbėm nepriklausomą Lietuvą

Pasikalbėjimas su asmenimis, pasirašiusiais Lietuvos nepriklausomybės aktą, išspausdintas "Naujo žodžio" 1932 metų vasario 15 dienos numeryje ir perspausdintas Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio Vilniaus tarybos leidinio "Sąjūdžio žinios" 1988 metų 50-tame nr.

Švenčiam keturiolika metų nuo paskelbimo Lietuvos nepriklausoma valstybe. Oficiališkoji pusė to paskelbimo mums visiems yra gerai žinoma. Bet yra dar viena pusė, psichologiškoji, jeigu galima taip pasakyti, apie kurią šiaip ar taip mes mažai težinom, tačiau kuri yra dar įdomesnė, negu oficiališkoji. Tad šiuo būdu norėdami paminėti mums, lietuviams, taip brangų ir istorišką įvykį, nutarėm kreiptis į kai kuriuos buvusius Lietuvos Tarybos narius ir pasiteirauti, kokia buvo anuomet jų psichologinė būklė, kokia nuotaika ir t.t.

"Profesorius Mykolas Biržiška, jis tikrai galės mane rūpimu klausimu painformuoti", skaitydamas Lietuvos Tarybos narių sąrašą, nusprendžiau ir nieko nelaukdamas nuėjau į Trakų g-vę 15 nr., kurioje jis gyvena.

— Kas buvo prieš keturiolika metų? – pradėjo jis. – Atvykau kalbant, daug kas mano atminty išdilo, o ir tie įvykiai, kurie dar užsiliko, yra nebelabai aiškūs. Bet vis dėlto stengsiuos tamstai ką ne ką papasakoti.

Profesorius atsistojo ir pradėjo vaikščioti po kambarį. Prispaudė prie kaktos ranką, lyg norėdamas viską prisiminti.

— Kaip šiandien atsimenu, — pradėjo profesorius, — 1917 metų vasarą gavom iš vokiečių leidimą sušaukti lietuvių konferenciją Vilniuje. Vokiečiai, duodami mums leidimą, turėjo visiškai kitokius tikslus negu mes: prisidengę tautų apsisprendimo teise, jie norėjo sudaryti nepriklausomą Lietuvos valstybę ir vienu ar kitu būdu prijungti ją prie Vokietijos.

— Leidimas gautas. Reikėjo nutarti, kas kviesti į konferenciją. Iš vokiečių išsiderėjom, kad į konferenciją kviesim tik mes; tuo būdu jie be mūsų žinios negalėjo pakviesti nė vieno atstovo. Susirinkom Liet. Mokslo Dr-jos bute: J. Vileišis, Basanavičius, R. Smetona, aš ir dar keletas anuomet gyvenusių Vilniuje lietuvių veikėjų ir tarėmės. Sunkiausias daiktas buvo tas, kad daugumas lietuvių veikėjų buvo pasilikę Rusijoj, o tų, kurie gyvena Lietuvoj, buvo labai maža, pagaliau ir jų adresų gerai nežinojom. Tad kas ką pažinojom esant lietuvį, tą ir užrašėm. Kiekvienam pranešti taip pat buvo labai sunku: kiekvieno adresą turėjom pranešti įvairiems vokiečių administracijos organams, kurie patys išrūpindavo leidimus atvykti į Vilnių.

Pagaliau 1917 m. rugsėjo mėn. 18-23 d. į Vilnių suvažiavo taip vadinama lietuvių Vilniaus konferencija. Dalyvavo, rodos, lygiai 222 atstovai. Jau pačioje konferencijos atidarymo pradžioje griežtai išsiskyrė dvi partijos: kairieji ir dešinieji. Po ilgų ginčų buvo surinkta Lietuvos Taryba iš 20 narių, kuri turėjo paskelbti nepriklausomą Lietuvos Valstybę. Atsimenu, karštų ginčų sukėlė klausimas, su kuo mums dėtis: vokiečiai griežtai reikalavo, kad naujoji Lietuvos Valstybė dėtųsi su Vokietija. Vienas kunigas reikalavo, kad mes laikytumės Vytauto Didžiojo politikos – nesusidėtumėm nė su vienu kaimynu. Po dviejų dienų ginčų ir pasitarimų, vokiečiai tik tiek išsiderėjo, kad mes nustatėm, jog nesidedam nei su rusais, nei su lenkais, bet su Vakarų Europa. Ir tuo jie buvo labai patenkinti.

— Konferencijai išsiskirsčius Lietuvos Taryba pradėjo savo darbą. Iš karto susirinkimus darydavom J. Vileišio bute. Jokių sekretorių, jokių raštininkų neturėjom. Gana dažnai rinkdavomės ir posėdžiaudavom draugiškai. Kai kada tie posėdžiai būdavo vieši, oficiališki, tada į juos ateidavo ir vokiečių valdžios atstovai.

— Reikia pasakyti, kad mūsų būklė buvo labai keista: kabojom tarp dangaus ir žemės. Nuo Lietuvos buvom atskirti, iš antros pusės, lenkai paskelbė, kad Lietuvos Taryba parsidavusi vokiečiams. Būdavo, išeini iš posėdžio, o visokie balsai ir šaukia: "Taryba parsidavė vokiečiams, Taryba parduos Lietuvą!" ir t. pan. Pažįstami su Tarybos nariais pradėjo nebesisveikinti. Pasitikėjimas ja pradėjo nykti. Atmosfera buvo be galo sunki. Juk mes turėjom tarti galutinį žodį, o mums buvo nepalankūs ne tik gudai ir žydai, bet ir lietuviai, kurie buvo lenkų suklaidinti ir netinkamai įvertino mūsų būklę.

— Aktas buvo parašytas. Reikėjo tik jį pasirašyti ir paskelbti. Gruodžio 11 d. susirinkom. Tą dieną norėjom aktą pasirašyti. Tačiau niekas neišėjo: pačioj taryboj kilo konfliktas dėl respublikos prezidento — vieni norėjo, kad pirmuoju Lietuvos respublikos prezidentu būtų dr. J. Basanavičius, o kiti – A. Smetona. Dėl to keturi Tarybos nariai atsisakė toliau dirbti ir apleido posėdį. Be jų niekas negalėjo aktą paskelbti, nes po juo turėjo būti visų Tarybos narių, vadinasi, 20 parašų. Tuo būdu Lietuvos nepriklausomybės paskelbimas buvo atidėtas vasario mėn. 16 d.

Atėjo 1918 m. vasario 15 d. Betgi mes nebuvo tikri, ar kitą dieną teks pasirašyti šį aktą. O ir pats akto pasirašymas negalėjo turėti praktiškos vertės, nes vokiečiai griežtai mus

(Nukelta į 2-rą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Auga rasinė įtampa

Kanados spaudoje daug rašyta apie nenormalų ateivių antplūdį, jų suktus būdus įvažiuoti Kanadon. Vien tik tariamų politinių pabėgėlių pernai atbildėjo 85.000. Jų oficialaus įsileidimo klausimas tik pradedamas spręsti, vadovaujantis naujais imigracijos įstatymais, kurie turėtų paspartinti atranką. Dienraščio "The Toronto Sun" nuolatinis bendradarbis B. MacDonaldas sausio 27 d. laidoje prisimena tuos laikus, kai įvažiavimas Kanadon buvo tvarkomas kitokiais metodais. Pirmenybė tada būdavo duodama ateiviams iš Europos ir Britanijos, atvažiuojantiems su imigracijos vizomis. Pasak B. MacDonaldo, pokariniame Toronte buvo nedaug juodosios rasės atstovų. Jie beveik visi buvo gimę Kanadoje. Visiškai nesimatė ateivių iš Indijos, ispaniškai kalbančios P. Amerikos, arabų kraštų. Staigus persilaužimas įvyko 1965 m., kai Kanadą valdė ministerio pirm. L. B. Pearsono liberalų vyriausybė ir kai naujus įstatymus ateiviams paskelbė imigracijos ministeris J. Marchandas. Tada buvo atsisakyta tradiciniu tapusio ateivių įsileidimo iš Europos ir Britanijos salų.

Ateivių vizoms gauti buvo įvesta naujoji taškų sistema, susieta su valdžios reikalavimais. B. MacDonaldas teisingai pastebi, kad jos dėka vartai Kanadon buvo atverti ateiviams iš viso pasaulio. Leidimai pasilikti būdavo duodami net ir tiems, kurie Kanadon atvykdavo kaip turistai, norėdami pralenkti oficialaus įvažiavimo laukiančias imigrantų eiles. Imigracijos taryba, vadovaudamasi žmoniškumo princi-

(Nukelta į 5-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

PREZ. G. BUSHAS BIUDŽETINIUS PLANUS ATSKLEIDĖ pirmojoje kalboje jungtiniame JAV kongreso posėdyje. Reikalas liečia 1990 m. biudžetą, kuris prasideda š. m. spalio 1 d. Savo planus buvo palikęs ir pasitraukiantis prez. R. Reaganas. Prez. G. Bushas tik padarė kai kuriuos pakeitimus, biudžetinius įsipareigojimus pritaikydamas prie savo rinkiminių pažadų. Išlaidas krašto apsaugos reikalams jis sumažino $6 bilijonais, bet jos vis dėlto pasiekė $299 bilijonus. Ateityje šias išlaidas planuojama sumažinti $44,8 bilijono. Prez. G. Bushas $2 bilijonais padidino pajamų mokesčio kreditą vaikams, $1,6 bilijono – paramą sveikatos draudai. Mokyklų reikalams papildomai numatyta $500 milijonų, kovai su narkotikais – $236 milijonai, benamių pagalbai — $500 milijonų. Šias ir kitas panašias išlaidas planuojama padengti paramos sumažinimų ligoninėms ir gydytojams bei kitomis federacinėmis pajamomis. Tikimasi, kad 1990 m. valdžios pajamas $80 bilijonų padidins sustiprėjusi krašto ekonomija. Vis dėlto biudžetinės išlaidos siekia $1,16 trilijono, o deficitas — $91,1 bilijono. Prez. G. Bushas talkon kviečia visus JAV kongreso narius, kur daugumą dabar turi demokratų partija. Jis pats sutinka vadovauti biudžetą patvirtinančioms deryboms, padaryti atitinkamų nuolaidų. Kongreso narius ramina krašto apsaugai skirtos sumos padidinimas tik infliacijos atnešto sumažėjimo padengimu.

Pasikeitė valdžia

Parlamento rinkimus Jamaikoje vėl laimėjo marksisto M. Manlio liaudies partija, 1972-80 m. šią respubliką Karibų saloje įstūmusi į ekonominį chaosą. Jis kartu su mūsų P. E. Trudeau yra baigęs Londono ekonominę mokyklą, kuriai vadovavo marksistas H. Laskis. Premjeras M. Manley tuojau suartėjo su komunistine Kuba, pasikvietė jos patarėjus, pradėjo suvalstybinti privačias institucijas, suvaržyti užsienio investacijas. Pelną nešantis turizmas dėl įtampos su JAV sumažėjo 25%, išaugo didelė valdžios skola. Tad nenuostabu, kad 1980 m. rinkimus laimėjo darbo partijos vadas E. Seaga, valdžioje išsilaikęs dvi kadencijas. Jis nuvertino Jamaikos dolerį, pakėlė mokesčius, atleido dalį valdžios tarnautojų, parūpino 126.000 naujų darbų, atgaivino turistų antplūdį, pasitikėjimą Jamaika tarptautinėje pinigų rinkoje. Ir vis dėlto dabar valdžion su 44 atstovų dauguma vėl grįžo M. Manlio vadovaujama liaudies partija, E. Seagos darbiečiams palikusi tik 16 atstovų. Spėjama, kad pergalę M. Manliui atnešė nedaug tepagerėjusi neturtingų Jamaikos gyventojų būklė. Premjeras M. Manley sakosi atsisakęs 1972-80 m. laikotarpyje padarytų marksistinių klaidų. Jis dabar skelbia kovą nelegaliai Jamaikos narkotikų ir ginklų prekybai, žada palaikyti gerus ryšius su JAV. Rinkiminiame vajuje žuvo 12 jamaikiečių.

Neaiški ateitis

Iš Afganistano sostinės Kabulo pasitraukė paskutinieji 300 sovietų karių, saugojusių orauostį. Jo ir sostinės apsauga dabar perduota Afganistano komunistinio režimo prez. Nadžibulos kariams. Sovietų Sąjunga oficialiai paskelbė, kad Afganistane žuvo 15.000 jos karių. Prez. Nadžibulos režimas apginklavo 30.000 komunistų partijos narių Kabule ir tūkstančius kitose Afganistano vietovėse. Jo kariuomenės nariai sovietiniais tankais saugo Salango plentą, kuris Afganistaną jungia su Sovietų Sąjunga. Kabulą slegia didėjantis maisto ir kuro trūkumas. Tiekimą bandė pradėti Jungtinės Tautos, bet joms sunku surasti pakankamai lėktuvų pavojingiems skrydžiams.

Suskilo partizanai

Pakistano sostinės Islamabado priemiestyje buvo sušaukta apie 300 Afganistano musulmonų partizanų karinių ir politinių vadų konferencija, turėjusi sudaryti laikinę Afganistano vyriausybę išlaisvintam Kabului. Tačiau ta konferencija per nepilną valandą iširo dėl nuomonių skirtumų tarp musulmonų fundamentalistų ir nuosaikesnių grupių. Vyriausybės sudarymas atidėtas neribotam laikui. Komunistinis prez. Nadžibulos režimas vis dar siūlo koalicinę vyriausybę, kurią atmeta islamiškos vyriausybės siekiantys partizanai. Spėjama, kad jie ruošiasi pulti apsuptą Kabulą, kur jau dabar maisto ir kuro trūkumo yra skaudžiai paliesta 350.000 neturtingų gyventojų. Tik turtingieji šių reikmenų dar gali įsigyti juodojoje rinkoje. Kyla klausimas, ar prez. Nadžibulos komunistinė kariuomenė galės atsilaikyti kovose prieš musulmonų partizanus, netekusi sovietų karių ir aviacijos paramos. Maskvoje kalbama apie ilgą pilietinį karą Afganistane, galinti atnešti daug aukų.

Šiame numeryje:

Nenutylantis balsas
Jis turėtų suaidėti pasaulio mastu ir sugėdinti priespaudos nešėjus

Kaip mes paskelbėme nepriklausomą Lietuvą
Pokalbis su pasirašiusiais Lietuvos nepriklausomybės aktą

Kitokia Vasario 16-ji
Toli dar iki nepriklausomybės ir laisvės

Nesame elgetos prie vergvaldžių stalo
Lietuvos laisvės lygos įgaliotinio pareiškimas

Tauta pasisakė už nepriklausomybę ir valstybingumą
Ji nori būti laisva ir gyventi savo žemėje

Sporto žaidynės Australijoje
Kelionė, varžybos ir įspūdžiai

Ąžuolų randai
Dokumentinė apybraiža, vaizduojanti sibirinius lietuvių trėmimus

Tautos nuostoliai skaičiais
Pastabos apie dr. Adolfo Damušio leidinį

"Vėlinės"
Naujausią rašytojo Juozo Kralikausko knygą pasitinkant

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – $24, pusmetinė – $13, rėmėjo – $30, garbės – $40 (Amerikoj – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 60 ct.
Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: ordinary $24.00, supporter $30.00, honorary $40.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Kitokia Vasario 16-oji

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Kasmet, karo metais, stovyklose ir išeivijoje, slaptai ar viešai, jau daugelį dešimtmečių minime Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo šventę. Okupacijų metais slėpėme savo jausmus ir kentėjome. Stovyklose gyvenome viltimi ir ilgesy, vis kurį laiką turėdami naivią viltį, kad Vakarų sąjungininkai pagaliau sumuš ir raudonąją mešką . . . Deja, ilgesys virto romantiška nostalgija ir naujos pastogės ieškojimo rūpesčiu, o viltys palengva geso ir blėso. Daugelį metų toji šventė gaivino mūsų jausmus, vėliau tapusi banaliu pareigos atlikimu ir šablonišku ceremonialu. Paskaitininkai, dažnai gyvenamų kraštų politikieriai, vis žadėjo laisvę, žadino viltį ir buvo išleidžiami su ovacijomis. O metai bėgo po raudonosios vėliavos skausminga pašvaiste mūsų brangioje tėvynėje, ir niekas jai negalėjo padėti. Gyvenimas laisvėje palaužė mūsų atsparumą, nustojus konkretaus reiklo gintis ir kovoti. Visokeriopa gerovė, patogumai ir neribotos asmeniškos galimybės kurti savo gyvenimą pagal savo skonį ir pajėgumą, prigesino idealizmą, kuris taip nuostabiai spindėjo stovyklose, kai dar buvome žmonės be namų ir be pastogės.

Ir vėl artėja Vasario 16-oji . . . Bus paskaitos, meninės programos, gal net ir vaišės. Bus renkamos aukos ir parašai peticijoms. Bus išnešamos rezoliucijos ir skaitomos senos iš stalčių ištrauktos gubernatorių ir burmistrų proklamacijos. Bet ar ne laikas pagalvoti, kad gal netrukus toji šventė bus pakeista kita, nauja, mums dar nežinoma data? Kiekviena nelaisvė baigiasi, nors ir su aukomis. Kiekviena santvarka keičiasi, žlunga, išlikdama tik negyvu istoriniu faktu. Argi Baltijos tautoms laisvės diena neartėja?

Gedimino bokšte plevėsuojanti vėliava ir Vilniaus katedros grąžinimas dar nereiškia, kad Vasario 16-osios reikšmė mažėja, nes Lietuva dar labai toli nuo nepriklausomybės ir laisvės. Gal tai tik laikinas žaidimas, Kremliaus vadams stebint lietuvių ir kitų Baltijos tautų judėjimą kaip nereikšmingus ėjimus šachmatų lentoje? O gal tai tikros tolimo pavasario kregždės?

Vienaip ar kitaip galvojant, ši Vasario 16-oji privalo turėti skirtingą ir naują atspalvį. Nebereikia kartoti senų istorinių faktų, nes šiandieną istorija yra rašoma naujose knygose. Turime susikoncentruoti į šios dienos momentą ir nuotaiką, kaip kovos už laisvę atnaujinimą. Svarbiausia mums patiems yra susitelkti į vienybę, tarpusavio meilę, susikaupti į rimtą esamos padėties svarstymą, neskubant su kelionėmis ir atstovavimais, neturint dar visos išeivijos mandato ar nuomonės. Ambicijos, asmeniškumai privalo užleisti vietą bendro idealo siekiui: padėti visomis jėgomis Lietuvoje kovojantiems už tautos laisvę ir nepriklausomybę. Siūlyti nei kritikuoti neturime teisės, nepatyrę skurdo, priespaudos ar persekiojimų tais metais, kai Lietuvą niokojo Stalino pakalikai. Švęskime Vasario 16-ąją vienybės ir tautinio atsinaujinimo dvasioje, laukime iš Lietuvos prašymų, eikime į talką tik kviečiami, koncentruokime visą veiklą į Sąjūdžio ir Laisvės lygos judėjimą, aprūpinkime juos medžiaga ir reikmenimis, kurie palengvintų jų darbą.

Savo tarpe skatinkime jungtis į vieną šeimą, be partijos, organizacijos ar pažiūrų skirtumo, kad būtume stiprūs, nes ateis valanda, kai būsime pašaukti į konkretų darbą ne pagal mūsų pačių nuomonę, bet pagal esmos padėties reikalavimus. Atminkime, kad Lietuvoje dar parengties stovyje yra sovietiški tankai, o mes čia saugūs ir laisvi. Visus sprendimus darys ir rizikingai kovos tie, kurie neturėjo laimės džiaugtis laisve, kaip ja džiaugiamės mes. Tai jų neužginčyjama ir užtarnauta teisė, kurios mes pasisavinti negalime. Galimas dalykas, kad toji kova neapsieis taip pat be aukų. Tik reikia tikėtis, kad nebus daug kraujo išlieta, o tikslas bus pasiektas taikingu būdu. Gal vieną dieną ir Kremlius įsitikins, kad Baltijos tautos yra tik nereikalingas rūpestis ir problemos. O turint laisvus, darbščius ir pasiturinčius kaimynus, noriai sudarančius prekybines sutartis, galėtų būti naudinga abiem pusėm, prievarta nereikalaujant "visų proletarų susivienyjimo".

Giedodami Lietuvos himną, susikaupkime ir įsigilinkime į jo prasmę, stenkimės įsigyventi į jo pagrindines mintis, taip puikiai nusakančias mūsų tautos aspiracijas. Su žydinčia vienybe, šviesa ir tiesa ženkime Lietuvos keliu.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: ***"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išeivijoje!"***

Lietuvos žurnalistai su prezidentu ANTANU SMETONA ir vyriausybės nariais 1937 m. Kaune

Kaip mes paskelbėm nepriklausomą Lietuvą

(Atkelta iš 1-mo psl.)

sekė ir kontroliavo mūsų darbą. Bet vis dėlto aktą pasirašėm ir apie tai pranešėm vokiečiams.

— Tuo metu jau ėjo "Lietuvos Aidas", kurį faktiškai redagavo P. Klimas, dabartinis Lietuvos įgaliotas ministeris Prancūzijai. A. Smetona buvo aktyvus bendradarbis ir rašydavo straipsnius. Nepriklausomybės paskelbimo aktą įdėjom į tos pačios dienos "Lietuvos Aido" numerį. Bet vokiečiai tą numerį konfiskavo. Liko tik keletas egzempliorių. Atsimenu, P. Klimas, mano žmona ir aš einam Vilniaus viena gatve ir nustebę žiūrim "Lietuvos Aidą".

— Matai, ir paskelbėm aktą, ką tu pasakysi? — sako P. Klimas. — Bet ar iš to kas išeis — sunku pasakyti.

— Mano žmona mudu užpuolė, vis, mat, moteris, karštesnio temperamento: — Kaip tai, ar kas išeis? Paskelbėt, tai ir turi išeiti. Lietuva turi būti nepriklausoma.

— Mes žinojom, kad turim pasirašyti raštą, bet de fakto ar tas įvyks — nežinojom. Ir iš tikrųjų, vokiečiai dar ilgai spyrėsi, griežtai mūsų veikimą kontroliavo. Tik 1918 m. rudenį pamatę, kad vakarų fronte jie pralaimėjo, leido mums viešai veikti. Tik tada Lietuvos Tarybos posėdžiai būdavo vieši. Į juos ateidavo daug publikos, kuri su įdomumu sekdavo mūsų kalbas ir nutarimus, — baigė prof. M. Biržiška.

Apžiūrėjęs profesoriaus didžiulę biblioteką ir daugybę istoriškų nuotraukų, atsisveikinau.

Antras buv. Lietuvos Tarybos narys, su kuriuo man patogiausia buvo pasikalbėti — Saliamonas Banaitis, dabartinis užmiesčio autobusų stoties viršininkas. Nuėjęs radau seną veteraną, bedirbantį autobusų susisiekimą.

O, tai buvo sunkūs laikai, — pradėjo p. S. Banaitis. — Juk faktiškai anuomet, kaip visa Lietuva, taip ir mes patys buvom vokiečių rankose. Mes skelbėm tą valstybę nepriklausoma, kurios patys neturėjom. Ir ne be pamato vokiečiai, sekdami mūsų darbą, ironiškai šypsojosi. Faktiškai, nepriklausomybės paskelbimo aktas parašytas 1917 m. gruodžio mėn. 11 d., bet dėl tam tikrų priežasčių pasirašytas kitų metų vasario mėn. 16 d. Ir vokiečiai dėl to dažnai suklysdavo: jie sukydavo, kad Lietuva nepriklausoma nuo 1917 metų gruodžio mėn. 11 d.

— Pagaliau Lietuvos Tarybai susitarus, aktas turėjo būti paskelbtas vasario mėn. 16 d. Tos dienos išvakarėse, atsimenu, susirinkom pas J. Vileišį. Visi buvom kankinami vienos minties: kas bus, kai nutarimą paskelbsim? Ką pasakys vokiečiai? Juk jie geruoju vistiek nesutiks iš Lietuvos išsikraustyti. O prašyti jų pagalbos, kitaip sakant, su jais susidėti būtų buvus beprotybė, nes lenkai ir taip skelbė, būk Taryba esanti sudaryta pačių vokiečių. Vis dėlto, nežiūrėdami nepalankios atmosferos, nutarėm skelbti.

— Vasario 16 d. iš ryto susirinkom visi 20 Tarybos nariai. Dr. J. Basanavičius padėjo ant stalo nutarimą, kuris prieš porą mėnesių buvo parašytas. Pradėjom pasirašinėti. Abejingai, tylėdami. Rašėmės alfabeto tvarkoje: pirmas dr. J. Basanavičius, aš, prof. M. Biržiška, K. Bizauskas ir t.t. Padėjom 20 parašų po tuo faktiškai maža bereiškiančiu nutarimu. Paskum dr. J. Basanavičius pasakė trumpą kalbą. Mes spaudėm vienas kitam rankas, paviršutiniškai džiaugdamies, tačiau mūsų širdys kažinką negero nujautė.

— Ir tikrai, vos tik vokiečiai pamatė tą dokumentą "Lietuvos Aide", tuojau tą numerį konfiskavo. Ir pats nutarimo originalas kažin kur dingo, liko tik nuorašai ant kurių mes taip pat buvom pasirašę. Tie nuorašai buvo išsiuntinėti didžiųjų valstybių vyriausybėms, pirmiausia Rusijai ir Vokietijai.

— Konfiskavus "Lietuvos Aidą", mes ilgai tarėmės, kas daryti. Nusileisti vokiečiams? Niekados, nes mums visiems buvo aiškūs jų tikslai. Tad nutarėm tuo pačiu keliu eiti ir toliau: dirbti Lietuvos valstybės kūrimo darbą. Kaip vėliau pamatėm, tas kelias buvo teisingas, mes laimėjom.

— Atsimenu, labai daug gintčų sukėlė pirmojo Lietuvos prezidento kandidatūra. Vieni norėjo dr. J. Basanavičiaus, kiti – A. Smetonos. Žinau, kad kandidatų buvo ir daugiau, tačiau dabar jų pavardžių nebeatsimenu. Pagaliau per rinkimus dr. J. Basanavčius ir kiti atsisakė, liko A. Smetona, kurį ir išrinko.

Padėkojęs p. Sal. Banaičiui už informacijas, išėjau. Man viena tik paaiškėjo, kad tie neoficiališkieji, tačiau labai vertingi įvykiai net pačių Tarybos narių baigiami pamiršti. Tad ar nereikėtų juos užrašyti? Juk tai būtų labai įdomi medžiaga instorikams ir mūsų priaugančiai kartai.

Edmundas Dantas

Brangiai mamytei

A†A

ROŽEI SLIAUŽIENEI

mirus Punske,

jos dukrą GENUTĘ BACEVIČIENĘ, giminaitę ONUTĘ MARCINKEVIČIENĘ ir jų šeimas bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

O. J. Ažubaliai — *A. J. Kuncaičiai*
O. P. Derliūnai — *B. S. Prakapai*
O. J. Dirmantai — *M. J. Pargauskai*
J. P. Gurkliai — *E. S. Tolvaišos*
O. S. Kiršinai — *B. A. Vilkai*

PADĖKA

A†A

IPOLITAS KRASAUSKAS

tragiškai mirė 1988 m. gruodžio 24 d. Toronte. Palaidotas šv. Jono kapinėse Anapilyje.

Norime padėkoti visiems, suteikusiems velioniui paskutinį patarnavimą ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Liudui Januškai, OFM, už sukalbėjimą Rožinio laidotuvių namuose, kun. klebonui Augustinui Simanavičiui, OFM, kun. Boleslovui Pacevičiui, kun. Eugenijui Jurgučiui, OFM, už atnašautas gedulingas Mišias. Nuoširdus ačiū kun. Eugenijui Jurgučiui už palydėjimą velionies į kapines. Dėkojame sol. Vaclovui Verikaičiui už giedojimą šventovėje.

Labai ačiū Broniui Sapliui už jautrius atsisveikinimo žodžius kapinėse. Žodžiais sunku išreikšti padėką Broniui ir Primai Sapliams už tokią didelę pagalbą bei rūpestį, tvarkant laidotuves, kol aš pati galėjau atvykti. Lai Aukščiausias jums atlygina.

Dėkojame visiems, kurie užprašė Mišias už jo vėlę, prisiuntė gėlių ir pareiškė užuojautą liūdesio valandoj.

Bronė Buikienė ir seserys Lietuvoje – Ona Pivoriūnienė, Valerija Pivoriūnienė ir Alma Papšienė su šeimomis

Canadian Art Memorials Ltd.

76 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniška darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

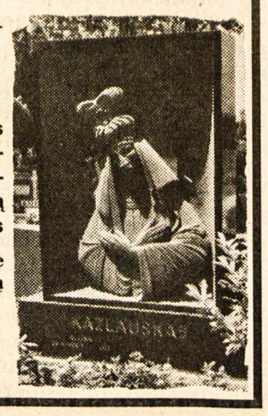

Nesame elgetos prie vergvaldžių stalo

Iš Lietuvos laisvės lygos įgaliotinio pareiškimo Vasario 16-sios proga

Vasario 16-ji apvainikavo darbus ir aukas visų tų, kurie kovojo ilgus amžius už Lietuvos garbingą ateitį, už jos laisvę. Tai visų Lietuvos švietėjų, knygnešių, lietuviškos "vargo mokyklos", Kražių didvyrių, sukilėlių, Lietuvos dainių, visuomenės veikėjų siekių ir svajonių išsipildymo diena! Tai – lietuvių gyvybingumo, dvasinio tvirtumo šventė! Tokia jos istorinė prasmė.

Ant Tėvynės laisvės aukuro labai daug kas savanoriškai paaukojo savo gyvybę, daug kas nepabūgo kalėjimų, trėmimų, konclagerių. Ir aš, būdamas ant Lenos kranto esančiame politinių kalinių lageryje – Osetrovo mieste 1955 m. rašiau:

ŠIANDIEN (II. 16-tai)

Keturi milijonai pasaulio lietuvių
Pavasariu žymi šią nuostabią datą –
Mes budom gyventi vergijoj nežuvę,
Mes kėlėm, pasukom gyvenimo ratą.

O gedulo kaspinas širdį apjuosęs
Vis žadina: "Kelk, nemiegoki, sūnau,
Juk tavo penėtoja šiandien kraujuoja
Ir blaškos tarp durklų plėšiko baisaus!"
("Balsas iš laisvės kapo", 40 p., Chicago, 1984)

Kova už Lietuvos laisvę be paliovos tęsiasi iki dabar. 1987. XI. 2 pasirašytame "Atvirame laiške Gorbačiovui M." 145 lietuviai, latviai ir estai rašė: "Mes manome, kad neturime teisės toliau tylėti, matydami rusiškųjų okupantų ir jų marionečių nebaudžiamą siautėjimą Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje – t.y. mūsų tėvynėse, kur tikraisiais šeimininkais turime teisę būti tiktai mes – senų ir garbingų tautų sūnūs bei dukterys".

"Mes nepripažįstame rusiškosios okupacijos mums primestos pilietybės ir laikome save 1918.II.16 sukurtos demokratinės nepriklausomos Lietuvos piliečiais. Mes tai parodėme sugiedodami nepriklausomos Lietuvos himną ir daugelis save papuošdami trispalvėmis geltonos-žaliosraudonos spalvos juostelėmis. Mūsų pilietinė pozicija – aktyviai daryti visa, ką galim, ką leidžia mūsų jėgos ir galimybės, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonės būtų laisvi nuo atėjūnų ir jų vietinių kolaborantų prievartavimo, kad žmonės gyventų dvasinės ir materialinės gerovės sąlygomis, kad aktyviai ir negailestingai būtų likviduotas bet kokios spalvos blogio pasireiškimas".

Ir per visą pasaulį nuaidėję paskutinių mėnesių įvykiai Lietuvoje – tai vien džiaugsmo skambesys, pradžią turėjęs 1918.II.16.

Lietuva ir vėl taps laisva bei nepriklausoma. Apie tai svajoja kiekvienas doras lietuvis. Lietuviai, latviai ir estai – tai ne elgetos, maldaują trupinių nuo ponų vergvaldžių stalo. Jie, kaip retai kas pasaulyje, pasižymi pačiu brangiausiu pasaulyje turtu – švenčiausiu visos ateities turtu – žmoniškumu, dora, kultūringumu. Lietuviai, latviai ir estai reikalauja iš rusiškojo okupanto atiduoti tai, ką jis išplėšė padaręs sąjungą su ruduoju diktatoriumi – Hitleriu.

Lietuvos laisvės lygos tautinės tarybos narys Antanas Terleckas 1988.X.22 Vilniuje Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio steigiamajame suvažiavime pareiškė:

"Lietuvos laisvės lygos vardu pareiškiu, kad lietuvių tauta, turinti tokią garbingą istoriją, senas valstybingumo tradicijas, niekad nesusitaikys su Hitlerio ir Stalino primesta jai vergija. Lietuvos laisvės lyga reikalauja iš Tarybų Sąjungos vyriausybės:

1. Paskelbti Ribbentropo – Molotovo slaptuosius protokolus neturinčiais galios. 2. Išvesti iš Lietuvos okupacinę kariuomenę. 3. Palikti lietuvių tautai teisę pačiai spręsti savo likimą".

Toliau jis pareiškė: "Suverenitetas arba tautai priklausančių aukščiausių teisių visuma gali būti realizuota tik pašalinus iš savo teritorijos svetimą kariuomenę. Teko girdėti sąvoką "tarybinis suverenitetas". Ačiū, Stalinas apdovanojo mus "tarybine valdžia", tarybine teise", išaugino tarybinę buržuaziją. Tik neseniai sužinojome, kad Tarybų Sąjungoje nėra nei demokratijos, nei teisės, nei pačios tarybų valdžios. Ar sąvoka "tarybinis suverenitetas" nėra okupacijos sinonimas?"

Vasario 16-ji turi būti mums ta vėliava, po kuria turime susitelkti naujam ryžtingam kovos žygiui už laisvę, už Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą.

Algirdas Statkevičius,
Lietuvos laisvės lygos įgaliotinis – atstovas išeivijai

Į darbą broliai, vyrs į vyrą!
Šarvuoti mokslu įstabiu.
Paimsme arklą, knygą, lyrą
Ir eisme Lietuvos keliu!

BŪKIME SAVO TAUTOS KNYGNEŠIAIS!

Prisidėkime prie savo tautos atgimimo ir valstybės atgavimo. Paaukokime Lietuvai **KNYGĄ!**

Ateidami į Nepriklausomybės šventės minėjimus, atsineškime po knygą. Visos suaukotos knygos bus siunčiamos į Lietuvą.

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

SUTVARKOM dokumentus iškvietimui giminių iš Lietuvos arba jums privačiai ten apsilankyti.
PALAIKOM ryšius su kultūriniais vienetais, ansambliais Lietuvoje.
IŠRŪPINAM iškvietimus meninėms grupėms apsilankyti – koncertuoti Lietuvoje.
Šiais ar visais kitais reikalais, kreipkitės į **Stefą** ar **Algį Medelius**, vakarais **tel. (416) 434-1847.**

ENCHANTĖ Inc.
2938 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1Y8
Tel. 769-0631 **Fax 769-0586**
Daugiarūšė sistema 110-220 voltų 50–60 Hz
Tinka Lietuvai ir kitiems Europos kraštams
*Video *Namų apyvokos reikmenys (šaldytuvai ir kt.)
*Televizijos *Stereo
Įpakavimo patarnavimas į visus pasaulio kraštus

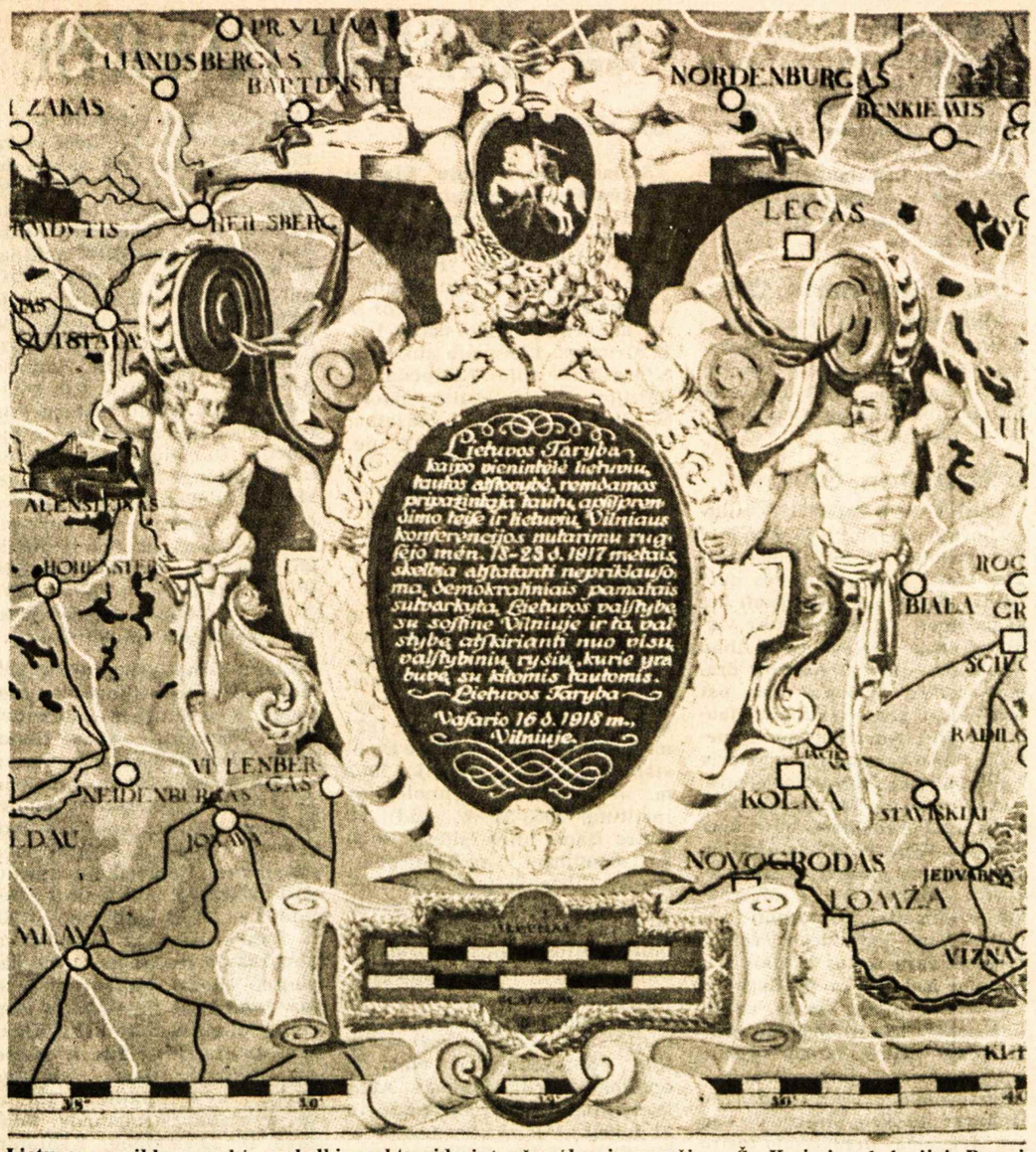

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktas, įderintas žemėlapyje, esančiame Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje

Tauta pasisakė už nepriklausomybę ir valstybingumą

IGNAS MEDZIUKAS

Kiekviena tauta geriausiai gali tvarkytis ir savo pajėgas išvystyti tik būdama laisva savojoj valstybėj. Laisvės netekus, kyla bruzdėjimai ir kovos. Ir mūsų tauta dėl savarankiško gyvenimo yra sudėjusi daug aukų. Užtenka prisiminti kruvinus sukilimus prieš carizmą, 1919-20 metų nepriklausomybės kovas ir sovietų okupacijoj partizaninį pasipriešinimą.

"Teisė į valstybingumą — šventa kiekvienos tautos teisė, ir niekam nevalia jos paneigti, kadangi tik valstybingumas įgalina tautą žengti ryškios pažangos keliu, garantuoja palankias jos politinio, kultūrinio ir ekonominio gyvenimo sąlygas, nacionalinės tapatybės išlaikymą ir puoselėjimą", — sako Romualdas Lankauskas "Literatūros ir meno" 2 nr. Ir toliau jis atkreipia dėmesį: "Istorija retkarčiais suteikia progų, kuriomis būtina pasinaudoti. Priešingu atveju pralaimima daug ir ilgam laikui".

Tauta nebuvo taip vieninga

Persitvarkymo sąjūdžio įžiebta laisvės ugnis uždegė Lietuvos gyventojus. Tai nebuvo jokia staigmena, nes tas jausmas buvo giliai slepiamas žmonių širdyse, bet jam pasireikšti viešai nebuvo sąlygų — žiaurus teroras buvo sukaustęs bet kokią iniciatyvą. Kai kas šį tautinės nuotaikos pakilimą ir atgimimo pademonstravimą lygina su 1918 m., kai tauta sukruto kurti nepriklausomą gyvenimą ir stojo ginti kraštą nuo išorės priešų.

Vienas senesnio amžiaus pensininkas, kuris, jo žodžiais, nebuvo paliestas Stalino dalgio, apie kauniečių pergyvenimus laiške iš Lietuvos rašo:

"Teko būti Kaune, kai Muziejaus bokštan pakilo mūsų trispalvė. Minios užtvindė ne vien aikštę. Kai sugaudė laisvės varpas, lyg pajutęs kylančią vėliavą, kažin ar kas buvo be ašarų. Už ją minioje buvo ne vienas nešęs sunkų spygliuotą nelaimės kryžių Gulago keliais. Kiti savo kaulais nubarstė amžino įšalo tundras. Tegu Aukščiausias laiko priglaudęs jų sielas, o pasaulinio nusikaltėlio valios ordinuotus vykdytojus tepaklupdo atgailai. Dabar yra pavojus, kad iš didelio debesio gali iškristi tik keli lašai. Po ilgos kapų tylos ataidi duslus griaustinio balsas... Bet Kaune masinis parašų rinkimas prieš konstitucijos pakeitimą vyko su nepaprastu pakilimu. Vis laukiame lemiamų sprendimų, bet svarbiausia jau pasiekta: dar niekad tauta nebuvo taip vieninga ir pakilusi, o ypač akademinis jaunimas".

Šeimininkais savo žemėje

Buvusi Sibiro tremtinė savo laiške apie vilniečių pergyvenimus sako: "Regėjimo džiaugsmą geriausiai supras tas, kuris ilgą laiką buvo priverstas būti neregiu. Praėjusi vasara man primena Sibiro pavasarį, kurio ilgai reikia laukti, o jis ateina staiga — tada, kai ir vilties jo sulaukti nebelieka. Ilgus metus čia atrodė amžinas įšalas, saulės nėra. Ir imi abejoti. O ateina diena — sujuda ledai, pro senų lapų klodą prasimuša pirmutiniai žiedai. Pasirodo, kad žydėjimui jie buvo pasiruošę slapčia ir labai seniai. Tik spėlioti gali, kaip išliko šis nepaaiškinamas stebuklas. Kas pažadino šiuos žmones, viskuo aprūpintus, tikrai negalinčius skųstis plonu svieso sluoksniu ant savo kasdieninės duonos. Juk jie rizikavo viskuo tą dieną, kai išdrįso paklausti: kur einame, ko siekiame, ko reikia mums siekti?

Neįmanoma teisingai ir tiksliai aprašyti viską, kas įvyko baigiantis praėjusiems metams. Belieka laukti, ypač mums gyvenimo veteranams. Sėdime prie televizorių, stovime eilėse ne prie maisto produktų — prie laikraščių kioskų. Suvažiavimo dienomis buvo tuščios gatvės, tuščios parduotuvės. Nebuvo kam gaminti pietų. Nebuvo kam ir valgyti: jaunimas, viską pamiršęs, būriavosi prie Sporto rūmų, o senieji graužėme apdžiūvusią duoną užsigerdami kas ką turėjo... Vis tiek kaip pasibaigtų šitas Sąjūdis, dargi jei pralaimėtum, vis tiek gerai, kad gavome tai išgyventi. Tai lyg kompensacija už visus nebylumo dešimtmečius. Tremtinius reabilitavo. Žada dargi kompensaciją. Bet pinigai reikalingesni tiems, kurie dar negrįžo — būtų žiauru palikti juos amžino įšalo žemėje. Dabar pats svarbiausias mūsų rūpestis — likti šeimininkais savo žemėje".

Tautos referendumas

Jei Lietuvoje trumpu laiku buvo surinkta arti 2 milijonų parašų, pasisakant prieš konstitucijos keitimą, tai yra labai reikšmingas faktas. Apytikriai skaičiuojant šiuo metu Lietuvos teritorijoj yra apie 3,7 mil. gyventojų. Atmetus nepilnamečius ir svetimus atėjūnus, tai parašų skaičius yra labai impozantiškas, išreiškiąs gyventojų valią, tai referendumas, su kuriuo reikia skaitytis. "Juk nėra žmogui didesnės tragedijos, kaip jo tautos mirtis ir nėra didesnės laimės, kaip jos atgimimas", — rašo Jonas Tautginas "Literatūros ir meno" 50 nr.

Remiantis gautu iš Lietuvos pranešimu, Lietuvos gyventojai Sąjūdžiui kviečiant, gruodžio 24 d. (Kūčių vakarą) 21 val. užgesino šviesas ir languose išstatė degančias žvakes, parodydami, kad jie solidarizuoja su Sąjūdžiu ir kad atgimusi tauta yra vieninga.

Persitvarkymo sąjūdžio, kuris vadinamas Lietuvos sąžine, iniciatoriai ryžosi tautą pažadinti atgimimui, pasmerkdami tuos, kurie eina prieš jos interesus, ir kuriems 1940 m. Lietuvos okupacija vis tebėra proletariato vado Stalino draugiškos rankos ištiesimas. Sąjūdžio nusistatymą tuo atžvilgiu tiksliai apibūdina Ona Balukonytė eilėraštyje, tilpusiam "Atgimimo" 5 nr.:

Už kiek pardavei ar parduosi
Lietuvą?
Už aukso trupinį, skardinį
ordiną, pilną šaukštą?

Tautos galutinis siekis — jos suverenumas ir valstybingumas. Tauta nori būti laisva ir gyventi savo žemėje.

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS
REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

Dabarties įvykiai Lietuvoje

"The Washington Post" 1989 m. sausio 25 d. išspausdino straipsnį "Komunistai jaučia baimę Lietuvoje". Jame korespondentas M. Dobbs rašo apie vykusius ir įvyksiančius rinkimus. Pvz. Zigmantas Vaišvila, gamtinės apsaugos veikėjas, papildomuose rinkimuose į Lietuvos aukščiausiąją tarybą laimėjo triuškinančia pergale prieš vietinį partijos sekretorių. Šiuo metu ruošiamasi rinkimams Sovietų Sąjungos liaudies deputatams. Aplamai, visoje Sovietų Sąjungoje į rinkimus visuomenė žiūrinti su apatija, nes komplikuotas rinkimines teisykles komunistiniai funkcionieriai stengiasi išnaudoti savo naudai.

Tačiau kitokia situacija buvusiose nepriklausomose Baltijos valstybėse, kuriose dabar vyksta dramatiniai tautiniai judėjimai ir komunistų pareigūnai esą gynimosi pozicijoje.

Lietuvoj rinkimuose dalyvauja Sąjūdžio žmonės, ir visuomenė yra susidomėjusi. "Partija yra panikoje, nes galvoja, kad gali pralaimėti", sako Zigmas Vaišvila. Lietuviai aktyvistai galvoja, kad iš 42 renkamų deputatų komunistams gali tekti maža dalis. Nominacijų į deputatų rinkimus Sąjūdžio žmonės gauna daugiau negu komunsitų partijos nariai, nepriklausą Sąjūdžiui.

Sąjūdžio kandidatai yra nepriklausomi aktyvistai, kaip Z. Vaišvila, komunistų partijos nariai, pasisakę už reformas. Nors Sąjūdis pritaria Gorbačiovo "perestroikai", bet kartu reikalauja daugiau Lietuvai laisvės negu Kremlius norėtų duoti. "Žmonės pradeda suprasti, kad rinkimai yra realus dalykas – tikri nuo 1926 metų", – sako Algimanats Čekuolis, laikraščio "Gimtasis kraštas" redaktorius. Toliau korespondentas pažymi, kad iki 1940 m. Baltijos kraštai buvo nepriklausomi, ir žmonės tų laikų nėra pamiršę. Todėl esą suprantama, kad persitvarkymas Baltijos kraštuose taip greit išjudėjo, kai tuo tarpu kitose respublikose nerodo didelės gyvybės.

Kitos Lietuvos grupės, kurios pasisako už visišką Lietuvos nepriklausomybę, ragina tautiečius rinkimus boikotuoti. Tačiau Sąjūdžio žmonės galvoja, kad yra verta rinkimuose dalyvauti. "Rinkimai suteikia progą mūsų idėjas paskleisti visose respublikos dalyse. Kiekvienas mūsų viešas pasirodymas ir debatai su partijos vietiniais pareigūnais stiprina Sąjūdį" – pažymi Z. Vaišvila. Sąjūdžio veikėjai kovo 26 d. rinkimus laiko praktika ir pasiruošimu naujiems Lietuvos aukščiausiosios tarybos rinkimams. Partijos sekretorius A. Brazauskas esąs reformistas pagal Gorbačiovo modelį. Jis buvo visuomenės teigiamai sutiktas, kai tapo partijos lyderiu. Tačiau pasikeitė nuotaikos, kai Aukščiausioje taryboje buvo nebalsuota už Lietuvos suverenitetą, kaip anksčiau buvo padarę estai. Dabar prieš Brazauską savo kandidatūrą, visai dar neseniai, išstatė jaunas filosofas A. Juozaitis ir tapo labai rimtu partijos sekretoriaus oponentu. Pats Brazauskas nesąs tikras rinkimų rezultatais. "Aš nesu pesimistas, bet žinau, kad viskas gali gyvenime atsitikti. Esu praradęs žmonių, kurie man dirbo. Jei pralaimėsiu, tai reiškia, kad žmonės manimi nepasitiki". Nors Brazauskas pripažįsta, kad Sąjūdžio sėkmė gali sudaryti partijai problemų, tačiau nebūsiąs partijos pralaimėjimas, nes Sąjūdžio pasiūlytų kandidatų yra ir partijos narių.

Tačiau Sąjūdžio veikėjų manymu, partija yra suskilusi į du sparnus: liberalų ir konservatorių. "Yra juokinga kalbėti, – sako partijos sekretorius Vilniaus universitete Bronius Genzelis, – "praktiškai yra dvi partijos. Kiekvienas narys žino, kuriam sparnui priklauso, ir tai aišku visiems". Algimantas Čekuolis laikinai neredaguoja "Gimtojo krašto" ir važinėja po plačią rinkiminę apylinkę, ieškodamas Sąjūdžiui balsų. Komunistų kandidatai žada žmonėms medžiagiškų gėrybių, tuo tarpu Sąjūdžio kandidatai kelia tautos apsisprendimo klausimus. Rinkimų vajus įtraukęs daug žmonių į politinę veiklą.

"Atgimimo" 13 nr. laiškų skyriuje rašo R. Lečkauskienė: "... Praėjo 48-ri metai, pagaliau atsidusome. Buvusius Stalino laikų 'nusikaltėlius' paskelbėm nekaltomis aukomis, o jų jau kaulai sutrūniję, ir kiekvienas, jei galėtų prisikelti, su karčia ironija pasakytų: 'Tu, žmogau, žliaužiojai prie Stalino, tebežliaužoji ir dabar. Tu ištrėmei mane, Tu kankinai mane, šaudei, kad įtiktum valdžiai ir liktum gyvas. Aš numiriau badu tolimame Sibire, Tu likai gyvas, bet aš nepavydžiu Tau, – Tu be principų, žmogiškumo, sąžinės ir Tavo atgaila paviršutiniška, įžeidžianti mano orumą. Tu, žmogau, tokias skriaudas sėji kasdien, pats nepastebėdamas. Iš savo kapų glūdumos aš stebiu besikeičiantį savo tėviškės veidą. Nebematau skaidrių ežerų, žalių klonių, nebegirdžiu bičių dūzgesio mano tėviškės soduos. Aš matau besistiebiančius į dangų chemijos gigantus, atomines elektrines, nešančius žmonėms mirtį. Atgaivink mano protėvių žemę, nuplauk jos iškankintą, sužalotą veidą, išspausk iš savęs nuolankųjį vergą ir bailį, išmok savo rankomis ir širdimi uždengti kitą nuo skausmo, veidmanystės, šmeižto, apgaulės, suprask, kad sąžinės, įsitikinimų, principų išdavimas blogiau už mirtį, – tada aš suprasiu Tavo atgailą..."

Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio informacinis skyrius SąjūdžioInfo įsisteigė Čikagoje. Jam vadovauja Rita Dapkutė. Vasario 2 d. Lietuvos laisvės lyga, Lietuvos demokratų partija, Lietuvos tautinio jaunimo sąjunga telefonu perdavė skyriui pareiškimą, kurį į Jungtinių Tautų žmonių teisių komisijos metinę sesiją Ženevoje nuveš BATUNo atstovė Judita Sedaitytė.

Tokiose sąlygose visa lietuvių tauta su nauju pakilimu vieningai reikalauja, kad Sovietų Sąjunga, viso pasaulio vyriausybės ir tarptautinės organizacijos pripažintų, kad 1939-40 m. Sovietų Sąjungos ir Vokietijos sutartys ir protokolai neturi jokios teisinės galios. Pagal tas sutartis ir protokolus Lietuva buvo priskirta Sovietų Sąjungos "įtakų sferai" ir neteko savo nepriklausomybės. Pati lietuvių tauta tų sutarčių prijungimo prie Sovietų Sąjungos niekad nepripažino. Tauta, per 49 metus kovodama už laisvę, neteko 30% savo gyventojų. Ir šiandien daugiau kaip 1.800.000 parašų Lietuvos gyventojų išreiškė tautos vieningą valią, protestuodami prieš sovietinę konstituciją. Sovietų Sąjungos vyriausybė ir komunistų partija Lietuvos užgrobimą lig šiol nepasmerkė. Todėl kreipiamasi į viso pasaulio valstybių vyriausybes ir tarptautines organizacijas, kad būtų nedelsiant svarstomas Lietuvos nepriklausomybės klausimas.

Pareiškime pažymima, kad M. Gorbačiovas dabar skelbia, jog Sovietų Sąjungoje vyksta viešumo ir demokratizacijos principais persitvarkymas, likviduojama praeity egzistavusi deformacija, vyriausybės ir partijos veikla nukreipta į teisinės valstybės kūrimą, atsisakoma stalinistinių metodų. Jis pats 1988 m. gruodžio 7 d. Jungtinėse Tautose yra pareiškęs: "... platūs, neretai audringi liaudies judėjimai – nors jie turi daug aspektų ir yra labai priešingi – rodo, kad tautos trokšta nepriklausomybės, demokratijos ir socialinio teisingumo..." ("Tiesa", 1988 m. gruodžio 7 d.).

Lietuvos žaliųjų organizacija taip pat padarė pareiškimą Vakarų žaliųjų atstovams, kurie dalyvaus Jungtinių Tautų žmonių teisių komisijos metiniame susirinkime. Jie pageidauja: Pabaltijį padaryti nebranduoline zona, įsteigti visos Europos duomenų bazę, skelbti Rytų Europos taršos problemas, atkreipti dėmesį į Sovietų Sąjungos tarptautinių gamtosaugos įstatymų ignoravimą Baltijos respublikose. **J.A.**

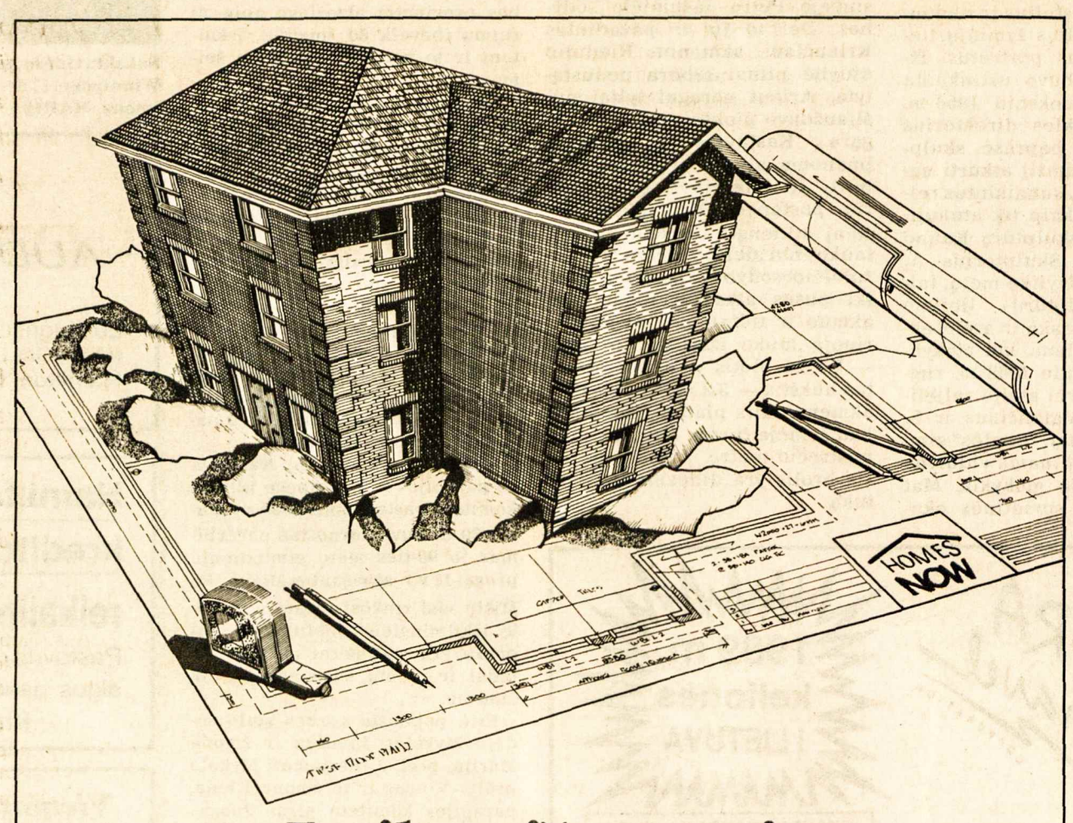

Laikas išspręsti klausimą apie prieinamos kainos gyvenamą plotą.

Yra tik vienas kelias sukurti prieinamos kainos gyvenamą plotą šioje provincijoje — veikiant kūrybiškai. Ministry of Housing imasi veiklos per įvairias programas, į kurias įeina nauja programa, HOMES NOW. Tai yra didžiausia nepelningų butų iniciatyva šioje provincijoje.

HOMES NOW programa suteiks paramą toms nepelningoms organizacijoms ir kooperatyvams, kurie nori išvystyti atitinkamą gyvenamą plotą savo visuomenės grupėms. Šis gyvenamas plotas bus sukurtas per naujas statybas ir perkant arba nuomuojant esančius pastatus.

HOMES NOW skirs lėšas vietinėms grupėms, bažnyčioms ir aptarnavimo klubams bei kitoms sąjungoms, kurios nori įsteigti nepelningas organizacijas ir duos paskolas gyvenviečių planų finansavimui. Visuomeninė veikla, kartu su Ministry of Housing, padės išspręsti gyvenamo ploto klausimą Ontario gyventojams. Šiandien ir rytoj. Mums reikia jūsų grupės dalyvavimo.

HOMES NOW

Taip, mūsų nepelninga grupė nori dalyvauti nepelningo gyvenamo ploto kūrime mūsų visuomenėje. Prašome atsiųsti, English ☐ French ☐
☐ HOMES NOW information
☐ HOMES NOW application for sponsors

Name: _____
Group affiliation (if any): _____
Address: _____
Tel: _____

Ministry of Housing, P.O. Box 1236, Station F, Toronto, Ontario, M4Y 2V8. Arba skambinkite nemokamai 1-800-668-8220. Toronto numerių rajone, skambinkite 340-9203.

Ministry of Housing
Ontario
Chaviva Hosek, Minister
David Peterson, Premier

Visuomenės veikla reiškia daugiau negu žodžiai.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

IŠSAUGOTA TRISPALVĖ

Šilalėje gyvenanti Grasilda Vaitkevičienė rajoniniame "Artojo" laikraštyje praneša, kad Didkiemio gyventojo Vincento Merkelio namuose beveik 50 metų buvo saugota Lietuvos vėliava. Šeimininkas 1946 m. buvo išvežtas į Sibirą. Jo namuose įsikūrusi J. Vencienė vėliavą, paslėptą čiužinyje, surado 1982 m. Tada ji dar nedrįso garsinti šio radinio. Lietuvos trispalvė tik dabar iškilmingai buvo įnešta į Didkiemio kultūros namus.

MUZIEJAUS SODELIS

Kauno istorijos muziejaus sodelis atgauna savo senąjį veidą. Sodelin jau grįžo dr. Vinco Kudirkos, dr. Jono Basanavičiaus, Simono Daukanto ir Maironio biustai, išlieti nauji pamatai skulptoriaus Juozo Zikaro "Laisvės" statulai. Pokaryje ji buvo išsaugota Skulptūros ir vitražo muziejumi paverstoje Įgulos bažnyčioje. Laisvės paminklui atstatyti Lietuvos kultūros fondo Kauno taryba ir Liaudies meno draugijos skyrius suorganizavo dailės kūrinių varžytines. Dvidešimt aštuoni liaudies meistrai joms padovanojo 32 savo kūrinius, kurių didžiąją dalį sudarė nutapyti Kauno, Lietuvos ir jos gamtos vaizdai. Gautos lėšos atiduotos paminklo atstatymui. Remiantis archyvine medžiaga, senomis nuotraukomis, bus atstatytas Nežinomo kareivio kapas ir Žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklas. Lietuvos kultūros fondo Kauno tarybos pirmininko architekto Algimanto Sprindžio pranešimu, šiuo metu jau ruošiami atstatymo projektai. Norima, kad sodelis vėl taptų tautos šventove.

"SAULĖS" GIMNAZIJA

Kaune veikusios "Saulės" gimnazijos fasadą 1925 m. papuošė skulptoriaus Vinco Grybo sukurti vysk. Motiejaus Valančiaus ir Simono Daukanto reljefai. Pokario metais Karo muziejaus sodelyje buvo sunaikintas Nežinomo kareivio kapas, nugriauta Juozo Zikaro "Laisvės" statula, o minėtieji reljefai "Saulės" gimnazijoje išsilaikė iki 1953 m. Tik tada direktoriui J. Rutkauskui buvo įsakyta sunaikinti vysk. M. Valančių ir S. Daukantą. Talkon teko kviesti ugniagesius, kurie susimontavo pastolius ir nudaužė aukštai iškeltus žymiųjų lietuvių reljefinius portretus. Išdaužyta vieta buvo užtinkuota 5 cm betono sluoksniu. 1956 m. tas pats mokyklos direktorius J. Rutkauskas paprašė skulptorių Antaną Dimžlį atkurti ugniagesių 1953 m. sunaikintus reljefus. Jis tada kaip tik atnaujino K. Sklėrio skulptūrą Kauno banko fasade. Skulptorius A. Dimžlys dirbo dvylika metų, talkinamas skulptūrų liejimo meistro L. Jacunsko ir architekto P. Stankevičiaus, kol mokyklos pastato fasade 1968 m. rugpjūčio mėnesį vėl atgijo reljefiniai vysk. M. Valančiaus ir S. Daukato portretai. "Saulės" gimnazija dabar vadinama vidurine Juozo Aleksonio mokykla. Mat jis pirmaisiais sovietinės okupacijos metais šioje mokykloje, pavadintoje VIII-ja gimnazija, suorganizavo komjaunimą ir, dirbdamas radistu sovietiniame pogrindyje, 1944 m. žuvo susišaudyme Vilijampolėje. Šiuo atveju laimingesnė yra Kauno jėzuitų gimnazija, pirmaisiais okupacijos metais tapusi IX-ja, o pokaryje — vidurine poeto Adomo Mickevičiaus mokykla.

SURADO VYSKUPO BIUSTĄ

Nepriklausomybės metais Varniuose buvo pastatytas paminklas vysk. M. Valančiui su jo biustu ant aukšto pjedestalo. A. Žemaitis "Valstiečių laikraščio" sausio 10 d. laidoje pranešė, kad tas paminklas išsilaikė iki pokarinių metų, o tada buvo nuverstas. Vysk. M. Valančiaus biustą paėmė ir paslėpė antrinių žaliavų sandėlininkas Antanas Norkus. Tik dabar, kai Lietuva atgavo savo istoriją ir kai lietuviai pradėjo ieškoti istorinių relikvijų, buvo prisimintas ir vysk. M. Valančiaus biustas. A. Žemaitis pasakoja: "Grupė entuziastų — Jonavos kultūros fondo narys Kazimieras Šimkus, pirmasis išgirdęs apie paslėptą biustą, Telšių taikomosios dailės technikumo dėstytoja Adelė Zinkevičiūtė, kiti pradėjo M. Valančiaus biusto paieškas. Senasis A. Norkus, paslėpęs jį, jau miręs. Entuziastams pavyko surasti Telšių rajono Žaduvėnų kaime gyvenantį A. Norkaus sūnų Antaną. Jis ir atvedė prie gimtojo namo Varniuose, atgaivinęs vaikystės prisiminimus, maždaug nurodė, kur tėvas slėpė kažkokią galvą. Naujieji namo šeimininkai Laima ir Vladas Grikšai leido plėšti grindis ir kasinėti po jomis. Penkias valandas vyrai plušo, kol surado ir iškėlė paslėptą M. Valančiaus biustą. Radinį perdavė Varnių bažnyčiai."

PUNTUKO BROLIAI

Ilgus metus didžiausiu akmeniu Lietuvoje buvo laikomas Puntukas prie Anykščių. Jo ilgis — 6,9 metro, plotis — 6,7 m, aukštis — 5,7 m. Dabar Puntukas yra susilaukęs dviejų brolių. Už jį didesnis 12,7 m ilgio, 6,3 m pločio ir 5,2 m aukščio akmuo slūgso Barstyčiuose, Skuodo rajone. Kitas Puntuko brolis — Kriaučiaus akmuo jau 1938 m. buvo aptiktas dabartinio Kelmės rajono Vileikių kaime prie siuvėjo Petro Jasulaičio sodybos. Dėl to jis ir pavadintas Kriaučiaus akmeniu. Riedulio didybė pilnai tebėra nenustatyta. Ariant noragai tyliai nušliaužiavo plokščia akmens nugara. Kastuvais jo nebuvo įmanoma atkasti. Nesėkmingos buvo ir pokarinės melioratorių pastangos Kriaučiaus akmenį atidengti žemsemėmis, iš lauko nuridenti arčiau P. Jasulaičio sodybos. Daugiau kaip iki pusės atkastas Kriaučiaus akmuo ir toliau ramiai snūduriuoja lauko įkalnėje. Jo ilgis — 7,2 m, plotis — 6,8 m, atkastas aukštis — 3,2 m. Neatkastoji akmens dalis platėja. Spėjama, kad žemėje turėtų būti dar apie pustrečio metro. Atrodo, kad ir šis brolis yra didesnis už Puntuką.

V. Kst.

AUDRA Travel CORPORATION

1989 m. kelionės į LIETUVĄ

"PAVASARINĖ"
gegužės 14-26
(Vilnius-Kaunas)
FINAIR Kaina – $2100

"ŠVENTINĖ"
Birželio 30 - liepos 16
(Vilnius-Kaunas-Klaipėda)
FINAIR Kaina – $2600

"JUBILIEJINĖ"
Liepos 14-25
(Vilnius-Kaunas)
AIR FRANCE Kaina – $2220

"GINTARINĖ PALANGA"
Rugpjūčio 11-27
(Palanga)
FINAIR Kaina – $2350

"SKAMBA, SKAMBA KANKLIAI!"
Gegužės 26 - birželio 6
(Vilnius-Kaunas)
AIR FRANCE Kaina - $2100

"GEGUŽINĖ"
Gegužės 26 - birželio 12
(Vilnius-Kaunas-Klaipėda)
AIR FRANCE Kaina – $2600

"ŽOLINĖ"
Rugpjūčio 11-20
(Vilnius-Kaunas)
FINAIR Kaina – $1999

"BOBŲ VASARA"
Rugsėjo 6-19
(Vilnius-Kaunas)
AIR FRANCE Kaina - $2150

"RUDENINĖ"
Spalio 6-17
(Vilnius-Kaunas)
AIR FRANCE Kaina – $1999

Į kelionės kainą įskaityta: pilna kelionės kaina, mokesčiai, vizos mokestis, kelionės, sveikatos, gyvybės ir bagažo drauda. **Visos kelionės** lydimos patyrusių palydovų. **Kainos garantuojamos** – įmokėjus visus pinigus. **Vietos garantuojamos** – įmokėjus $300 rankpinigių. (Po naujų metų numatomas kelionių kainų pakėlimas).

KVIEČIAME UŽSISAKYTI KELIONĘ DABAR!

Skambinkite: tel. (416) 769-2500. TELEX: 06-967812 FAX: (416) 763-6279
Rašykite: 2100 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1M7
Registracijos numeriai: 2559030 ir 2475066

Vykdomojo komiteto pirm. J. Šalaševičius ir Varnių klebonas kun. J. Petrauskis prie atkasto ir šventovei atiduoto vysk. M. Valančiaus biusto, sukurto skulptoriaus A. Aleksandravičiaus Nuotr. A. Banio

Pagerbimo pobūvis

WINNIPEG, MANITOBA. Yra žmonių, kurie būna pavargę tik atsikėlę iš ryto, ir yra žmonių, kurie pasensta dar būdami jauni. Kiti niekada nesijaučia pavargę ir net senatvėje pasilieka jauni. Vienas iš tokių žmonių yra visų gerbiamas kolonijos narys **Mykolas Januška**, praeitų metų gale atšventęs savo devyniasdešimtąjį gimtadienį. Mykolas Januška gimė 1898 m. gruodžio 8 d. Janionių kaime, Kurklių valsčiuje, Ukmergės apskrityje keturių brolių ir vienos sesutės ūkininko šeimoje. 1918 m. buvo mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę ir 2 metus kovojo lenkų fronte 7-me pėstininkų pulke. 1927 m. gegužės 1 d. atvažiavo Kanadon ir dirbo pas ūkininkus. 1929 m. išvyko dirbti į Central Patricia vietovę, Ontario aukso kasyklas. (Už šį sunkų darbą uždarbis tada buvo 58 centai į valandą). Kasyklose dirbo iki 1944 m. Tada persikėlė į Winnipegą ir pradėjo dirbti CPR geležinkelio bendrovėje, kur išdirbo iki išėjimo pensijon.

Dar 1936 m. Mykolas apsivedė malonią mergaitę Mariją Kuculyn ir jiedu užaugino du sūnus. Sunkiai bei ilgas valandas dirbdamas Mykolas visada rado laiko ir pinigų prisidėti prie lietuviško darbo. Pasibaigus II D. karui, daug lietuvių vargo pabėgėlių stovyklose vakarų Europoje. Kad jie galėtų atvažiuoti į Kanadą, Mykolas po darbo važinėdavo pas ūkininkus prašydamas, kad jie sudarytų darbo garantijas ir imigracijos dokumentus šiems tremtiniams. Taip jo pastangomis į Kanadą ir į Manitobos provinciją atvažiavo apie 20 šeimų (beveik 50 žmonių), įskaitant ir jo keturis brolius su šeimomis.

Pradėjus Winnipege statyti lietuvių Šv. Kazimiero šventovę, ir čia Mykolas labai daug prisidėjo organizavimu, darbu ir aukomis. Kandangi jo CPR darbovietė buvo tik pusė kilometro nuo statomos bažnyčios, tai pietų metu, kai jo bendradarbiai valgydavo, Mykolas atskubėdavo kuo nors padėti šventovės statybai. Per 20 metų išbuvo šios parapijos komiteto pirmininku. Keletą kartų taip pat buvo išrinktas į apylinkės lietuvių bendruomenės komitetą. Jis niekam ir niekur neatsisakydavo padėti, kai būdavo reikalas.

Šiam "jaunuoliui" Šv. Kazimiero parapijos ir Winnipego LB-nės komitetų pastangomis 1989 m. sausio 29 d. buvo suruoštas pagerbimas jo 90-ties metų gimtadienio proga. 11 v.r. atnašautos Mišios. Po Mišių visi rinkosi į parapijos salę iškilmingiems pietums. M. Januška yra visų gerai pažįstamas, todėl ir svečių susirinko beveik šimtinė.

Prie papuošto garbės stalo sėdėjo Mykolas Januška ir žmona Marija, prel. J. Bertašius, Mykolo brolis Vincas ir jo žmona Elena, parapijos komiteto pirm. Juozas Grabys su žmona Brenda ir KLB Winnipego skyriaus pirm. Marijus Timmermanas ir jo žmona Jennifer. Parpaijos klebonui prel. J. Bertašiui sukalbėjus palaiminimo maldą ir sugiedojus "Ilgiausių metų", visi vaišinosi šiltais pietumis.

Sveikinimų metu J. Grabys nusakė Mykolo gyvenimą ir jo nuveiktus darbus bei pagyrė žmoną Mariją, kuri, aišku, daug jam padėjo, patarė ir prisidėjo prie jo darbų. Po šios kalbos visi susirinkusieji ilgai ir nuoširdžiai plojo. M. Timmermanas sveikino sukaktuvininką ir pažymėjo, kad jis nėra girdėjęs blogo žodžio apie M. Janušką, kas yra retenybė šių laikų lietuvių gyvenime. Lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebonas prel. J. Bertašius savo kalboje prisiminė jo pirmąsias dienas Winnipego lietuvių kolonijoje, kai Mykolas Januška jam buvo didelis pagalbininkas ir patarėjas. Prisiminimui jis įteikė stilizuotą sieninį kryžių. Perskaityta keletas atsiųstų sveikinimų: Mykolo sesutės Marijos iš JAV ir vysk. Vincento Brizgio laiškus. J. Grabys KLB ir parapijiečių vardu įteikė gražų, stilizuotai išpjaustytą Vytį. Šia proga susirinkusieji dar ilgai vaišinosi ir kalbėjosi bei linkėjo sukaktuvininkui ilgų ir sveikatingų metų. **Ev.f.**

Sukaktuvinėse pamaldose 1989 m. sausio 29 d. Šv. Kazimiero šventovėje Winnipege. Iš dešinės: MYKOLAS JANUŠKA, švenčias 90-tąjį gimtadienį, žmona MARIJA, ELENA JANUŠKIENĖ, VINCAS JANUŠKA – brolis

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

"SAMOGITIA"
Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. Plenys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

Sudbury, Ontario

PRIEŠVELYKINĮ susikaupimą Sudburio lietuviams praves kun. J. Staškus kovo 4 ir 5 dienomis Kristaus Karaliaus šventovėje. Kovo 4, šeštadienį, 7 v.v. bus Mišios, o po jų bus klausoma išpažinčių. Kovo 5, sekmadienį, išpažinčių bus klausoma nuo 9.30 v.r., o 10 v.r. bus Mišios.

Sault Ste. Marie, Ont.

PRIEŠVELYKINĮ susikaupimą Sault Ste. Marie lietuviams praves kun. J. Staškus kovo 5, sekmadienį, Švč. Sakramento šventovėje. Išpažinčių bus klausoma nuo 6 v.v., o 7 v.v. bus Mišios.

Hamilton, Ontario

ELENA KUDABIENĖ Hamiltone buvo kandidatė "1988 Women of buvo kandidatė "1988 Women Of The Year" paskyrimui. Jos nuopelnai tokiam žymeniui gauti buvo pažymėti: aktorė, režisierė, vaidinusi daugely televizijos ir filmų pastatymų, įkūrusi lietuvių dramos vienetą "Aukurą", taip pat prisidėjusi prie Hamiltono daugiakultūrio teatro įkūrimo. Žymenų įteikimo vakaras įvyko vasario 2 d. Hamiltono Convention centre, kur dalyvavo per 700 žymių miesto žmonių. E. Kudabienė buvo nuominuota "The Arts" kategorijoj. Jai laimėjimą paveržė miesto burmistro motina Mrs. E. Murrow, kurios laimėjimui išvardinti nuopelnai buvo dar didesni. Tokius žymenis gavo šešios iškilios Hamiltono moterys už ypatingą visuomeninę, meno, sporto, komunikacijos ir bendruomeninę veiklą. Tokie vakarai daromi kasmet, ir šiemet šis buvo jau tryliktasis.

Lietuvoje dabar yra susidomėję išeivijos lietuvių teatrais. Ten yra steigiamas lietuviškojo teatro muziejus. Iš ten prašoma daugiau žinių ir apie Hamiltono liet. teatrą "Aukurą". Rež. E. Dauguvietytės-Kudabienės įkurtas "Aukuras" turi jau 40 metų savo veiklos istoriją. Ta istorija yra turtinga sceniniais pastatymais, gastrolėmis ir dideliu prisidėjimu prie mūsų čia tautinio darbo. "Aukuras" neabejotinai į mūsų išeivijos teatrinį lobyną yra įnešęs labai reikšmingą įnašą. **K. M.**

Advokatas
AUDRIUS A. STONKUS
20 Hughson St. South, Suite 1003
(Union Gas Building)
Hamilton, Ontario L8N 3C8
Telefonas
(416) 529-7462

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvui "TALKA"
reikalingas raštinėje tarnautojas-ja
Pastovus darbas. Geras pradinis atlyginimas su greitu algos pakėlimu. Turi mokėti lietuvių ir anglų kalbas.
Kreiptis pas vedėją telefonu **544-7125**

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –
HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 29 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	7%	asmenines paskolas	14%
santaupas	7%	nekiln. turto pask. 1 m.	12.25%
kasd.pal.taupymo s-ta	6.5%	nekil.turto pask. 3 m..	13%
90 dienų indėlius	9.5%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų*	
1 m. term. indėlius	10.75%	*apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term.ind.mėn.pal.	10.25%	*Nemokama narių gyvybės*	
3 m. term.indėlius	11%	*drauda pagal santaupų*	
RRSP ir RRIF (pensijos)..	8.5%	*dydį iki $2.000 ir*	
RRSP ir RRIF 1 m.	10.75%	*asmeninių paskolų*	
RRSP ind. 3 m.	11%	*drauda iki $25.000.*	

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Šešiasdešimt šeštųjų Klaipėdos išvadavimo metinių minėjimą Floridos lietuviams sausio 12 d. St. Petersburgo klube surengė jūrų šaulių "Palangos" kuopa. Paskaitą apie Klaipėdos prijungimą prie Lietuvos ir jos dabartinę būklę skaitė inž. V. Gruzdys. Lietuvoje sukurtus eilėraščius apie Klaipėdą ir Baltijos pajūrį skaitė aktorė D. Mackialienė ir V. Mažeika. Dainomis įsijungė vyrų grupė, vadovaujama muz. Alberto Mateikos. Sausio 15 sekmadieninėse Mišiose Šv. Vardo bažnyčioje buvo prisiminti 1923 m. Klaipėdos krašto išvadavime žuvę sukilėliai.

A. a. inž. Liūtas Grinius, buvusio Lietuvos prez. Kazio Griniaus sūnus, sausio 18 d. staiga mirė JAV sostinės Vašingtono priemiestyje, Virginijos valstijoje. Velionis gimė Kaune 1927 m. spalio 2 d. 1946 m. baigė Eichstaetto lietuvių gimnaziją, 1953 m. — Ilinojaus technologijos institutą, 1953-54 m. studijavo Notre Dame universitete. Reiškėsi skautuose, "Vyčio" korporacijoje, Čikagoje įsteigtoje Lietuvių studentų draugijoje, Vydūno jaunimo fonde, VLIKo valdyboje. Velionis karinę prievolę atliko balistikos laboratorijoje Aberdeene. Nuo 1976 m. dirbo JAV laivyno ginklavimosi skyriuje, tyrinėdamas priešginklius, elektronikos ir elektros optikos lazerių sistemas. Atsisveikinimas su velioniu sausio 21 d. įvyko Vašingtono priemiesčio Springfieldo laidotuvių namuose. VLIKo vardu atsisveikino valdybos pirm. dr. K. Bobelis, JAV LB — plk. D. Skučas, ALTos — dr. J. Genys, skautų — M. Mickienė, Vašingtono K. Donelaičio lituanistinės mokyklos — A. Bailey, bičiulių — J. Vaitkus. Atsisveikinimas baigtas visų sugiedota "Lietuva brangi" ir skautų giesme "Ateina naktis". Palaikai sudeginti ir bus nuvežti į Tautines lietuvių kapines Čikagoje.

Metinis Čikagos LB Brighton Parko apylinkės narių posėdis įvyko sausio 8 d. Nekalto prasidėjimo parapijos salėje. Apylinkės valdybos pirm. Salomėja Daulienė paprašė tylos minute pagerbti trylika pernai mirusių apylinkės narių. Susirinkimo dalyvius JAV LB krašto valdybos pirm. dr. Antano Razmos vardu sveikino vicepirm. organizaciniams ir administraciniams reikalams Birutė Jasaitienė. Ji priminė, kad šiuo metu yra renkamos $250.000 aukos Lietuvos reikalams. Pagrindinis dėmesys tenka popieriui, kurio reikia išleisti dr. A. Šapokos redaguotai "Lietuvos istorijai" 100.000 egzempliorių tiražu. Popierių reikės skubiai nupirkti Vakaruose ir pasiųsti Vilniun. Š. m. sausio pradžioje jau buvo surinkta apie $80.000. Socialinių reikalų tarybos pirmininke trečiai kadencijai sutiko pasilikti Danguolė Valentinaitė, išugdžiusi socialinių paslaugų centrą Čikagos lietuviams. Jaunosios kartos atstovas dr. Romas Vitas kalbėjo apie 1982 m. Jaunimo centre įsteigtą Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą, kuris dabar apima daugelį kitų institucijų. LB Brighton Parko apylinkės metinės veiklos apžvalgą padarė valdybos pirm. S. Daulienė, finansinę apyskaitą pateikė ižd. Alina Vadeišienė. Buvo iškeltas klausimas, kas įvyko su pinigais, rinktais vėliavų fondui Lietuvoje. Į jį atsakė JAV LB krašto valdybos vicepirm. B. Jasaitienė, pabrėždama, kad aukas vėliavų fondui Lietuvoje rinko privatūs asmenys, ne Lietuvių Bendruomenė. Tad dabar nėra žinoma, kiek buvo surinkta pinigų ir ar jie visi buvo panaudoti Lietuvos vėliavoms. Apie tą fondą neturima jokių žinių. Metiniame susirinkime perrinkta ta pati LB Brighton Parko apylinkės valdyba, išskyrus ižd. A. Vadeišienę, negalėjusią kandidatuoti dėl kitų įsipareigojimų.

Australija

Į XV-sias Australijos lietuvių dienas Adelaidėje įjungta tautinių šokių šventė įvyko 1988 m. gruodžio 30 d. "Apollo" stadione, kur šokėjų laukė apie 2.000 žiūrovų. Kanberos lietuviams atstovavo "Audėjėlės" jaunių ir vyresniųjų grupės, Melburnui — "Gintaras", "Malūnėlis" ir "Gintarėliai", Sydnėjui — "Sūkurio" jaunesniųjų ir vyresniųjų grupės, Adelaidei — dvi vaikų grupės, "Žilvino" jaunesnieji ir vyresnieji šokėjai. Programą atliksiančius grupių narius sveikino Marija Baronaitė-Grėbliūnienė, tautinių šokių veteranė dar iš nepriklausomos Lietuvos laikų. Pirmąją šventės dalį sudarė dešimt tautinių šokių: Audėjėlė, Suktinis, Abrūsėlis, Landytinis, Jovaro tiltas, Jaunystės šokis, Kepurinė, Vakaruškos, Malūnas ir Kalvelis. Antroji dalis taip pat turėjo dešimtį šokių — Dzūkišką kadrilį, Ketvirtainį, Subatėlę, Šustą, Linelį, Gyvatarą, Karklus, Blezdinginį Jonkelį, Aušrelę ir Aštuonytį. Kai kurie šokiai buvo atlikti atskirų grupių. Šokėjams akordeonu grojo Marija Dumčiuvienė, palydon taipgi įsijungė sol. G. Vasiliauskienės vadovaujamas Adelaidės moterų oktetas, o kai kuriems šokiams buvo panaudoti plokštelių įrašai. Šventė užbaigta šokėjų sudarytu ženklu "XV-ALD", reiškusiu penkioliktąsias Australijos lietuvių dienas.

Chorų dainų šventę, skirtą XV-sioms Australijos lietuvių dienoms, suorganizavo Adelaidės choro "Lituania" vadovė Genovaitė Vasiliauskienė. Dainų šventė įvyko 1988 m. gruodžio 29 d. Adelaidės rotušės salėje. Šventėn įsijungė apie 120 choristų ir chorisčių, o prieš juos išsirikiavo lietuviškųjų savaitgalio mokyklų mokiniai: iš Adelaidės — 30, iš Melburno — 20, iš Kanberos — 12. Pirmiausia atskirus pasirodymus turėjo pavieniai chorai. Melburno "Dainos sambūris" išsiskyrė iš kitų chorų Kanados lietuvių Aleksandro Stankevičiaus ir poeto dr. Henriko Nagio kantatos "Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva" kantatos ištraukomis. Dirigavo D. Levickienė. Kantaton įsijungė solistai B. Kymantienė ir J. Rūbas, skaitovė D. Antanaitienė. Sydnėjaus "Dainos" choras, vadovaujamas B. Aleknaitės ir J. Ankaus, pasirinko dviejų Australijos lietuvių kompozitorių kūrinius: M. K. Klajūno "Laisvės žiedą", "Audros siaučia" ir B. Kiverio "Man skamba toliuos". Adelaidės choras "Lituania", vadovaujamas G. Vasiliauskienės, pagerbė Klivlande mirusį Alfonsą Mikulskį jo harmonizuotomis liaudies dainomis — "Anksti rytą atsikėlus", "Linelius roviau", "Aš pasėjau linelį". Šventėn taipgi įsijungė jungtinis jaunimo choras, jungtiniai vyrų ir moterų chorai ir jungtinis mišrus choras. Dainų šventė baigta Broniaus Budriūno ir Bernardo Brazdžionio kantata "Mano protėvių žemė", atlikta mišraus jungtinio choro su sol. G. Žigaityte-Hurba. Dirigavo G. Vasiliauskienė. Dainų šventės simboliu laikomos kanklės įteiktos Melburno "Dainos sambūriui". Jam dainų šventę teks surengti XVI-siose Australijos dienose Melburne 1990 m.

Britanija

A. a. Jonas Verbickas, Mančesterio lietuvis, ištiktas antro širdies smūgio, mirė Crumpsallio ligoninėje 1988 m. gruodžio 11 d. Velionis gimė 1917 m. balandžio 1 d. Virbalyje, buvo įstojęs į pranciškonų vienuolyną Kretingoje, bet būsimieji vienuoliai visi buvo paleisti, kai 1944 m. vasarą vėl artėjo Sovietų Sąjungos kariuomenė. Velionis vedė ir su žmona 1947 m. atvyko Anglijon. Dirbo pramonėje, turėjo sūnų Vytą ir dukrą Stasę. Mančesteryje įsijungė į organizacinę ir kultūrinę lietuvių veiklą. Reiškėsi keliose organizacijose, rašė humoristinius eilėraščius, vaidino. Palaidotas gruodžio 14 d. iš Šv. Čado bažnyčios Mostono kapinių lietuviškame skyriuje. Gedulines Mišias atnašavo ir apeigas kapinėse atliko kan. V. Kamaitis. Prie karsto budėjo ramovėnai ir uniformuoti skautai. Laidotuvėse dalyvavo iš Kalifornijos atvykusi dukra Stasė, norėjusi aplankyti sergantį tėvą, bet jį radusi jau mirusį.

Vokietija

Lituanistinė mokyklėlė Miunchene kalėdinę eglutę mažiesiems surengė Trijų karalių dieną, susilaukusi finansinės BALFo paramos. Šventės dalyvius, kurių eilėse buvo ir keli iš Lietuvos, pasveikino mokytoja Alina Grinienė, perskaičiusi BALFo valdybos pirm. Marijos Rudienės laišką. Įspūdingas buvo momentas, kai miuncheniškis Audriukas su vilniečiu Gabriuku laužė iš Lietuvos atvežtą kalėdinę plotkelę ir paskui dalijosi su kitais. Kalėdų senelį suvaidino VLB Miuncheno apylinkės pirm. inž. R. Hermanas. Vaikai jam atliko linksmą vaidinimėlį, giedojo kalėdines giesmeles, deklamavo eilėraščius. Į Kūčių vakarienę gruodžio 24 d. buvo pakviesti viengungiai ir norinčių įsijungti šeimų nariai.

Ragina grąžinti auksą

Politinis redaktorius Anthony Bevins Anglijos dienraštyje "Independent" parašė straipsnį, kuriame nurodo Anglijos parlamento nario konservatoriaus Robin Maxwell-Hyslop įdomų ir įsidėmėtiną siūlymą. Minėtas parlamento narys 1969 m., legalizuojant aukso perdavimą parlamente, buvo tiek įpykdytas tuometinės Anglijos vyriausybės elgesio, kad dar ir dabar jis tebedaro jai didelius priekaištus. Sovietų ministeriui pirmininkui Alexei Kosyginui 1967 m. vasario mėnesį atsilankius Britanijoje, darbiečių vyriausybė sutiko atšaldyti užšaldytus nepriklausomų Baltijos valstybių aukso rezervus, 1939 m. padėtus Anglijos banke saugojimui. (To tikslas — išsaugoti auksą Estijai, Latvijai ir Lietuvai, kai jos atgaus nepriklausomybę.). Su Kosyginu buvo susitarta, kad tie aukso rezervai bus perduoti Sovietų Sąjungai, kad būtų galima kompensuoti britams už jų prarastas tuose kraštuose nuosavybes. 1939 m. to aukso vertė buvo 5.7 milijonų anglų svarų, dabartiniu kursu apie $12.768.000. Tada svaras buvo (jei teisingai prisimenu) 5 ar 6 doleriai, o dabar nė pusės to nebėra. Taigi pagal anuometinę svaro vertę susidarytų kelis kartus daugiau milijonų, negu mano nurodytoji suma.

Maxwell-Hyslop ragina Britaniją prašyti Gorbačiovą atlyginti, nes dabartiniai neramumai Baltijos valstybėse atidarė galimybę joms ateity atgauti nepriklausomybę. Jei tai pasirodytų neįmanoma, parlamentaras siūlo vyriausybei atidėti užtenkamai aukso, kad būtų galima padengti banke buvusius rezervus. Įpykęs Maxwell-Hyslop tą darbiečių vyriausybės aukso perdavimo procedūrą pavadino "šlykščiausiu ir gėdingiausiu epizodu pokarinėje parlamento istorijoje." **Kor. (R)**

Svečiai iš Kanados prie Sydney miesto Lietuvių namų

Lietuviai Britanijoje

Mirė dr. Stasys Kuzminskas

S. KASPARAS

Baigdamas savo gyvenimo 88 metus, D. Britanijos legendiniame Nottinghamo mieste, 1988 m. gruodžio 19 d. mirė ekonomijos mokslų daktaras a.a. Stasys Kuzminskas.

Velionis gimė 1901 m. sausio 21 d. Šaukoto miestelyje, Kėdainių apskrityje. Baigęs Šiaulių gimnaziją, 1919 m. pradėjo studijuoti Berlyno aukštojoje prekybos mokykloje, kurią baigė 1923 m., o 1942 metais toje pačioje mokykloje savo mokslo sritį apvainikavo daktaro laipsniu.

Grįžęs iš Berlyno, kurį laiką mokytojavo Kauno gimnazijoje. 1929-1931 m. dirbo finansų ir žemės ūkio ministerijose; 1931-1936 m. — užsienio reikalų ministerijos ekonominio departamento direktorius; 1936-1940 m. — Lietuvos pasiuntinybės Berlyne prekybos skyriaus vedėjas; 1941-1945 m. — vokiečių I.G. Farben firmos ūkinis patarėjas; 1946-1947 m. buvo UNRROs įgaliotinis lietuviams Flensburge; o taip pat lietuvių jūrininkų mokyklos vienas iš steigėjų ir jos lektorius. 1947 m. atvyko į D. Britaniją, Market Harborough stovyklą, iš kurios buvo paskirtas dirbti darbo ministerijoje kaip vertėjas ir socialinės globos vedėjas Nottinghamo apygardai. Nuo 1952 m. dėstė vokiečių ir rusų kalbas Britų karališkos karo aviacijos kolegijoje Cranwell vietovėje. Be profesinių pareigų jis plačiai reiškėsi ir lietuviškoje veikloje.

1950 m. rugsėjo 8 d. Nottinghame gimė nauja organizacija — Lietuvos rezistencinė santarvė. Tai velionio Stasio Kuzminsko ir prof. Stasio Zakevičiaus-Žymanto pastangų vaisius. Lietuvos rezistencinės santarvės skyriai veikė beveik visose lietuviškose kolonijose.

Velionis Stasys Kuzminskas visą savo gyvenimą rūpinosi lietuvių tautos likimu. Jis paruošė Lietuvos žemėlapį su Vilnijos ir Mažosios Lietuvos žemėmis, įskaitant ir Karaliaučiaus sritį. Pasiūlė Lietuvių sąjungos vienam metiniam susirinkimui, kad šis žemėlapis būtų spausdinamas šalia "Europos lietuvio" pavadinimo. Susirinkimui pritarus taip ir buvo padaryta. Pasikeitus redakcijai, spausdinimas buvo nutrauktas. Už kelių savaičių išvietintas žemėlapis gavo prieglaudą "Laisvojoje Lietuvoje" Čikagoje.

Daug velionis sielojosi dėl Mažosios Lietuvos. D. Britanijoje jis įsteigė Mažosios Lietuvos bičiulių draugiją ir jai vadovavo. Be to, jis dalyvavo tarptautinėse organizacijose, atstovaudamas lietuviams.

A. a. S. Kuzminsko laidotuvės įvyko 1988 m. gruodžio 28 d. Mišias Šv. Barnabo katedroje atnašavo kun. dr. S. Matulis, MIC. Jis savo pamoksle nusakė velionies gyvenimo kelią. Pamaldose giedojimui vadovavo Vida Gasparienė.

Wilford kapinėse atsisveikinimo žodį angliškai tarė Z. Jūras, Lietuvių sąjungos pirmininkas J. Alkis-Alkimavičius, LSS Europos rajono vadas s. S. B. Vaitkevičius, "Europos lietuvio" redaktorius Vladas Dargis, bičiulių ir draugų vardu — S. Kasparas. Bradfordo lietuvių vardu kalbėjo Anicetas Būčys.

Velionio palaikai buvo sudeginti. Pelenai bus palaidoti jo gimtinėje, Šaukote. Laidotuvių pusryčiai vyko Tėvų marijonų Aušros Vartų židinyje. Juos paruošė Nottinghamo lietuvių moterų darbšti draugija. Dalyvavo per 100 žmonių iš Rochdalės, Bradfordo, Wolverhamptono, Derby, Londono. Velionis savo palikimą paskirstė Mažosios Lietuvos bičiuliams, LSS Europos rajonui, lietuvių kalbos puoselėjimui (Lituanistikos katedrai), Tėvų marijonų Aušros Vartų židiniui ir D. Britanijos vėžio ligos tyrimo institutui.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
The Lougheed & Barnard
Funeral Home
252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Sporto žaidynės Australijoje

Kelionė, sutikimas, žaidynės ir įspūdžiai

R. SONDA

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Varžybos

Į aikštę išbėgo Lietuvos jaunių rinktinė ir Čikagos "Lituanika". Pradžioje pirmavo čikagiškiai ir kėlinį laimėjo trijų taškų skirtumu. Po pertraukos vaizdas pasikeitė, ir Lietuvos jaunių rinktinė nugalėjo Čikagos "Lituanikos" sportininkus 55:47.

Sekančios rungtynės vyko tarp Australijos lietuvių rinktinės ir Toronto "Vyties" komandų. Nuo pat pradžių vytiečiams kamuolys nekrito į krepšį, neapsiprato su kietu šeimininkų žaidimu, neišnaudojo savo aukštaūgių pranašumą ir nesustabdomo laiko rungtynes pralaimėjo 36:45. Vytiečiai liūdėjo, bet priremti prie sienos pasirįžo kitas rungtynes žaisti geriau.

Vakare vyko pirmosios 1938 metų Lietuvos tautinės olimpiados dalyvių pagerbimas. Du dalyvius turėjome iš Kanados — tai Mamertas Duliūnas ir Vincas Kačergius. O Australija jų turi didžiulį būrį. Dabar paaiškėjo, kodėl Australijoje lietuvių sportas yra tokioje aukštoje pagarboje. Sporto veteranai buvo apdovanoti atminimo medaliais, kalendoriais ir pažymėjimais.

Sekančią dieną Čikagos "Lituanika" sutriuškino Melburno "Varpą" 74:38. Po to Klivlandas kovojo su Toronto komanda "Vytis". Pradžioje abiem komandom nesisekė. Gal baimė laikė sukausčiusi žaidėjus. Momentais "Vytis" puikiai žaidė, bet vis dėlto trūko susižaidimo. Rungtynes laimėjo "Vytis" 67:49. Sekančios rungtynės vyko tarp Niujorko "LAK" ir Lietuvos. Nors "LAK " krepšininkai žaidė sirguliuodami, bet jų Šimkus nardė kaip žuvis ir Lietuvos krepšininkai negalėjo jo sustabdyti. Ir "LAK" įveikė Lietuvos komandą 51:50. Sekančią dieną Klivlandas pralaimėjo Australijos rinktinei 69:32. Niujorko "LAK" įveikė "Lituaniką" 38:32 ir tuo nustebino Lietuvos trenerį. Jo nuomone, Čikagos komanda yra geresnė. Toronto "Vytis" po atkaklios kovos įveikė Detroito "Kovą" 51:45. Lietuvos sportininkai bandė pasiekti rekordą, bet pritrūko laiko, nugalėjo Melburno "Varpą" 98:29. Nuostabu, kad jaunieji Lietuvos krepšininkai pelnė tiek daug taškų, bet nepamirškime, kad jų amžiaus vidurkis maždaug 20 metų, o varžovų jau perlipo 40-tus metus.

Nustebinti aukštu lygiu

Vakare gvildenome teorines galimybes. Jeigu trys komandos dalinsis 1-3 vietom, tai pirma bus nustatyta pagal tarpusavio rezultatus, o dėl antros vietos turės būti papildomos rungtynės. Vyriausias viršininkas J. Jonavičius pridūrė, jeigu būtume nepatenkinti tokiu sprendimu, tai turėtume raštu protestuoti, o tada klausimą bendrame posėdyje išspręstų. Deja, Detroitas pralaimėjo australams 65:39 ir sumažino bet kokias komplikacijas.

Pertraukų metu kalbėjausi su Lietuvos rinktinės treneriu Raimondu Sargūnu ir sporto žurnaliste Roma Griniūte. Jie yra nustebinti Šiaurės Amerikos krepšinio aukštu lygiu ir sakė: "Mes daugiau tikimės iš Jankausko. Markevičius negauna pakankamai žaisti ir jo žaidimo lygis nekyla. Mūsų sportininkai, atvažiavę į Australijoje surengtas žaidynes, pamatė, kad ir už jūrų marių gyvena lietuviai. Jie tai papasakos sugrįžę ir stiprins tautiškumą Lietuvoje. Žaidėjai pajuto garbę ir tautinės dvasios pakilimą, žaisdami už Lietuvos rinktinę. Tarptautinis olimpinis komitetas priėmė Lietuvą į savo eiles 1939 metais. Dabar dėl komiteto atgaivinimo Lietuvoje pasirašė daugiau kaip 100.000 žmonių." Turime ir mes, svetur gyvenantys, tam padėti.

Besišnekučiuojant, Lietuvos komanda nugalėjo Adelaidės "Vytį" 84:37, o Toronto "Vytis" ir Pertho "Tauras" sužaidė 75:30 rezultatu. Žaidimo eiga neatvėsino "Tauro" žaidėjų entuziazmo kovoti iki paskutinės sekundės. Jiems už tai priklauso sportinė pagarba.

Rungtynių baigmė

Pirmame susitikime — Niujorko "LAK" ir Toronto "Vytis". Po pirmųjų 15 minučių vytiečiai pirmavo 17:8 ir kėlinį laimėjo 20:16. Antro kėlinio 8-toje minutėje "LAK" persvėrė 28:25 ir toliau vytiečiai vijosi. Likus 5 minutėms 28:34, trims — 30:36, dviem — 35:36, vienai — 37:38. Likus 45 sekundėm, Šimkus įmetė dvi baudas ir "Vytis" pralaimėjo 37:40. Kitame pusfinalyje Lietuva po labai permainingos kovos įveikė Australiją 44:42.

Kovojant dėl bronzos vytiečiai pagaliau užsidegė. Pirmas kėlinys permainingas. Pradžia priklausė šeimininkams 10:7, bet kėlinį 24:16 ir rungtynes 48:36 laimėjo Toronto "Vytis". Ankstesnėse rungtynėse vytiečiai stengėsi gražiai pasirodyti, o paskutinėse kovojo ir įveikė Australijos rinktinę.

Finale Lietuva ir Niujorko "LAK". Žiūrovai palaikė Lietuvą. Šimkus vėl nesulaikomas, bet šį kartą to neužteko, Lietuva laimėjo 55:50.

Baigiantis žaidynėms buvo sudaryta Pasaulio lietuvių krepšinio rinktinė, kuri sekančią dieną žaidė su Australijos profesionalų komanda. Normalus rungtynių laikas baigėsi lygiomis. Pratęsime australai nugalėjo.

Įdomiausias šios išvykos požiūris — pradžioje veteranai, paskui ir jaunieji labai tautiškai užsidegė. Jie apsisprendė 1991 metais važiuoti į Lietuvoje rengiamas žaidynes.

Neįprasta gamta

Pasibaigus sportinėms rungtynėms nebuvo laiko poilsiui. Reikėjo pasidžiaugti šilta Australijos saulute ir krištoliniai tyru vandeniu. Vandenyno paplūdimys tikrai puikus. Neįprastai švarus vanduo, žmonės mandagūs ir tvarkingi. Tik saulės reikia saugotis, nes labai greitai gali iškepti.

Naujųjų metų sutikimas ne toks puikus, kaip dauguma tikėjosi. Bet grįžę į viešbutį, smagiai juos ten sutikome. Tačiau karštas vasaros oras nesudarė mums įprastos šventinės nuotaikos.

Sekančią dieną iškeliavome į kalnuose esantį parką. Visi domėjomės nematyta Australijos augmenija ir gyvūnija. Meškiukas koala leidosi paimamas į rankas ir mielai prisiglaudęs pozavo. Stebėjomės ir kengūromis. Neįprasta gamta, viskas įdomu ir gražu. Na, ir vaizdu nuo kalno į Adelaidės miestą buvom sužavėti.

Vaišingas priėmimas

Iškeliaujam autobusu į Melburną. Visą laiką buvęs giedras dangus apsiniaukė, lynojo. Gamtovaizdis gana monotoniškas: kalneliai, pavieniai medžiai, vandens saugyklos, avių kaimenės. Niekur nesimatė žmonių. Turbūt ūkiuose atostogų laikas. Arčiau prie Melburno buvo daugiau žalumos. Pasiekus Melburną, vėl patenkame į vaišingų šeimininkų būrį. Nepaprastai įspūdingas priėmimas Lietuvių namuose. Melburne neturėjome perkrautos dienotvarkės. Galėjome ramiai apžiūrėti miestą ir krautuvėse apsirūpinti lauktuvėmis ir suvenyrais.

Grįžtame namo

Artėja laikas atsisveikinti su vaišingais šeimininkais ir gražia Australija. Į Melburno orauostą atvažiavome gerokai per anksti. Viskas uždaryta. Atskridę į Sydnėjų, vėl laukiame — pirmiausia lėktuve, paskui stotyje. Bagažo darbuotojai streikavo, nežinojome, kada išskrisime. Laimei, streikas neilgai tęsėsi. Pavakariais išskridom. Visi pavargę, tad ir puikiu patarnavimu lėktuve bei kitomis gėrybėmis nepajėgėm džiaugtis. Nusileidę Fiji saloje apsnūdę slankiojome po keistą be langų ir sienų orauosto pastatą. Labai drėgna ir šilta. Pasiilgome žiemos. Sekantis nusileidimas, gerokai pavėlavus, Los Angeles. Pavėlavimas mums buvo naudingas. Gavome tiesioginį skrydį į Torontą. Turėjom ilgokai jo laukti, tai "Quantas" bendrovė parūpino mums viešbutį ir maistą. Ankstyvą šeštadienio rytą, 1989 m. sausio 6, laimingai nusileidome Toronte. Visur gera, bet namuose geriausia.

Dėkojame Australijos lietuviams už rūpestingumą ir mums parodytą vaišingumą viešnagės metu. Dėkojame visiems mūsų rėmėjams, sudariusiems mums sąlygas šioje nepamirštamoje išvykoje dalyvauti.

Adelaidės parke torontiškiai ir kiti sporto žaidynių dalyviai džiaugiasi Australijos vasara

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pu, ėmė įsileisti net ir mažesnius kriminalinius nusikaltėlius bei kitus anksčiau nepageidaujamais laikytus asmenis. Atsidarė durys įvairiems sukčiams, kurių eiles ypač sustiprino tariamieji politiniai pabėgėliai. Nelegalių ateivių problemą buvo bandyta spręsti amnestijos metodu. Kai nepatikrintų nelegalių ateivių skaičius pasiekdavo dešimtis tūkstančių, jiems būdavo suteikiamas oficialaus imigranto pripažinimas, nekreipiant dėmesio nei į rasę, nei į asmens tinkamumą Kanadai. Staiga atsirado matomosios mažumos grupės, pradėjusios reikalauti viešo pripažinimo ir lygių teisių su kanadiečių dauguma. Tas matomąsias mažumos grupes sudaro juodosios ir geltonosios rasės atstovai.

Didžiausias triukšmas spaudoje kilo, kai policija Toronte ir Mississaugoje nušovė du juodosios rasės atstovus. Pirmuoju atveju policininkai buvo iškviesti atstatyti tvarkos gyvenamajame name, antrasis atvejis yra susietas su pavogtais automobiliais ir pabėgti baudžiusiu vagimi. Abu atvejus tyrė Ontario policijos neutrali komisija. Pradžioje policininkai buvo išteisinti, bet triukšmas nenutilo. Tad dabar galutinis sprendimas turės būti padarytas teisme. Rasinei įtampai sumažinti buvo sudaryta speciali Ontario rasinių ryšių ir policijos komisija. Jon įsijungė du juodosios ir du geltonosios rasės atstovai, vienas policijos viršininkas ir vadovu pakviestas Metropolinio Toronto viešųjų skundų pareigūnas C. Lewis. Komisija jau baigia pradėtus apklausinėjimus Toronte. Juos žada tęsti Otavoje, Windsore ir Thunder Bay. Viešuose nuomonių pareiškimuose reikalaujama, kad policija į savo eiles įsileistų daugiau matomosios mažumos atstovų. Didžiausią pažangą yra padariusi Toronto policija. Jos 1988 m. uniformuotų 5.600 vyrų eilėse jau buvo 4% matomosios mažumos atstovų. Pernai Toronto policija susilaukė 430 naujų narių, kurių tarpe 10% priklausė matomajai mažumai. Vis garsiau imama reikalauti tos matomosios mažumos atstovų aukštųjų policijos karininkų eilėse.

Viešosios nuomonės tyrimuose pasitaiko aštrių išsišokimų. Karingiausiai laikosi keli juodosios rasės aktyvistai, žarstantys rasizmo priekaištus policijai ir jos vadams. Esą ji tik dėl rasizmo persekioja juodosios rasės narius. Nepadeda net ir Toronto policijos viršininko J. Markso logiškas atkirtis, kad policija kovoja su nusikaltėliais, nekreipdama dėmesio į veido spalvas. Tyrimuose paaiškėjo, kad Toronte dabar yra apie 300.000 juodosios rasės atstovų, o visų suimtų nusikaltėlių eilėse net 40% tenka tai rasei. Metropolinio Toronto komisijos pirm. June Rowlands viešosios nuomonės tyrimuose taktiškai priminė, kad Toronte gyvenančią juodosios rasės daugumą sudaro įstatymus gerbiantys žmonės, kurių geram vardui kenkia nesuvaldoma jaunimo grupė. Jos tikslus skaičius net nėra žinomas, bet ir ji tos rasės jaunimo eilėse tėra mažuma. Iš tiesų pastaraisiais mėnesiais daug nusikaltimų Toronte padarė juodosios rasės atstovai. Policija savo pranešimuose laikosi neutralumo ir nemini nusikaltėlio rasės, bet ji išlenda iš spaudos puslapiuose įdedamų nuotraukų. Tik iš nuotraukos sužinojome, kad ryškiausiai matomos mažumos grupei priklausė N. Baptistas, grąžintas Grenadon. Vakarinėje Kanadoje jis per 10 metų atliko 40 rimtų nusikaltimų ir šešis kartus pabėgo iš kalėjimų, kol pagaliau pasibaigė Kanados kantrybė.

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954
PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORKE CHAPEL 2337 Bloor St. W. 767-3153
Turner & Porter

CHESSINGTON LIMOUSINES
vestuvėms, gimnazijos, universiteto mokslo užbaigimo ir kitom progom.
Lietuviams nuolaida
C. Jason (Jasiūnas) Toronte
Tel. (416) 624-8181

Mes turime visko pigiomis kainomis, ką žmonės reikalauja Lietuvoje.
Siūlome patį didžiausią elektronikos pasirinkimą, kurį galima naudoti JAV, Europoje ir Lietuvoje.
Žemos kainos ELEKTRONICS
110V ar 220V, PAL-SECAM-NTSC
tinkami naudoti Lietuvoje!
Visi videomagnetofonai pritaikyti naudojimui Lietuvoje. Turiu oficialų leidimą pasiuntimui į Lietuvą. Prieinamos kainos.
Telefonai: (416) 663-9497, (416) 665-4250

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
* atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
* parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
* įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
* atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas
* uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

GEO. H. CREBER
MONUMENTS INC.
208 Kingston Rd., Toronto, Ont. M4L 1S7
Raštinės tel. 691-5712
694-1013
Namų tel. 762-3502
Roman Demkiw
Išstatyta 120 paminklų pavyzdžių – didžiausias pasirinkimas Toronte paminklų, sukurtų tautiniais motyvais
Mes parūpinam savo klientams braižinius bei proporcingus pagal mastelį planus patvirtinimui. Projektai ir skulptūros atliekami geriausių mūsų meistrų.
Naudojamas geriausias Š. Amerikos ir importuotas granitas. Užsakymai priimami bronzos ir granito plokštėms, keramikos ir porceliano paveikslams, įrašams kapinėse, bronzos statuloms ir lemputėms.
Varžytinių kainos – visų projektų meistriškumas garantuotas.

Anapilio korporacijos susirinkimas

Metinis Anapilio sodybos korporacijos narių susirinkimas įvyko š. m. sausio 18 d. parapijos salėje. Susirinkimas pradėtas malda, kurią sukalbėjo klebonas kun. J. Staškus, prisimindamas korporacijos mirusius narius.

Susirinkimui pirmininkavo J. Andrulis, sekretoriavo D. Keršienė. Buvo išklausyti valdybos, kapinių ir revizijos komisijų pranešimai, vyko diskusijos dėl pranešimų, perrinkti ar išrinkti valdybos bei kapinių komisijos nariai.

Muziejaus statyba

Valdybos ir iždo pranešimus (iždininkas negalėjo dalyvauti) padarė korporacijos valdybos pirm. J. Andrulis. Pirmiausia pasidžiaugta, kad naujoji Anapilio statyba baigta. Išaugo erdvios patalpos Kanados lietuvių kultūros muziejui bei archyvui, įsigyta moderni parodų salė, o taip pat patalpos kapinių reikalams. Statyba kainavo $1,970,000. Visuomenė muziejaus statybai iki šio laiko suaukojo $157,000.

Vajus tęsiamas toliau

Tokiu būdu korporacijai dar liko didelė skolos našta. Muziejaus-archyvo administravimu rūpinsis Kanados Lietuvių Bendruomenė, ypač jos kultūros komisija. Jau rūpinamasi sudaryti muziejaus valdybą. Ligi šiol konkrečiais muziejaus-archyvo reikalais su padėjėjais rūpinosi jauna istorikė dr. R. Mažeikaitė. Tikimasi, kad ji galės perimti muziejaus vedėjos pareigas. Bendruomenė rūpinsis muziejaus statybos išlaidų padengimu. Ir toliau bus muziejaus statybos reikalams finansinis vajus. Nuoširdžiai buvo padėkota visiems ligšioliniams aukotojams. Pasitikime lietuvių nuoširdumu bendram darbui, tikimės, kad pagalba plauks ir toliau.

Pareikšta padėka

Valdybos pirmininkas nuoširdžiai dėkojo inžinieriams H. Lapui, V. Liuimai, E. Čuplinskui ir rangovui A. Kaziliui už visokeriopą pagalbą ir patarimus. Taip pat padėka buvo išreikšta archit. J. Sederavičiui, kuris atliko daug darbų, tačiau dėl susidėjusių aplinkybių ir sąlygų negalėjo statybos vykdyti.

Ta proga buvo išreikšti nuoširdūs sveikinimai nuolat korporacija besirūpinančiam ir pagalbą teikiančiam korporacijos nariui inž. H. Lapui, kuris praeitą rudenį buvo paskirtas Lietuvos generalinio konsulo Kanadai pavaduotoju. Palinkėta sėkmės svarbiose pareigose.

Šalia statybos buvo atlikti ir kiti mažesni darbai: atremontuotas sargų namas, įsigyta indams plauti mašina, baigta nauja, valdžios reikalaujama, gaisro alarmų sistema, įsigytas naujas inventorius. Visa tai pareikalavo nemažai lėšų.

Kapinių reikalai

Apie kapinių reikalus kalbėjo komisijos pirm. Pr. Linkevičius. Ligi šiol kapinėse palaidoti 1,893 asmenys, praeitais metais — 116. J. Jasinevičius padarė planus naujom laidojimo sekcijom. A. Tarvydas daro visų kapinių naują planą, kurio pareikalavo valdžia. Kapinių knygvedyba ir visais raštinės reikalais rūpinasi A. Pajaujienė. V. Ivanauskas ir p. Sagevičius rūpinasi laidojimu ir kapinių priežiūra.

Apie kapinių iždą kalbėjo D. Keršienė, o revizijos pranešimą padarė P. Saplienė, pažymėdama, kad valdybos ir kapinių komisijos knygos tvarkomos be priekaištų ir išlaidos turi pateisinamuosius dokumentus.

Keista byla

Diskusijose iškilo vienos Hamiltono lietuvių šeimos byla dėl kapaviečių tvarkos. Buvo stebėtasi bylos absurdiškumu. Ši šeima nori savo artimųjų kapavietes tvarkyti, neatsižvelgiant į kapinių taisykles. Jeigu nebūtų laikomasi taisyklių, tai reikėtų kapines uždaryti, nes būtų techniškai neįmanoma laidoti. Ta byla jau kainavo arti $6000. Kilo balsų: kur mūsų lietuviškas solidarumas, sąžinė ir garbė?

Naujas potvarkis

Svarstytas ir priimtas potvarkis, kad, perkant kapavietę, būtų įrašyta į sutartį, jog pasižadama ant paminklų vartoti taisyklingą lietuvių kalbą ir jos nemaišyti su kitomis kalbomis. Kapinės yra mūsų tautinės kultūros dalis. Kai Lietuvoje taip drąsiai kovoja už lietuvišką žodį, nedera mums čia jo lengvai išsižadėti. Kapinės a.a. klebono kun. P. Ažubalio buvo įsteigtos tiems, kurie brangina savo tautinį palikimą.

Rotacine tvarka į valdybą perrinkti dr. J. Sungaila, dr. A. Valiulis ir naujai išrinktas V. Valiulis. Į kapinių komisiją perrinkti D. Keršienė ir A. Aulinskas.

Susirinkimas truko porą su puse valandų. Po to pasivaišinta kavute, pyragaičiais ir pabendrauta. **D.**

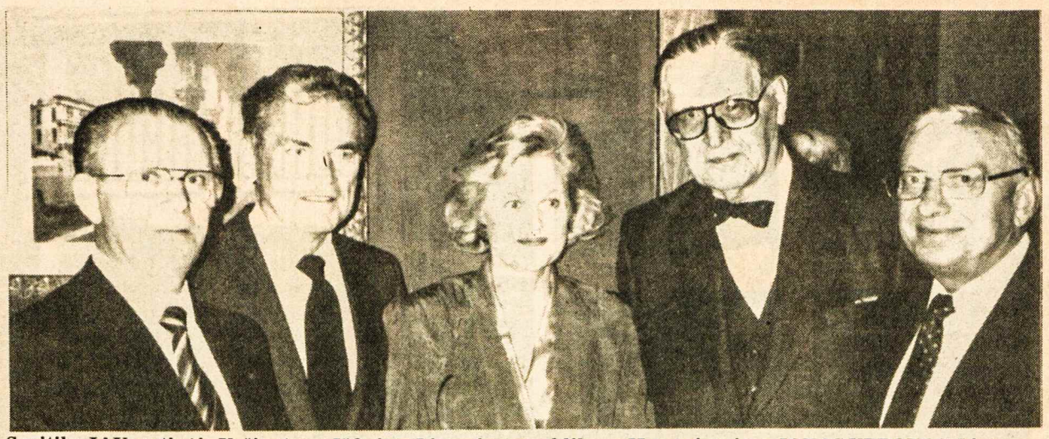

Susitiko JAV sostinėje Vašingtone. Iš kairės Lietuvių respublikonų II-ras vicepirm. JONAS URBONAS, Lietuvos gen. konsulo pavaduotojas HARIS LAPAS, GRAŽINA LAPIENĖ, Lietuvos konsulai ANICETAS SIMUTIS Niujorke ir VYTAUTAS ČEKANAUSKAS Los Angeles mieste

Lietuviška baldų dirbtuvė Trout Creek

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys, telefonas(705) 723-5522

Kanados Lietuvių Bendruomenės žinios

Pakvitavimai už 1988 m. aukas jau išsiųsti. Asmenys, negavę pakvitavimų iki vas. mėn. 15 d. ar norintys dėl pakvitavimų patikslinimų, prašomi skambinti į KLB raštinę tel. (416) 533-3292 darbo valandomis. Pagal 1988 m. KLB krašto valdybos nutarimą pakvitavimai išduodami aukojusiems per metus nemažiau $20.

Aukos Kanados lietuvių kultūros muziejui-archyvui: $5,000 – a.a. V. Garnelio palikimas; $2,000 – dr. J. ir dr. M. Uleckai; $1,000 – J. Arštikaitis a.a. Agnietės Arštikaitienės atm., J. A. Šimkai a.a. dr. Noros Šimkutės atm., dr. M. Ramūnienė (Ottawa); $300 – V. K. Gapučiai; $234 – dr. J. Balys (JAV); $200 – A. Brazys, H. Butkevičius (Oshawa); $100 – P. B. Sapliai, J. B. Danaičiai, S. Janušonis (Niagara Falls), P. Kaziukonis, I. Mališka (St-Laurent), V. Matulaitis, L.V. Sendžikai, V. Stukas; $50 – P. Pekarskas (Delhi), V. A. Paulioniai, A. L. Andruliai; $35 – R. Bulovas (Hagersville); $10 – M. Kvedarienė (Hamilton).

KLB visuomeninei-politinei veiklai: $200 – D. Vaidila; $100 – J. Asmenavičius (Hamilton), I. Mališka (St-Laurent); $50 – dr. J. ir dr. M. Uleckai; Kun. J. Liauba, OFM (Hamilton); $30 – A. Gurevičius; $20 — V. Jonynas, L. Skripkutė (Hamilton); $20 – K. Dubauskas (Calgary).

Solidarumo mokesčius atsiuntė Edmonton LB apylinkė $60 (papildomai) ir B.C. LB apylinkė $120., prie kurių buvo prijungta $41.25 auka.

Įvairiems Lietuvai paremti projektams aukojo: $1,000 – Kanados liet. kat. moterų Anapilio parapijos skyrius; $100 – F. Timukas; $50 – L. Butėnienė.

Visiems aukotojams nuoširdus ačiū. Taip pat nuoširdi padėka Petrui Imbrasui už darbo auką KLB raštinei. **KLB krašto valdyba**

VASARIO 16-SIOS PROGA

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

prašo aukų visuomeninei-tautinei veiklai paremti

Kanados Lietuvių Bendruomenė, vienintelė Kanadoje, nuolatos rūpinasi Lietuvos ir jos suverenumo reikalais, palaiko ryšius su Kanados vyriausybių institucijomis ir kitų pavergtų tautų organizacijomis, informuoja Kanados valdžią bei spaudą, iškeliant Lietuvos vardą plačiai Kanados visuomenei.

Per Kultūros ir Švietimo komisijas ji dirba lietuvybės ir jos vertybių išlaikymui bei puoselėjimui čia Kanadoje ir jų perdavimu jaunajai kartai. Už aukas $20 ar daugiau metų pabaigoje išduodami pakvitavimai atleidimui nuo pajamų mokesčio.

Prašome naudoti specialius vokelius, gaunamus apylinkių valdybose, ir aukoti per KLB apylinkių valdybas arba siųsti: ***Kanados Lietuvių Bendruomenė, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8.***

KLB krašto valdyba

Lietuvių kultūros namai Punske

Esu anksčiau rašęs apie įvykius Suvalkų trikampyje ir minėjęs, kad yra ruošiamasi pradėti statyti Lietuvių kultūros namus Punske. Minėjau, kad, atlikus visus paruošiamuosius darbų planus ir sutelkus lėšų pradžiai, bus imtasi statybos vykdymo. 1988 metų antroje pusėje buvo pasiruošta ir darbas pradėtas. Atlikti pradiniai pamatų darbai. Tačiau pradedant 1989 metus, lėšos yra išsekę, ir tęsti darbą toliau atsiranda sunkumų.

Lietuvių kultūros namų statymo komiteto prašomas kreipiuosi į išeivijos lietuvių visuomenę su prašymu paremti jų kilnų darbą ir palengvinti jų sunkią finansinę padėtį, skiriant tam tikslui aukų. Jie savo laiške rašo: "Mes ėmėmės iniciatyvos, kuri matyt, prarauga mūsų pačių finansines išgales. Todėl labai mus pradžiugintų kiekviena už mus geriau pasiturinčios išeivijos lietuvių gera valia ir savanoriškai parodoma parama šiai kilniai kultūros idėjai. Jeigu Punske būtų įgyvendinti projektuojami kultūros namai, susidarytų čia rimta materialinė bazė lietuvių tautinei dvasiai gyvuoti ir jai ugdyti".

Suprantama, kad aukos reikalingos visiems, bet nors kukli auka bus labai naudinga to krašto lietuviams. Toronte lietuvių kredito kooperatyvuose yra dirbančių iš Punsko kilusių tarnautojų, kurie bet kokią auką priims ir įrašys į aukų lapą. O esant reikalui bus atidaryta ir sąskaita. Kitur gyvenantys gali siųsti šiuo adresu: V. Pečiulis, 9 Spencely Court, Weston, Ontario M9P 1N4. Visos aukos bus nugabentos į tą kraštą vykstančių. Toks būdas yra geriausias, nes sutaupomos persiuntimo išlaidos. Aš pilnai suprantu ir remiu Punskietės prašymą "TŽ" 4 nr., kuriame nušviečiamas troškimas įsigyti savus namus Punsko apylinkės lietuvių reikalams.

Raginu visus čia Kanadoje ir JAV gyvenančius punskiečius atkreipti dėmesį šiam mūsų gimtojo krašto reikalui. Tik mūsų paramos dėka galėsime džiaugtis tuo idealu, apie kurį svajoja visi Suvalkų trikampio lietuviai.

Vytautas Pečiulis

Rašo iš Lietuvos

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Tėviškės žiburiai,
Priartinkit Atlantą,
Tėviškės žiburiai,
Priartinkite krantą.

Priartinsime Lietuvą
Prie žiburėlio,
Priartinsime tėviškės
Mažą langelį.

Galėsite matyti
Lietuvos veidą,
Galėsite žiūrėti
Kaip saulė leidžias.

Tėviškės žiburiai,
Priartinkit Atlantą,
O mes priartinsime
Nemuno krantą . . .

Suvalkietė

A. a. JONAS KARDELIS, daugelio periodinių leidinių redaktorius ir visuomenės veikėjas, miręs Montrealyje 1969 m. vasario 10 d. Taigi jau suėjo 20 metų nuo jo mirties. Jį prisimena Lietuvos ir išeivijos lietuviai, ypač montrealiečiai, kur velionis baigė savo gyvenimo kelią

Ąžuolų randai

ANTANINA GARMUTĖ

Dokumentinės apybraižos, vaizduojančios sibirinius lietuvių trėmimus ir gyvenimą Sibiro plotuose. Jų autorė – buvusi Sibiro tremtinė

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Šitaip lietuviai apgyvendino Užpoliarę. Žemę prie Janos, už 72-sios paralelės Ir visas Leptevų jūros pakraštys buvo pilnas lietuvių. Tada Ust-Janską gyvi pasiekė tik du vaikai: Jodelių Nijolė, Antano ir Onos Bieliauskų – mokytojų iš Simno – duktė Mildutė.

Alfonsas Jodelis už visą žūklės sezoną (tris mėnesius) atsiėmė uždarbį — du kg grikių kruopų. Alfonsui, kaip ir Anelei, kai atvežė, buvo 27 metai. Jo tėvas prie Veliuonos turėjo 27 arus žemės — mažiau negu dabartinis kolūkietis. Tačiau visus 3 savo vaikus išleido į aukštąjį mokslą (vyriausiąjį – į kunigus). Ištrėmime Alfonsas kurį laiką dirbo pabėgių dirbtuvėje, bet buvo toks nusilpęs, kad, eidamas į darbą, turėdavo kas 50 metrų sustot ir pailsėt. Šiaurėje, žvejojant, buvo galima pripulti prie silkių: kartą suvalgė 11 — vos nenumirė.

Anelė — atvira, šneki. Alfonsą gyvenimas uždarumo išmokė. Dukrelės būdas buvo dar santūresnis: dvejų metų vaikas viską suprato, ir tėvams dirbant kantriai išbūdavo "namie" viena. Jokių reikalavimų, jokių kaprizų neturėjo tremtinių vaikas. Kūdikis jautė, kad kybo tarp gyvybės ir mirties . . . Mama pasakoja jai apie Lietuvą, apie Gedimino pilį, o ji klauso ir mamai verkti padeda . . . suvokia: yra Lietuva! Bet kur ir kokia ji?

Tremtyje bendravo trijų tautybių tremtiniai: lietuviai, vokiečiai — senbuviai iš Leningrado srities (Jekaterinos antrosios laikų palikuonys) ir Karelijos suomiai. Labai gražiai visos tautybės sugyveno, bičiuliavosi, gerbė vieni kitus. Jie visi buvo labai sąžiningi ir darbštūs žmonės.

— Persikėlus į Pietų Jakutiją teko namažai bendrauti ir su jakutais, — prisimena Alfonsas. — Žmonės jie darbštūs, bet savotiški nacionalistai, nes sovietinė valdžia čia įsigalėjo tik 1936 metais. Dažnas jakutas nepamiršdavo savo turėtų šimto elnių bandų, sakydamas: "Niutče prišol — pesec ušol" (rusas atėjo — poliarinės lapės dingo).

— Pietų Jakutijos Muchtujos rajono mokyklose dirbo daug mokytojų iš Lietuvos aptarnavimo srityje: valytojomis, sargais, virtuvės darbininkėmis. Mirus Stalinui, mokytojos rusės verkė. Tik mokyklos direktoriui verkti nebuvo kada: jis atidžiai stebėjo ar lietuviai verks. Aišku, jie neverkė. Todėl visi buvo atleisti iš savo kuklių pareigėlių už "antitarybiškumą".

Anelei ir Alfonsui baisiausia buvo, kai 1948 metais jiems perskaitė Aukščiausiosios tarybos "Ukaz na venčnuju sylku"! . . .

— O kaip laukėm karo pabaigos! Grįžimo į tėviškę! Net nesapnuodama, rodos matau Mergalaukio stotį prie Simno. Sodybas, skęstančias soduose. Per dobilieną bėgu į namus. Štai — sena mūsų pirkia, plūkta asla, be grindų, maži langeliai, ilgas stalas, o ant jo . . . didelis didelis KEPALAS DUONOS! . . . Tik taip apie Lietuvą svajojau, tik taip ją įsivaizdavau!

Alfonsas per plauką liko gyvas, kai keturias paras klaidžiojo pūgoje. Paskui amputavo nušalusius kojų pirštus — be narkozės, be chirurginių įrankių . . . Nepamirštamas ir ledonešis Janoje: ledų sangrūdos ardo krantą — kabo karstai virš Janos. Matosi jakutės tautinė apranga. Krantas įgriūva, ir tarp ledų plikstosi juodi jakutės plaukai . . .

Jie išbuvo tremtyje 21 metus. Susiraukšlėjo Anelės veidas. "Verkdamas kaktos neištaisysi." Dzūkijoje dainavo, Jakutijoje verkė! Palinko, su šiaurės maumedžiu supanašėjo Alfonsas. Dar labiau savyje užsidarė . . . Prarado jie viską: Tėvynę, sveikatą, profesiją. Tam tikra prasme — net ateitį. Nes dukrą ne sau — kaip toje dainoje — ir ne savo numylėtai Lietuvai užaugino! Skaudu, kai tuščiomis akiduobėmis žvelgia nutautėjimas. Vaikaičiai ir provaikaičiai jau nebesivadins Birutėmis ir Kęstučiais, nesiverš visa siela į Lietuvą . . . "Nieko nepadarysi — aplinka!" — nubraukia vyrišką ašarą Alfonsas. "Likimas palankus tiems, kuriems visa laimė: "Butylka vodky i chvost seliodky".

— Kaip jūs ištvėrėte tuos baisumus? — klausiu.

— Mus palaikė meilė Tėvynei, — sako Anelė. — Patriotizmas! Siaura ir plačiausia šio žodžio prasme. Atsiliepė tėvų auklėjimas namuose, Dzūkijoj. Būdama 5 metukų, ant stovų užsilipus skandavau: "Tegu Lietuva gyvuoja!" O Alytaus gimnazijoj kiekvieną pirmadienį kalbėdavom šventą "Vilniaus maldą". Tremtyje mes Viltimi gyvenom. Viltis mus prikeldavo parkritusius. Jėgų sunkiose situacijose teikė. Tik Vilt[illegible]s! Sakoma, kad laimė vaikšto basa. Jų, ir grįžusių Lietuvon, laimė ėjo basa: jiems daugiau neleido dirbti mokytojais! Žmonėms, taip mylėjusiems vaikus! Neleido tiems, kurie labiausiai to buvo nusipelnę! . . . Sibiru žymėti — buvo kaip maru užkrėsti! Kaip ir visi — garbingos tremtinių plejados žmonės! "Komunistinis auklėjimas — ne jūsų sritis! Dirbkit, kur norit, tik ne mokyklose!" Dirbo. Visur — sąžiningai, dorai, iš visų jėgų. Dirbo lietuviškai!

Šventvagiška šiandien kalbėti apie jų "kaltę". Mūsų tautos šviesuolių likimas buvo nuspręstas iš anksto. Ne Temidės, bet didžiojo Genocido. Kentėjo visi, o labiausiai tautos smegenys — inteligentai. Ir jų priešakinis būrys — Lietuvos mokytojai.

Beveik per du tūkstančius metų daug šventųjų turėjo krikščionybę. O Lietuvos kankiniai, pradėję Sibiro tremties epopėją, mūsų akyse masiškai tapo šventais!

Garbė Jums, Lietuvos mokytojai, inteligentai už išsaugotą TEN tėviškės aukurų ugnį, už taurumą ir stiprybę, neturinčią pavyzdžio istorijoje! Jūs tapote visų ateities kartų mokytojais.

Jums nestatys pjedestalų. Gyvas jūsų paminklas — iškankintos tautos istorija.

"Oi, lekia lekia gulbių pulkelis! . . ."

II. ŽUVINTO GULBĖS

Tyliose Žaliakalnio gatvelėse gaudžia Šv. Antano šventovės varpai. Žingsniuoja ton pusėn žilaplaukės mūsų mamos. Pasišnekučiuodamos. Pasiguosdamos. Sibiru ženklintos kaimo moterys . . .

Taip ir susipažinome — su Albina Giniūnaite. Per mamas. Abiejų motinos jau į protėvių kalnelius iškeliavo. Paliko mums savo atsiminimus, kuriais ir graudu, ir malonu pasidalinti.

Irkutsko sritis plati. Ir keliai į ją buvo panašūs. O Lietuvoje?

— Mūsų didelė 12-kos žmonių šeima, — prisimena Albina. — Alytaus apskrity, Bambininkų kaime gyvenom, kur lietuviai senovėje švedus mušė. Turėjome 22 ha žemės, kuriuos senelis uždirbo Amerikoje — akmenis skaldė. Gale laukų tekėjo Bambenos upelis, tolumoje dunksojo Bambininkų piliakalnis, o už seklyčios langų tyvuliavo Žuvintas. Jame plaukiojo baltos gulbės, žydėjo vandens lelijos. Ir mes, šešios seserys, labai mylėjom gėles: savo darželyje išrikiuodavom jas spalvomis geltona, žalia raudona . . . Miela širdžiai pasižiūrėjus! O namuose visiems aštuoniems vaikams — darbų darbai. Ir kur beeidavom — vis su dainom! Tėtė labai linksmas buvo, ir svetimam žmogui ne tik paskutinį kąsnį — širdį atiduodavo.

— Tai vis dėlto priešų turėjo, jeigu daugiavaikę šeimą — į Sibirą? — išdrįstu prieštarauti.

— Net akmuo silpną vietą turi, — kur jau ten žmonės! Kaimo seniūnas Leonardas Packevičius, geras tėtės draugas, įpratęs viską skolintis (ir negrąžinti), kartą paprašė centnerio kviečių, o tėvas negalėjo paskolinti, nes neturėjo — buvo atidavęs valdžiai didelę duoklę. Maisto ir saviem vaikam trūko. Taip atsirado pirmasis priešas. Jis, įpykęs paskundė, kad pas mus yra "slėptuvė": rūsyje, po krosnim tas pats seniūnas Packevičius buvo atvedęs slapstyti nuo sovietinės armijos savo sūnų Romą . . . Kitas kaimynas — mažažemis Jonas Juškauskas buvo laikomas geru žmogum, ir kodėl pasirašė, kad mus išvežtų, taip ir nesupratome. Trečiasis — partijos sekretorius Būtėnas, pasmerkdamas mūsų šeimą kančioms ir nelaimėms, sau kelius į ateitį tiesė (persikėlė į Jurbarką, dabar pensininkas).

Vartau rankose senosios dzūkės Onos Giniūnienės — Zailskaitės raudoną motinystės ordino knygelę . . . Tarsi šeimos krauju nudažytą. Kaip pasityčiojimą iš Motinos skausmo ir jos vaikų ašarų. Ausyse dar tebeskamba baltos, lyg Žuvinto gulbės, senosios moters žodžiai:

— Dzievuliau tu mano! Šitokių šeimų išdraskycie . . . Erodai — ne žmonys! . . .

Aštuonis vaikus Dzūkijos žemėje išaugino Ona Giniūnienė. Šimtus kilometrų siūlų suverpė jos darbščios rankos, šimtus metrų drobių ir milo išaudė per savo gyvenimą. Šimtus kilogramų mezginių ji numezgė. Kas šiandien suskaičiuos, kiek altorių Lietuvos (ir Amerikos) šventovėse papuošė jos dirbiniai, kiek liturginių drabužių auksu išsiuvinėjo jos dukters Valentinos, jau grįžusios iš Sibiro, rankos.

Audra šią šeimą užklupo netikėtai. Jie nesiruošė išvežimui: duoklės atiduotos, konfliktų su kaimynais nėra! Tą saulėtą 1948-jų metų gegužės 22 dienos rytą pažadino juos mama išlydėti vežamų nuo Žuvinto kaimynų. **(Bus daugiau)**

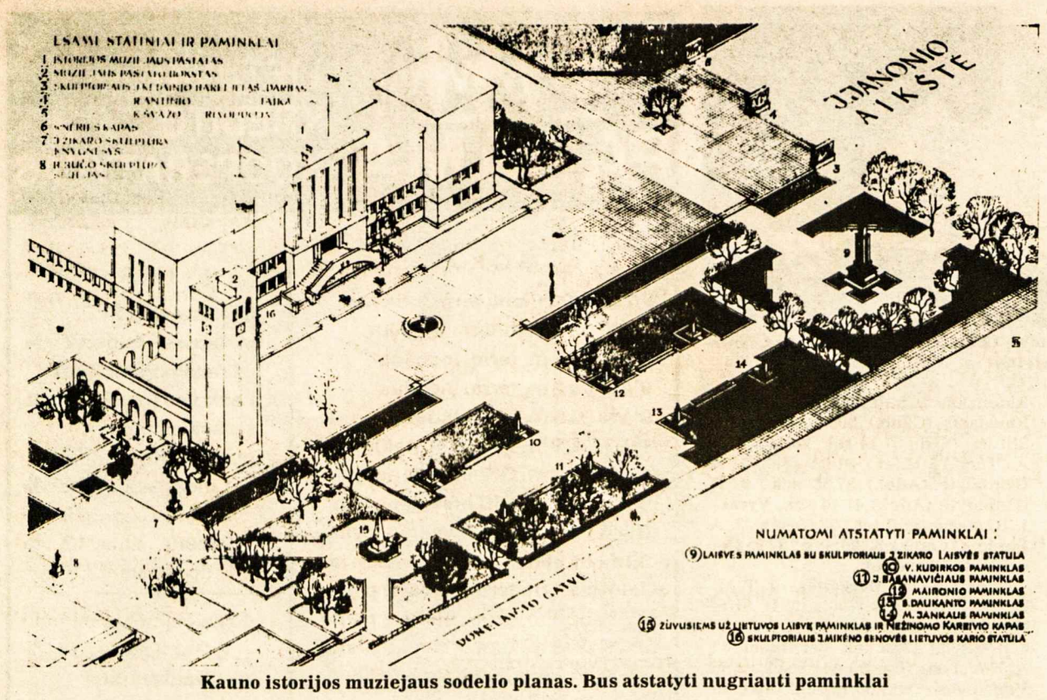

Kauno istorijos muziejaus sodelio planas. Bus atstatyti nugriauti paminklai

Tautos nuostoliai skaičiais

Pastabos apie dr. Adolfo Damušio leidinį "Lietuvos gyventojų aukos ir nuostoliai 1940-1959 metais"

Apie karo ir pokario metų Lietuvos gyventojų aukas ir nuostolius buvo ir yra gan daug rašoma, ypač dabar Lietuvoje, kai Stalinui suverčiama kaltė už Sovietų Sąjungos nesėkmes. 1989 m. sausio 1 d. "Literatūros ir meno" laidoje E. Ignatavičius rašo: "Tauta, formaliai niekam nepaskelbusi karo, neteko kas ketvirto gyventojo (priskaitant tremtinius, emigrantus, žuvusius fašistų ir stalinistų lageriuose, kalėjimuose, miškuose ir pamiškėse). Apie Lenkiją su užuojauta ir pasibaisėjimu gaudžia visi pasaulio varpai, nes ji neteko kas šešto žmogaus. O apie Lietuvą – nė žodžio".

Demografinius Lietuvos nuostolius bando apskaičiuoti Adolfas Damušis 57 puslapių brošiūroje "Lietuvos gyventojų aukos ir nuostoliai 1940-1959 m." Jos autorius kartais remiasi žodiniais šaltiniais (psl. 8), aptytikriu skaičiavimu (psl. 13), "Atrodymu" (psl. 18), netiesioginiu apskaičiavimu ir logine prielaida (psl. 6). Visa tai būtų priimtina, jeigu visai nebūtų tikslių statistinių duomenų – bent kai kuriais atvejais jie yra.

Lietuvos lenkų repatriacija

Remdamasis VLIKo ELTos biuleteniu, A. Damušis rašo, kad į Lenkiją iš Lietuvos repatriavo 140.000 asmenų. Jam šis skaičius atrodo tikslesnis, negu sovietų informacija, pagal kurią repatriavo 178.000 asmenų.

Čia spėlioti nėra jokio reikalo. 1987 m. Varšuvoje buvo išleista Jan Czerniakiewicz knyga apie lenkų repatriaciją iš Sovietų Sąjungos 1944-1948 m. Knygos autorius naudojasi Varšuvos "Naujųjų aktų" archyvo medžiaga. Ten yra surinkti visi evakuacijos lapai iš visų (21) Lietuvoje buvusių repatriacijos punktų. J. Czerniakiewicz pateikia ne tik repatriantų skaičių, bet ir jų amžių, užsiėmimą, repatriacijos laiką ir punktą, kuriame kandidatas užsiregistravo, turtą, kurį su savimi pasiėmė ir pan. Evakuacijos (taip tuo metu buvo oficialiai vadinama repatriacija) blankai buvo atspausdinti lenkų ir lietuvių kalbomis. Repatriaciją tvarkė lenkai.

Repatriavusių asmenų skaičius yra šis: 1945 m. repatriavo 73,042 asmenys, 1946 m. – 123.-443, 1947 m. – 671, iš viso – 197.-156.

Vokiečių repatriacija

A. Damušis 23 psl. rašo: "Repatriantai į Vokietiją 1940 metų rudenį ir žiemą – 60.000 asmenų". Sutartis dėl Lietuvos vokiečių repatriacijos buvo pasirašyta tarp Sov. Sąjungos ir Vokietijos 1941 m. sausio 10 d. 1940 m. rudenį ir žiemą repatriacijos dar nebuvo. Skaičių 60.000 autorius parėmė žodiniais šaltiniais.

Atrodo, A. Damušis visai nesinaudojo R. Misiūno ir R. Taagepera knyga "The Baltic States – Years of Dependence". Šios knygos autoriai irgi skaičiuoja Baltijos kraštų demografinius karo bei pokario metų nuostolius. Jie taip pat pateikia tikslų vokiečių repatriantų iš Lietuvos skaičių, būtent, 50.167 asmenis.

Sibiriniai trėmimai

Kalbant apie 1941 m. birželio 14-18 dienų trėmimus, pateikiamas tikslus skaičius – 34.260 žmonių. Yra žinoma kiek buvo vagonų ir kiek asmenų talpinama į vagoną. Naujosios Vilnios geležinkelio mazge stovėjo 871 vagonas su 30.-485 asmenimis.

Leonardas Kerulis 1981 m. Čikagoje išleido "Išvežtųjų lietuvių sąrašą", kuriame yra 19.000 pavardžių. Lietuvių galėjo būti ir daugiau, bet ne mažiau. Taip pat reikia sutikti su Dov Levino paskelbtų ištremtų žydų skaičiumi – 7.000. Pagal lenkų apskaičiavimus, iš Vilniaus buvo išvežta 5.000 lenkų. Likusieji išvežtieji galėjo būti gudai (iš Vilniaus buvo paimta 80 gudų inteligentų) ir "baltieji" rusai.

1939-1941 m. Vilniuje buvo tūkstančiai lenkų karo pabėgėlių (pagal Lietuvos raud. kryžių – iki 30.000) ir asmenų, kuriuos Lietuvos valdžia laikė svetimšaliais (pagal LRK – 80.000 asmenų). Šiuos žmones 1941 m. trėmimai labiausiai palietė. Ar A. Damušis juos priskaito prie pirminių Lietuvos gyventojų, nėra aišku. Jeigu ne, tai išvežtųjų pirminių gyventojų skaičių reikėtų sumažinti.

Lietuvos kompartijos istorijos instituto direktorė prof. Vanda Kašauskienė 1988 m. gegužės 21 d. "Tiesoje" paskelbė, kad 1941 m. birželio 14-17 d.d. iš Lietuvos buvo ištremta 12.562 asmenys (7.439 šeimos). Trėmimus sovietams nėra malonu prisiminti, nors dėl to esąs kaltas į nemalonę patekęs Stalinas. Jie sąmoningai stengiasi tremtinių skaičių mažinti.

Kiti neaiškumai

A. Damušis 4 psl. rašo: "1945 metais okupuotai Lietuvai grįžo Klaipėdos uostas ir kraštas – 150.018 gyv." R. Misiūmas rašo: "Teritoriniai pasikeitimai, 1945 m. Klaipėda atgauta su 25.000 ten likusių asmenų". Pastarasis skaičius yra tikslesnis.

A. Damušis 16 psl. rašo apie žydus: "Išliko gyvi Lietuvoje bei išėjo gyvi iš Vokietijos konc. stovyklų – 28.000". J. Czerniakiewicz rašo: "Išsigelbėjusių Lietuvoje žydų skaičius buvo nedidelis – 2.209 asmenys". Nesinori tikėti, kad 26.000 žydų išliko gyvų nacių kacetuose ir grįžo į Lietuvą. Tai bus greičiausiai asmenys, atvykę iš Sov. Sąjungos ir ne visi jie buvo pirminiais Lietuvos gyventojais.

Nuostoliai po karo

Apie nuostolius po karo, t.y. per antrąją sovietinę okupaciją (pusei Lietuvos tai buvo trečioji, o Vilniaus miestui – penktoji), išskyrus lenkų repatriaciją, galima tik spėlioti. Čia nori–nenori reikia remtis logiškomis prielaidomis, žodiniais šaltiniais, apytikriais apskaičiavimais ir netgi VLIKo biuleteniais.

Tiesa, sovietai ir čia pateikia skaičius. Vilniaus "Czerwony Sztandar" 1988 m. rugsėjo 11 d. laidoje rašo: "Kaip jau buvo rašyta spaudoje, iš Lietuvos soc. respublikos buvo deportuotos 37.362 šeimos, t.y. 120.926 asmenys". Greičiausiai sovietai patys nežino, kiek žmonių jie išvežė tais laikais iš Lietuvos. Liudininkai pasakoja, kad žmonės gatvėse buvo suimami ir grūdami į gyvulinius vagonus. Neturint duomenų, A. Damušio prielaidomis galima tikėti.

Nuostolių suvestinė

Apskaičiuoti Lietuvos gyventojų aukoms ir nuostoliams karo bei pokario metais A. Damušis naudoja populiarų metodą. Jis visų pirma nustato Lietuvos gyventojų skaičių dabartinės Lietuvos teritorijoje 1940 m. su Vilniumi ir Klaipėda – 3.081.289. Po to jis suranda pirminių Lietuvos gyventojų skaičių 1959 m., kai buvo Lietuvos gyventojų surašymas. Atmetęs kolonistus, jis jų rado 2.486.370. Taigi jis čia surado vieną dalį nuostolių – 594.919 asmenų. Prie nuostolių jis prideda galimą pirminių gyventojų natūralų prieauglį (jeigu nebūtų holokausto, emigracijos ir pan.) – 458.-266 asmenis. Taigi iš viso Lietuva turėjo 1.053.185 asmenis karo aukų ir nuostolių. Nors autorius 36 psl. ir tvirtina, kad šis skaičius yra ne spėliojimų, bet tikslaus apskaičiavimo resultatas, tačiau naudojant netikslius skaičius yra gaunamas netikslus apskaičiavimas.

Nežymios klaidos

Šiame leidinyje klaidų palyginius yra nedaug, tačiau kai kurios jų yra įdomios. Dov Leviną autorius visur savo brošiūroje vadina Don Levinu, tuo suteikdamas jam ispanų "Hidalgo" (bajoro) statusą.

Autoriaus biografijoje J. A. Račkauskas, Ph.D., "High-Treason" išvertė į "Aukštąjį išdavimą". Angliškas žodis "High" turi daugiau reikšmių negu "Aukštas". "High-Treason" reiškia valstybės išdavimą. **J.B.**

AUDRONĖ RENATA VERBYLAITĖ, Emilijos ir Romo Verbylų duktė, praeitų metų gale baigė McGill universitete cheminę inžineriją bakalauro laipsniu. Ji yra gimusi Montrealyje ir čia baigė lituanistinę mokyklą. Yra skautė, Montrealio jaunimo ansamblio "Gintaras" narė ir kurį laiką buvo Jaunimo sąjungos Montrealio skyriaus valdyboje bei dainavo Montrealio mergaičių chore "Pavasaris". Dabar pradėjo dirbti "Union Carbide Co." Toronte

"Vėlinės"

Naujausiąją Juozo Kralikausko knygą perskaičius

Č. SENKEVIČIUS

Skaudūs, pilni neteisybės ir pažeminimo visų okupacijų laikotarpiai daug kartų jau buvo aprašyti, visaip prisiminti, gyvais žodžiais peršnekėti. O vis tik lieka gyvi, aktualūs ir šiandien, kaip negyjanti žaizda. Ir kaip gi kitaip galėtų būti, kai okupacija dar ir šiandien tebėra pati didžiausia tautos nelaimė. O lietuvio, kaip žmogaus, likiminė tragedija lieka nesibaigiančiu šaltiniu kūrėjams į ją vis žvelgti, svarstyti ar dailiuoju žodžiu viešumai kelti.

Šioj linkmėj sutinkame ir rašytojo-laureato Juozo Kralikausko "Vėlines". Pelenų spalvos viršeliai ir aplankas gaubia 168 psl. įprasto romaninio formato apysaką su prologu ir epilogu. Viskas originalu, autoriui vienam būdingu stiliumi ir žodynu išreikšta, atskleista, vietomis lyriškai persunkta. Dedikuota "Nesuskaitomiems 1940-1953 pirma laiko po velėna karstuose ar kolektyvinėse duobėse be karstų".

Prologas — sapnų, šiurpių prisiminimų ir degančių padų griūtis, prislėgusi abu mokytojų seminarijos laikų draugus Tomą Budrį ir Roką Konarskį. Kiekvienas lyg su savimi kalbasi, ką daryti. "Nejaugi tau nebaisu?" — "Kur kas baisiau likti. Tuojau nušaus ar mobilizuos į frontą . . . lyg būtum nusikaltėlis". — Išbėgi — rizikuoji, pasilieki — rizikuoji. Nežinia, katraip geriau". "Pasitrauks tik laikinai. Pakol kas. Porai mėnesių, gal trims". Abu draugai pasitraukė į vakarus, palikę Snaigę su Gabijėle. "Ir nuo to jau dešimtas ruduo . . . jau ir geležies klumpes būtume suavėję" . . .

Sapnai ir atsiminimai pinasi kasdien, prilipę tartum koks antrasis gyvenimas. "Tomas atsimindamas regi" — šitaip pradedama apysaka. Kaunas, teatras, Laisvės alėja, kur perpiauta bandelė su dešrele ir garstyčiom. Trys draugai seminaristai Tomas Budrys, Rokas Konarskis ir Andrius Čiurinskas prieš pirmąją okupaciją, — jau mokytojai. Šimtai spėliojimų, o dar daugiau netikrumo. Pagaliau "Kūjai ir pjautuvai . . . Raudonos vėliavos . . . ir gyvas galas Stalino portretų . . . genijų genijus, išmintingasis mokytojas" . . .

Vėlinių vakarą Tomas ir Rokas uždega žvakutes ant Lietuvos karių kapų. Nuo čia ir prasideda visa šiurpioji drama. Kaip iš žemės išdygsta du saugumiečiai. Stiprus ir vikrus Tomas trenkia vienam ir dingsta kapinių tamsoj. Rokas patenka į budelių rankas. Prasideda jau žinomos kalvarijos: tardymai, mušimai, kalinimas, trėmimo kolonos, šaudymai prie Červenės, kur Rokui lemta iš po dviejų lavonų išsikrapštyti ir dingti miške . . .

Nors čia jau "vakarų fronte nieko naujo", bet nesunku pastebėti Roko asmenyje išsineriantį žmogų – lietuvį, atsistojantį tartum palyginimui su okupantu ir pačia sistema. "Grėsmė iš mokytojo su dviem žvakelėm? Pavojinga tokiai imperijai, Raudonajai armijai, NKVD? Ne su dviem kulkosvaidžiais Vėlinių vakarą kapinėse, ne su granatom – tik su dviem žvakelėm". Tai viena pusė – galinga ir baili. Kita pusė – kankinamas žmogus, menkutis, bet stiprus dvasia. "Ar norėtum savo rankomis pakarti užkietėjusį tardytoją Miroščenko"? "Tikrai ne". "Ar norėtum matyti, kai kas nors karia piktadarybės vykdytoją enkavedistą Miroščenko?" "Irgi ne". Tuo "ne, ne" atsiskleidžia aukštos dorovės žmogus, galinga dvasia ir ryškus žmoniškumo laipsnis. Tuo tartum atkuriama visos tautos dvasia, persunkta krikščioniškąja meile. Net kankinimuose Roko asmeny bizūnais ji nepasiekiama. "Ir ėmė pečiuiti budeliai lupti. Kerta stambianosis – ir susyk 'bitė-matė', kerta įlaužtanosis – ir 'sukin syn". Kas žino – ar tik ne su kiekvienu smūgiu dvasia stiprėja. Štai kur okupanto ir jo tarnų pralaimėjimas. Kas ne kas, tik žinia apie savų tautiečių pataikūnišką ir niekšišką karjerizmą yra skaudesnė už bizūno smūgius. Nesibaigianti iki dabar. "Rusai nebūtų išvežę, jeigu savi nebūtų įdavę . . . Net ir Kristus tik su viena akim . . . išdurtos vietoj – juoda skylė". Ir vokiečių okupacijoj tas pats. "Kalinys išnyksta be pėdsako liepsnose, dar pasirodydamas kelioms sekundėms dūmų sruogele virš um aukštojo kamino".

Epiloge Rokas Konarskis miršta vakaruose ištiktas širdies smūgio. Iš Lietuvos laiškas apie tėvą – paskutinis vilyčios smūgis ". . . Laurynas K. jau amžiną atilsį. Ir anei varpais, anei giesme nepalydėtas, o kad gulėjo numestas . . . aikštėje prieš šventorių . . . tik su viena akim . . . ir ledlaikių Mamutas, ir šalelėje Kristus . . ." Tomas laišką perskaitė. Tartum ne sau, o visiems, kurie dar pasilieka gyventi ir kovoti. Nes taip buvo visais laikais. "Revoliucionierių Simoną Konarskį rusai pakorė Pohuliankoje; Kalikstą Konarskį rusai pakorė Lukiškių aikštėje; Kaliksto sūnus Vincentas – knygnešys, ištremtas į Sibirą, ten kažkur ir numirė; Vincento sūnus Laurynas – Roko tėvas, sužeistas savanoris kūrėjas, eigulys . . ."

Apyską reikia skaityti ramiai ir atsargiai. Autorius čia nemėgsta skaitytojo vedžioti už rankos. Jis greičiau nurodo, kuriuo keliu eiti, kad prieš akis pradėtų pintis vaizdai. "Amžinai įšalusi tundra . . . Poliarinė naktis . . . Sniegas . . . Pūgos . . . Lavonus išverčia į bendrą krūvą . . . Spigina speigai, o barakai nekūrenami . . . Ant narų skuduruose tremtiniai . . . Sutinę . . ."

Šia apysaka autorius jokios naujos istorijos neperduoda. Daugumai žinomi ar net pergyventi šiurpūs okupacijų epizodai šioje knygoje skaitytojui sminga širdin ir sukelia nuotaiką kaip pasidaro, skaitant geros poezijos gabaliukus. Tai knyga, kurią galima skaityti, atsivertus bet kurį puslapį dailaus žodžio, stiliaus ir plačios vaizduotės pasmaguriavimui.

Juozas Kralikauskas, "VĖLINĖS". Apysaka. Visos teisės priklauso autoriui. Spaudė "Litho-Art" Toronte. 168 psl., kaina nepažymėta.

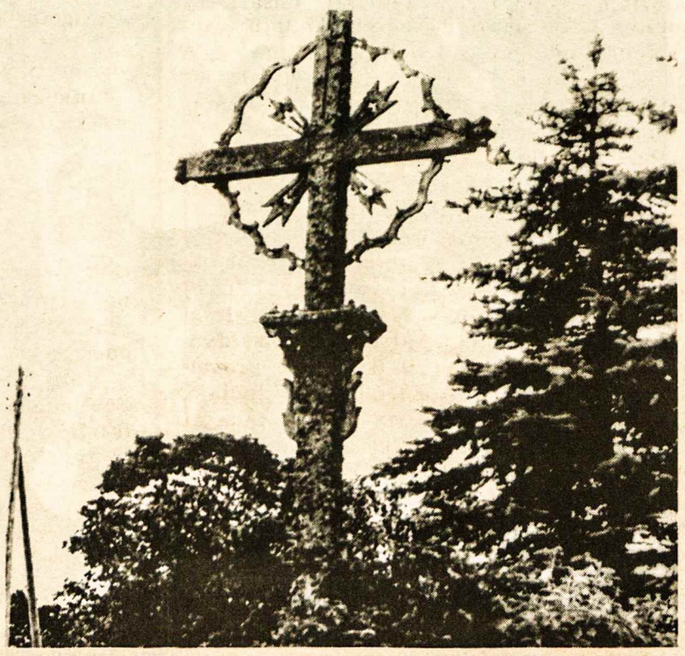

Lietuviškas kryžius Ilakių kapinėse, Skuodo rajone

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Susitikimą su aktore ir rašytoja Birute Pūkelevičiūte Floridos lietuviams 1988 m. lapkričio 26 d. Juno Beach metodistų salėje surengė vietinis BALFo skyrius su savo vadove Lina Žitkiene. Svečių eilėse buvo ir BALFo centro valdybos pirm. Marija Rudienė. Pirmojoje popietės dalyje B. Pūkelevičiūtė kalbėjo apie teatrinę savo veiklą Kaune, Montrealyje ir Čikagoje, antrojoje — apie literatūrinį kelią, kuriame ji taip pat paliko gilius pėdsakus. Dalyviams paaiškėjo, kad ji Kaune ne tik lankė dramos studiją, bet ir studijavo žurnalistiką pas Juozą Keliuotį. Floridos lietuviams, susirinkusiems erdvioje Juno Beach metodistų salėje, B. Pūkelevičiūtė skaitė savo ir Oskaro Milašiaus kūrinių ištraukas.

Dailininkų Vinco ir Saulės Kisarauskų darbų parodėlę Niujorko lietuviams 1988 m. gruodžio 11 d. Kultūros židinyje surengė Audronė Misiūnienė. Dail. V. Kisarauskas, iš Vilniaus atvykęs į JAV ir aplankęs kelias lietuvių kolonijas, staiga mirė Niujorke tų metų spalio 27 d. Prie pomirtinės parodėlės surengimo prisidėjo ir buvusieji dail. V. Kisarausko mokiniai Arūnas ir Narūnas Bukauskai. Velionis į JAV buvo atsivežęs kelis nedidelio formato aliejinės tapybos darbus, keliolika savo žmonos dail. Saulės Kisarauskienės įvairia technika atliktų grafikos darbų, kelis kitų dailininkų kūrinius. Parodėlės atidaryme kalbėjo velionį gerai pažinęs dail. Vladas Žilius. Parodon atvyko ir vilnietis dr. Petras Tulas, taip pat pažinęs velionį, dalijęsis atsiminimais.

M. K. Čiurlionio galerija Jaunimo centre Čikagoje 1988 m. sezoną užbaigė sukaktuvine dail. Alfonso Dargio darbų paroda lapkričio 25 — gruodžio 11 d.d. Paroda buvo pavadinta sukaktuvine, nes 1989 m. gegužės 12 d. jis švęs amžiaus aštuoniasdešimtmetį. Ankščiau dail. A. Dargis gyveno Niujorke ir Ročesteryje, o dabar yra įsikūręs V. Vokietijoje, Friedrichshafene prie Bodeno ežero. Sukaktuvinei parodai Čikagoje jis iš ten atsiuntė apie 60 darbų, sukurtų 1986-88 m. Juose vyravo žmogus ar kuri jo kūno dalis. Tuos savo kūrinius dail. A. Dargis vadina kompozicijomis, prie jų pridėdamas bendrinio pobūdžio žodžius. Tas jo sudarkytas žmogus daug kam primena P. Picasso įtaką, tačiau iš tikrųjų jame yra ir lietuvių liaudies menui būdingo primityvizmo, originaliu būdu atspindinčio vidinę išraišką. Dail. A. Dargio kūrinių formai yra būdingi trikampiai, apskritimai ir kvadratai, raudonos, mėlynos ir žalios spalvos, sujungtos juoda linija. Taip yra sudaroma erdvės iliuzija.

Lietuvių tragediją sovietinėje okupacijoje amerikiečiams atskleidžia Antano Škėmos drama "The Awakening" ("Pabudimas"), kurios spektaklius anglų kalba paruošė estė rež. Linda Pakri su profesiniu baltiečių teatru "Arts Club Theatre", 1983 m. įsikūrusiu Aušros Vartų lietuvių parapijoje Niujorko Manhattane. JAV LB kultūros tarybos pirm. I. Bublienė šiam pastatymui baltiečių teatre parūpino JAV lietuvių fondo $3.000 paramą. A. Škėmos drama atskleidžia vieną stalininio teroro dieną 1946 m. Vilniaus NKVD būstinės kameroje ir tardytojo kambaryje. Rež. Lindos Pakri paruoštoje dramoje "The Awakening" vaidmenis atlieka baltiečių "Arts Club Theatre" aktoriai: tardytojo Pijaus — Paul T. Robertson, padėjėjo Prano — Mike Jankowitz, kun. Antano — Neale Harper, partizanų ryšininko Kazio — Arūnas Čiuberkis, jo žmonos Elenos — Julija Nasvytytė. Premjerinis spektaklis 1988 m. spalio 23 d. buvo suvaidintas West Hartfordo Roberts teatre. Angliškoji A. Škėmos "Pabudimo" versija spalio 27 — lapkričio 19 d.d. buvo vaidinama Aušros Vartų parapijos salėje. Š. m. sausio pradžioje teatras pradėjo gastroles Bostone ir, atrodo, jas tęs kitose JAV vietovėse, amerikiečius supažindindamas su Baltijos tautas ištikusia tragedija. Antanui Škėmai "Pabudimas" 1953 m. laimėjo Lietuvių kultūros fondo dramos konkursą. Premjerinį spektaklį tais pačiais metais Montrealyje režisavo pats Antanas Škėma.

Lietuvos enciklopedijų redakcija išleido antrąją perfotografuotą laidą monografijos "Vytautas Didysis". Pirmoji laida skaitytojus pasiekė 1930-taisiais Vytauto Didžiojo metais, kai nepriklausomoje Lietuvoje buvo minima jo mirties 500 metų sukaktis. Monografiją parašė A. Šapoka, Z. Ivinskis, V. Dėdinas bei kiti istorikai, redagavo P. Šležas. Antrajai laidai perfotografuotą originalo tekstą papildo išspausdinta istoriko R. Batūros, Vilniaus universiteto docento, įvadinė pratarmė.

Dail. Kazimieros Zimblytės tapybos ir piešinių parodą vilniečiams surengė Dailės parodų rūmai. Visuomenei ji geriau žinoma kaip meninės tekstilės dailininkė, sukūrusi monumentalių tekstilės darbų pastatų interjerams. Dail. K. Zimblytės kilimai yra rodomi respublikinėse ir sąjunginėse taikomosios dailės parodose. Dabar parodos lankytojai turėjo pirmą progą susipažinti su jos tapyba. Devyni paveikslai papuoš naująjį Vilniaus apeiginių paslaugų biuro pastatą.

Šimtasis Juozo Tallat-Kelpšos (1889-1949) gimtadienis sausio 9 d. paminėtas Vilniuje, Lietuvos meno darbuotojų rūmuose. Įvadiniu žodžiu vakarą pradėjo Lietuvos kompozitorių sąjungos valdybos pirm. Vytautas Laurušas, vadovaujantis sukaktuviniam rengėjų komitetui. Apie kompozitorių, dirigentą ir pedagogą J. Tallat-Kelpšą kalbėjo muzikologė Ona Narbutienė, jo muzikinės veiklos reikšmę lietuvių kultūrai aptarė akademikas Juozas Gaudrimas. J. Tallat-Kelpša yra pirmasis profesionalus Lietuvos operos teatro dirigentas. Šią temą plačiau palietė dirigentas Rimas Geniušas, jo buvęs mokinys. Bendro darbo prisiminimais dalijosi kompozitorius Konradas Kaveckas. Minėjimas baigtas J. Tallat-Kelpšos kūrinių ir jo harmonizuotų liaudies dainų koncertu.

Poeto Jono Aisčio (1904-1973) tėviškė Dovainonyse buvo prisiminta pernai vasarą. Jo talento gerbėjai, tik giminaičių padedami, surado sąvartynu paverstą Aleksandravičių sodybvietę. Bendrų pastangų dėka iki rudens ten išaugo boluojantis kryžius, Leono Juozonio sukurtas ąžuolinis stogastulpis su poeto atvaizdu, simboliais ir įrašais. Jis atidengtas 1988 m lapkričio 6 d. Atidengimo iškilmėms vadovavo poetas Vaidotas Daunys, trumpą žodį tarė Rumšiškių parapijos klebonas kun. Jonas Žemaitis, pašventinęs sodybvietėje pastatytą kryžių. Apie vasarą nuveiktus darbus kalbėjo stogastulpio kūrėjas ir statytojas Leonas Juozonis. Nuskambėjo "Lietuva brangi, mano tėvyne . . ." Tada visi susirinko Dovainonių kultūros namuose Jono Aisčio sugrįžimui skirtoje improvizuotoje vakaronėje, kurion įsijungė jo seserys ir giminaičiai. Pabiro atsiminimai, iš plokštelės prabilo J. Aistis, deklamuojantis savo eilėraščius, nuskambėjo rumšiškėnų kvarteto dainuojama "Lopšinė" ir "Peizažas". Su "Atgajos" klubo ir rumšiškėnų talka nutarta atstatyti sodybą ir įrengti J. Aisčio muziejų.

Lietuvos literatūros muziejus kauniečius ir jų svečius 1988 m. gruodžio 5 d. pakvietė į dr. Vinco Kudirkos 130 metų gimimo ir "Varpo" šimtmečio minėjimą. Pagrindinį pranešimą padarė viešnia iš Kudirkos Naumiesčio — dr. V. Kudirkos vidurinės mokyklos mokytoja ir jo muziejaus vedėja N. Manikienė. Literatūros muziejaus darbuotoja D. Laurinavičienė minėjimo dalyvius supažindino su keliais rodiniais, susijusiais su dr. V. Kudirkos legendomis. Jo eilėraščius skaitė aktorė A. Mackevičiūtė, liaudies dainas skambino ir dainavo A. Zinavičienės vadovaujamas kanklininkių ansamblis. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu tapusia dr. V. Kudirkos "Tautiška giesme". Tą dieną Lietuvos literatūros muziejuje atidaryta abiem sukaktim skirta paroda. Joje buvo išstatytas dr. V. Kudirkos giminės geneologinis medis, jo rankraščių, nuotraukų, knygų; asmeninių daiktų. Lankytojams buvo įdomus 1898 m. "Varpo" 6 nr. su jame išspausdinta "Tautiška giesme" ir natomis. Parodą papildė keli lietuvių dailininkų darbai. Iš jų išsiskyrė naujausias dail. R. Čarnos grafikos kūrinys "V. Kudirka ir Varpas". **V. Kst.**

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:		IMA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	9¼%	Asmenines paskolas nuo	12 %
180-185 d. term. ind.	9¼%	Sutarties paskolas nuo	12 %
1 metų term. indėlius	9½%	Nekiln. turto paskolas:	
2 metų term. indėlius	9½%	Su nekeičiamu nuošimčiu	
3 metų term. indėlius	9½%	1 metų	11½%
1 metų GIC-met. palūk.	11 %	2 metų	11¾%
2 metų GIC-met. palūk.	10¾%	3 metų	12 %
3 metų GIC-met. palūk.	10¾%	Su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ir 3 metų	11 %
1 metų GIC-mėn. palūk.	9¾%		
RRSP, RRIF ir OHOSP	8¾%		
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	11 %		
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	10¾%		
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	10¾%		
Specialią taup. s-tą	8 %		
Taupomąją sąskaitą	8 %		
Kasd. pal. taupymo sąsk.	9 %		
Kasd. pal.čekių sąsk.iki	5¾%		

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 40 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775

2239 Bloor Street West. •

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent, etobicoke, ontario M9B 6G8

232-9000 res: 231-2839

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.

1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

Antanas Bliūdžius

Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,

22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7

Telefonas: 625-0707 *Savininkas – Tom Thompson*

Greitas ir tikslus *patarnavimas!*

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Toronto lietuvių golfo klubo valdyba, vadovavusi metiniam narių susirinkimui. Iš kairės: Arūnas Jonikas, Antanas Stauskas – pirm., Darija Deksnytė, Andrius Zaleckis ir Viktoras Kaknevičius

SPORTAS

T.V.

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Golfininkų metinis susirinkimas

1989 sausio 16 Prisikėlimo parapijos patalpose susirinko gausus būrys golfo klubo narių aptarti sekančio, 1989 m., sezono veiklos planų. O tai jau tryliktasis varžybinis sezonas, taip pat atžymėtinos 12-kos metų veiklos sukaktuvės.

1977 m. grupės žmonių (Sig. Krašausko, A. Klimo miręs, P. Stausko, St. Kėkšto, Alg. Simanavičiaus ir kt.) iniciatyva šis klubas buvo įsteigtas. Nustatytos veiklos gairės, socialinėje srityje glaudus bendravimas, leidimas metinių leidinių davė klubui tvirtus pagrindus. Jo pilnateisių narių skaičius per 12-kos metų veiklos laikotarpį sukasi pastoviai apie šimtinę. Šiuo metu valdybą sudaro pirm: Antanas Stauskas, ižd. Arūnas Jonikas, – Andrius Zaleskis, Viktoras Kaknevičius ir Darija Deksnytė. Jie ir pravedė šį susirinkimą, kurio darbotvarkė buvo plati ir įdomi.

Iždininkas Arūnas Jonikas kalbėjo apie klubo finansinę padėtį. Suvestas balansas 1988 m. gruodžio 31 d. rodo kasoje 2,573.66 dolerių sumą. Įplaukos daugiausia susidaro iš narių metinių mokesčių. Šiek tiek pinigų sukeliama ir iš kitų šaltinių. Nario mokestis paliktas toks pat kaip kad buvo praeitais metais – pensininkams (per 65) $17.00, vyrams ir moterims po $25.00 ir jaunimui iki 19 metų mžiaus $5.00, tačiau klubas jiems apmokės pusę "green fees", (mokestis už žaidimą) turnyrų metu.

Kalbėta apie taisykles, žaidėjų kvalifikacinę atranką ŠALFASS ir baltiečių turnyrams, spaudos reikalus, kur Darija Deksnytė tęs talkininkavimą "Tėviškės Žiburių" sporto skyriui ir t.t. Taip pat supažindinta su 1989 m. sezono turnyrų kalendoriumi. Visos datos yra tikslios, jei bus pakeitimų, klubo valdyba informuos apie tai narius.

1989 m. TURNYRŲ LENTELĖ:

Bal. 22, 11.30 – Hornby Towers
Geg. 13, 11.00 – Golf Haven
Geg. 20, – Lietuvių Dienos Londone
Geg. 28, 12.30 – Glen Eagles
Birž. 3, 9.00 – Springwater
Birž. 18, 11.00 – Camp Borden
Birž. 24, 11.00 – Golf Hawen
Liep. 9, 9.00 – Springwater
Liep. 30, 11.00 – Camp Borden
Rugp. 5, 10.00 – Royal Downs
Rugp. 6, 11.00 – Bonaire
Rugp. 27, 11.00 Golf Haven
Rugs. 2, 9.00 – ŠALFASS, Čikaga
Rugs. 3, 7.30 – ŠALFASS Čikaga
Rugs. 10, 12.30 – Glen Eagles (naujame kurse)
Rugs. 30, 9.00 – Golf Haven
Spalio 1, 11.00 – Golf Haven

39-sios ŠALFASS metinės žaidynės bus vykdomos Toronte 1989 gegužės 6-7 d.

Metiniame ŠALFASS atstovų suvažiavime 1988 lapkričio 12 d. Klivlande buvo nutarta šias pagrindines metines žaidynes suorganizuoti ir jas pravesti Toronte. Kanados sporto apygardos vadovas Edis Stravinskas žaidynių organizavimo reikalams aptarti sausio 29 d. 1989 sušaukė sporto darbuotojų posėdį, kuriame ir buvo sudaryta pagrindiniai komitetai – organizacinis ir varžybinis, (vėliau bus sudaryti pagalbiniai komitetai, kaip garbės, lėšų telkimo, nakvynių ir kt.).

Organizacinio komiteto pirmininku išrinktas Toronto "Vyčio" klubo pirmininkas Rimas Sonda. Vicepirmininko ir iždininko pareigoms – Kazimieras Sapočkinas, sekretoriaus – Edis Stravinskas, spaudos reikalams – Sigitas Krašauskas.

Varžybinio komiteto pirmininku išrinktas Audrius Šileika. Šį komitetą šalia pirmininko sudaro dar visų sporto šakų, kuriose bus vykdomos varžybos, vadovai: krepšinio – Rimas Miečius, tinklinio – Mindaugas Leknickas, ledo ritulio – Rimas Kuliavas, stalo teniso – Jonas Nešukaitis, kėgliavimo – Audra Danaitytė. Raketbolo, skvošo, plaukimo, šachmatų ir lauko teniso vadovai bus įtraukti vėliau. Renginių komiteto vadovu sutiko būti Alfonsas Balnis.

Abiejų komitetų pirmininkai įsipareigojo nedelsiant pasirūpinti pobūviams bei varžyboms salių išnuomavimu. Įsipareigojo taip pat sekančiam posėdžiui, kuris numatytas 1989 m. vasario 12, paruošti išsamius pranešimus žaidynių organizavimo reikalu.

PLS ŽAIDYNIŲ ADELAIDĖJE gruodžio 26-31 d. varžybinė dalis

(Tęsinys)

Stalo tenisas. Dalyvių daug nebuvo... tačiau stalo teniso žaidėjų Aušros Laimaitės ir Rimgaudo Balaišos iš Lietuvos išskirtinas pasirodymas į šias varžybas įnešė.ypatingo įdomumo. Vyrai ir moterys varžėsi vienoje grupėje ir štai Laimaitė laimėjo aukso, Balaiša sidabro, o čikagietis Juozas Baltrušaitis bronzos medalius. (Vilnietis treneris R. Balaiša atvyko į Australiją privačiai ir negalėjo atsispirti pagundai išbandyti laimę žaidynėse. Red.).

Dvejetų varžybose: 1. R. Balaiša – J. Ablouskis (Melb.). 2. A. Laimaitė – P. Mulevičius (Melb.). 3. J. Baltrušaitis – E. Liuga.

Senjorai virš 60 m.: 1. J. Baltrušaitis (Čik.). 2. V. Danius (Melb.).

Senjorai virš 40 m.: 1. Onutė Pilka (Canbera). 2. V. Jasulaitis (Melb.). 3. M. Delkys (Adel.).

Plaukimas. Dalyvių – net 70. Varžybas gerai tvarkė vadovas V. Užubalis. Prie mikrofono darbavosi Lietuvos plaukikai Raimondas Mažuolis ir Aida Tučiūtė. Pirmasis, jau su Europos meisterio titulais, be pastangų laimėjo du aukso medalius. Tučiūtė taip pat lengvai laimėjo net 4 aukso medalius. Ir štai galutinės pasekmės:

Krūtine 50 m.: Mergaitės – 1. T. Mikužytė (Adel.) 43.5 sek., 2. D. Šliterytė (Syd.) 50.29 sek., 3. A. Venclovaitė (Syd.) 53.70 sek. **Berniukai** – 1. B. Katauskas (Canb.) 53.0 sek., 2. M. Venclovas (Syd.) 55.87 sek., 3. A. Kovalskis (Canb.) 57.3 sek. **Moterys** –1. A. Tučiūtė (Liet.) 39.30 sek., 2. D. Užubalytė (Adel.) 45.32 sek., 3. R. Daukutė (Canb.) 46.80 sek. **Vyrai** – 1. P. Čelna (Melb.) 40.99 sek., 2. R. Randon (Melb.) 41.44 sek., 3. A. Daukus (Canb.) 43.20 sek.

Peteliške: Mergaitės – 1. T. Mikužytė (Adel.) 38.31 sek., 2. D. Šliterytė (Syd.) 45.91 sek. **Berniukai** – 1. B. Katauskas (Canb.) 48.1 sek., 2. A. Kovalskis (Canb.) 50.59 sek., 3. V. Šliteris (Syd.) 57.14 sek. **Moterys** – 1. A. Točiūtė (Liet.) 31.90 sek., 2. R. Užubalytė (Adel.) 37.56 sek., 3. D. Užubalytė (Adel.) 41.14 sek. **Vyrai** – 1. R. Mažuolis (Liet.) 28.69 sek., 2. A. Daukus (Canb.) 32.96 sek., 3. P. Čelna (Melb.) 33.80 sek.

Nugara 50 m.: Mergaitės – 1. T. Mikužytė (Adel.) 42.18 sek., 2. D. Šliterytė (Syd.) 43.92 sek., 3. R. Venclovaitė (Syd.) 47.42 sek. **Berniukai** – 1. A. Kovalskis (Canb.) 45.41 sek., 2. M. Venclovas (Syd.) 50.16 sek., 3. D. Visockis (Adel.) 60.01 sek. **Moterys** – 1. R. Užubalytė (Adel.) 41.77 sek., 2. D. Užubalytė (Adel.) 41.97 sek., 3. L. Visockis (Adel.) 48.88 sek. **Vyrai** – 1. K. Kazokas (N.Y.) 33.15 sek., 2. D. Daukus (Canb.) 35.00 sek., 3. R. Radvenis (L.A.) 36.40 sek.

Golfas: Dalyvavo 51 žaidėjas. JAV-ėms, atstovavo: R. Jonukaitis, V. Memėnas ir I. Janušis iš Detroito, E. Juškus iš Čikagos ir J. Nasvytis iš Connecticuto. Visus medalius laimėjo Australijos lietuviai su penkiolikamečiu A. Vasku iš Melbourno priekyje. **Laimėtojai – vyrai:** 1. A. Vaskas (Adel.), 2. A. Luscambe (Geelong), 3. V. Levickas (Melb.). **Moterys:** 1. K. Zenk (Geelong), 2. P. Patupis (Perth), 3. V. Levickas (Melb.). **Vyrai-senjorai:** 1. S. Visockis (Adel.), 2. Urmonas (Melb.), 3. R. Beattie (Adel.).

Skautų veikla

• Vasario 5 d. įvyko "Romuvos" stovyklos narių visuotinis susirinkimas Anapilio salėje. Dalyvavo 28 nariai. Susirinkimą atidarė ir davė pranešimą valdybos pirm. s. A. Baltakienė. Praeito susirinkimo protokolą, priimtą be pataisų, skaitė sekr. s. dr. A. Dailydė. Darbo kom. pirm. s. K. Batūra pranešė, kad praeitais metais suorganizuota 10 iškylų, kuriose dalyvaudavo po 10-15 žmonių. Pataisytas didysis pastatas, 3 nameliai ir pastatyti nauji vartai. Dar numatyta taisyti likusius namelius, šaltąjį kambarį maistui ir įsigyti naujas virimo priemones ateinančios vasaros stovyklai, kuri vyks rugpjūčio 13-26 d.d. Ižd. R. Paulauskaitės knygos vedamos tvarkingai, tai patvirtino revizijos kom. pirm. ps. St. Kuzmas.

Stovyklą išlaikyti per metus kainuoja $10.000, o infliacijai kylant bus ir daugiau. Diskutuota kaip ir kur surinkti pinigų jos išlaikymui.

• Valdyba kreipėsi į skyrių vienetų vadovus, kad jie pakviestų tėvus į organizuojamas darbo talkas, o per skautininkų seniūnus prašytų, kad stovyklavimo metu skautininkai-kės būtų pagalbininkais, o nakties metu eitų sargybą. Išrinkta nauja valdyba, kuri pasiskirstys pareigomis artimiausiu laiku. **M.**

• Atsikūrusi Lietuvos skautų sąjunga Lietuvoje jau turi per 3000 narių. Vasario 16 proga skautai turėtų pasirodyti Vilniuje uniformuoti ir ten atlikti reikiamas pareigas. Jiems yra pasiųsta iš JAV 100 uniformų ir kitų reikmenų, bet trūksta literatūros ir veikimui palengvinti įvairių priemonių. Toronte rinkliavoje surinkta $572, bet daugelis iš mūsų prie tos rinkliavos neprisidėjo, nes nežinojo, kad tokia bus. Todėl dar kartą pakartosime rinkliavą š.m. vasario 26 d. prie mūsų šventovių ir Toronto Lietuvių namų. Labai prašome visų prie šio gerojo darbelio prisidėti, ir tikime, kad tikrai bus dėkingi skautai-ės Lietuvoje.

• Skautams-ėms Lietuvoje aukojo: $100 — dr. M. Uleckienė, dr. G. Skrinskas; $50 — dr. A. Valadka; $20 — G. Lapienė, J. Janušas, A. Valienė, kun. A. Simanavičius, OFM, K. Žebrauskas, J. Neimanienė, J. Krasauskas, M. Vasiliauskienė, A. Banelis, V. Skrinskas; $10 — G. Baltaduonienė, B. Genčius, E. Senkuvienė, G. Stauskienė, R. Žiogarys, J. Kiškūnas, B. Stalioraitienė, R. ir J. Karasiejai, G. Bijūnienė; $12 — Ed. Mačiulaitis. Kiti aukojo po mažiau. Ačiū visiems už aukas. **V.S.**

III-se PLS žaidynėse moterų krepšinyje ŠALFASS sudėtinė komanda, laimėjusi aukso medalius Nuotr. Aro Nausėdos

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker

38 Hurontario Street, Collingwood, Ont. L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovę.

Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. (705) 445-5640, namų tel. (705) 429-6428.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

9¼% už 90 dienų term.indėlius
9¼% už 6 mėn.term.indėlius
9½% už 1 m. term. indėlius
9½% už 2 m. term. indėlius
9½% už 3 m. term. indėlius
9¾% už 1 m. GIC mėn. palūk.
11 % už 1 m. GIC invest. pažym.
10¾% už 2 m. GIC invest. pažym.
10¾% už 3 m. GIC invest. pažym.
8¾% už pensijų planą (variable rate)
11 % už 1 m. term. pensijų planą
10¾% už 2 m. term. pensijų planą
10¾% už 3 m. term. pensijų planą
8¾% už pensijų fondą – RRIF (variable rate)
8¾% už namų planą - OHOSP (variable rate)
8 % už taupymo sąskaitą
9 % kasd. pal. sąsk. virš 10.000
6½% už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines paskolas nuo...12 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų ..... 12 %
2 metų ..... 12 %
3 metų ..... 12 % (fixed rate)

su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų...11 % (variable rate)

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

AKTYVAI virš 70 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.

Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir

Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – **savininkai**

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3

Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽININGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis. Nemokamas namo įkainojimas.

Telefonai 535-2331 arba **537-2869**

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A. associate broker

4887 dundas street west islington, ontario M9A 1B2 res: 239-9892

232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

MARIUS E. RUSINAS, *turįs septynerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:*

- **RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai**
- **RRIF pensijų fondas**
- **metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyrui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)**
- **įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda**
- **atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm**
- **klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus**

Canada Life Assurance Company

390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2

Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

KLB Toronto apylinkės tarybos rinkiminės komisijos pranešimas

Rinkiminė komisija, patikrinusi kandidatų į KLB Toronto apylinkės tarybą pareiškimus rado, kad šie kandidatai atitinka rinkimų taisykles.

1. **Ažubalis Jonas, 24 m., banko tarnautojas**
2. **Bačėnas Vincas, 77 m., kelionių biuro agentas**
3. **Bartminas Emilius, 63 m., vairuotojas**
4. **Batūra Kazimieras, 75 m., dantų technikas**
5. **Brazys Alfredas, 62 m., medžiagų sukirpėjas**
6. **Budrevičius Kęstutis, 66 m., pensininkas**
7. **Butėnas Petras, 65 m., pensininkas**
8. **Byszkiewicz Aldona, 63 m., buhalterė**
9. **Garbaliauskienė Dana, 51 m., muzikos mokytoja**
10. **Gineitis Stasys, 63 m., laborantas**
11. **Kulnys Vytautas, 62 m., darbininkas**
12. **Macijauskas Edvardas, 23 m., studentas**
13. **Masionis Saulius, 45 m., (Stockbroker) biržos agentas**
14. **Pargauskaitė Danutė, 20 m., studentė**
15. **Pečiulis Kazys, 29 m., automobilių mechanikas**
16. **Povilonis Vaclovas, 32 m., muzikas**
17. **Prakapas Stasys, 63 m., geležinkelio tarnautojas**
18. **Raudys Kęstutis, 45 m., tarnautojas**
19. **Rusinas Marius, 37 m., draudos tarnautojas**
20. **Samonis Valdas, 38 m., ekonomistas**
21. **Sonda Rimas, 44 m., inžinierius**
22. **Stabačinskas Vladas, 65 m., pensininkas**
23. **Stanulis Teodoras, 62 m., Lietuvių namų vedėjas**
24. **Strimaitis Rimas, 49 m., projektavimo vedėjas**
25. **Stukas Vytautas, 70 m., inžinierius**
26. **Šturmas Petras, 44 m., tarnautojas**
27. **Vaičiūnas Algirdas, 63 m., ekonomistas**
28. **Yčas Martynas 34 m., inžinierius**
29. **Zalagėnas Anicetas, 65 m., pensininkas**
30. **Zenkevičienė Vaida, 23 m., sekretorė**

Balsavimai įvyks 1989 m. vasario mėn. 26, sekmadienį, šiose vietose: Prisikėlimo parapijoje, 1011 College St., Lietuvos kankinių parapijoje, 2185 Stavebank Road, Mississauga; "Vilniaus" namuose, 1700 Bloor St. West; Toronto Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. West. Balsuojama nedaugiau, kaip už 25 kandidatus. Laikas: 9 v.r. – 1 v. p.p. pirmose trijose vietose; 12 v. – 2 v. p.p. Lietuvių namuose.

Rinkiminė komisija

TAUPYKIME SAVO ATEITIES GEROVEI!

(Sumažindami pajamų mokesčius)

- Sausis ir vasaris – RRSP indėlių mėnesiai.
- Per šiuos mėnesius dalį savo santaupų įdėkite į saugią

"Paramos" RRSP s-tą.

- Jei truks **"Parama" paskolins.**
- "Parama" moka **aukštas palūkanas** už jūsų indėlius.
- "Parama" neima **jokių mokesčių** nei už plano administravimą, nei už patarnavimus įdedant ar išimant.
- "Parama" **tuoj pat vietoje išduoda** kvitą dėl mokesčių atleidimo.
- Galite **pasirinkti indėlio terminą:** 1 m.- 11 %, 2 m.- 10¾%, 3 m.- 10¾%, su keičiamu nuošimčiu (variable rate) 8¾%.
- Jūsų RRSP **palūkanos apsaugotos nuo pajamų mokesčių.**
- **Nelaukite paskutinės dienos!**
- Paskutinė diena indėliams už **1988 metus**

KOVO 1 D.

Tel. 532-1149

"PARAMOS" kredito kooperatyvo valdyba

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Parduodame ir siunčiame
220 voltų/50 H$_z$
elektrinius reikmenis
įskaitant ir
"Camcorders", "VCR" bei "TV"
vartojimui Europoje.
Universal Overseas Services
Tel. (416) 755-7779

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, *B.Sc., LL.B.*
2 Jane St., Suite 500
Bloor ir Jane gatvių kampas
Toronto, Ontario M6S 4W3
Telefonai:
įstaigos (416)**762-7393**
namų **233-0303**

Advokatas VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B.C.L., LL.B., M.B.A.
Ontario ir Kvebeko teisininkų organizacijų narys, dirba firmoje advokatų **Anderson, Sinclair, Walters, Shaw a. Mooney.**
Barristers and Solicitors. Patent a. Trade Mark Agents
Toronto:
Suite 209,
3416 Dundas St.W.
Toronto, Ontario M6S 2S1
767-2127
Missisauga:
Suite 200, Plaza One,
2000 Argentia Road, Mississauga,
Ontario, L5N 1P7,
821-8522 **TELEX: 06-960168**

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS, *B.A. M.L.S. LL.B,*
perėmė a.a. advokato
Algio Puterio bylas ir testamentus
3425 Dundas St.W., Suite 200
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonai:
įstaigos (416)**763-3362**
namų **621-2136**

Century 21 Dresher Ltd.

Pranešimas
Dresher Real Estate Ltd. nuo dabar yra

Century 21 Dresher Ltd.

Mes ieškome agentų, kurie norėtų įsijungti į didžiausią nekilnojamo turto pirkimo ir pardavimo organizaciją visame pasaulyje bei padėtų aptarnauti didelę lietuvių klientūrą. Pardavimo agentams mes duosime geriausias sąlygas (commission split).

Jeigu domitės "Real Estate", mes galime jus pilnai paruošti. Norintys gauti daugiau informacijų, gali skambinti **Valteriui Drešeriui tel. 231-2661, 233-4446, 3830B Bloor St. W. (Kipling & Bloor) Etobicoke.**

(Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai)

TORONTO

Dail. Reginos Žiūraitienės paveikslų parodos oficialus atidarymas įvyko vasario 10 d. Oakvillės meno galerijoje (The Old Bronte Post Office Gallery, 45 Bronte Rd.), dalyvaujant gausiam būriui lietuvių ir vietos gyventojų. Išstatyta per 20 paveikslų, kurių pusė jau parduota. Dailininkė yra pamėgusi ypač gamtą ir savo paveiksluose vaizduoja gražiausius jos aspektus. Paroda veiks iki vasario 26 d. Lankymo valandos: nuo antradienio iki šeštadienio 10 v.r. — 5 v.p.p., sekmadieniais 1—5 v.p.p.

Lietuvių socialinių reikalų įstaiga. Toronto Lietuvių namuose eilę metų darbavosi socialinių reikalų tarnautojai. Tai buvo tik keliolikos valandų savaitėje tarnyba. KLB Toronto apylinkės valdybos pastangomis gauta Ontario provincinės valdžios parama šios socialinių reikalų tarnybos plėtimui. Įstaigos tarnautoju yra pakviestas socialinių reikalų profesionalas Vytautas Lukas, BSW. Jo priežiūroje bus plečiama socialinių reikalų įstaiga ir padedama tautiečiams įvairiose valdžios institucijose tuos reikalus tvarkyti. Norintieji pasitarti su V. Luku, prašomi skambinti darbo valandomis tel. 532-3312, kitu laiku — V. Kulniui tel. 769-1266. Ateityje V. Lukas budės "Vilniaus" rūmuose antradieniais 10-12 v.r.

Tradicinį šiupinį ir šiemet surengė Mažosios Lietuvos moterų draugija Prisikėlimo parapijos salėje vasario 7 d. Vakarą pradėjo rengėjų vardu Asta Šernaitė-Šimkuvienė, sveikindama dalyvius ir pakviesdama pranešėjos pareigoms Kristiną Dambaraitę-Janovič. Visiems pasistiprinus šiupinio valgiais, Irena Šernaitė-Meiklejohn perskaitė montreališkio Anso Lymanto kalbą apie dabartinę Maž. Lietuvos būklę, Hilda Lasienė — ištrauką iš Donelaičio "Metų", o Greta Baltaduonienė — humoristinę A. Lymanto apybraižą iš mažlietuvių gyvenimo. Sveikinimo žodį tarė Lietuvos vicekonsulas inž. Haris Lapas, kurį laiką gyvenęs Klaipėdos krašte. Meninę dalį atliko "Aro" choras, vadovaujamas sol. V. Verikaičio, akompanuojamas muz. J. Govėdo. Pabaigai buvo palikta loterija su daugybe laimikių. Padėkos žodį rengėjų vardu tarė G. Baltaduonienė visiems dalyviams, kurių buvo apie 180, ir talkininkams bei talkininkėms. Pažymėtina, kad šį kartą šiupinio valgius pagal mažlietuvių receptą paruošė p. Birštonas. Draugijai pirmininkauja I. Adomavičienė.

Paieškojimas

Ieškomas **Vytas Ašmenskas**, gimęs 1925 m. Birštono mieste (Prienų rajonas), pasitraukęs į užsienį 1945 m. Jeigu kas žino ką nors apie minėtą asmenį, prašom pranešti "Tėviškės žiburių" redakcijai.

Norite susipažinti su savaitraščiu "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

HIGH PARK RAJONE išnuomoju vieną arba du kambarius su virtuve ir prausykla vienam nerūkančiam asmeniui. Skambinti tel. 536-8939.

LIETUVIŲ KATALIKŲ LABDAROS SĄJUNGA siunčia reikalingiausių vaistų rinkinį Lietuvon: "Bayer" aspiriną, multi-vitaminus ir pan. Siuntėjas: Romas Pukštys, TRANSPAK, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Įstaigos valandos: kasdien nuo 12-6 v.v., šeštadieniais nuo 10-4 v.p.p. Pirmadieniais uždaryta. Tel. 312 - 436-7772, namų 312 - 430-4145.

SIUNČIAME Į LIETUVĄ: video, stereo magnetofonus, siuvimo mašinas ir kt., o taip pat vaistus ir medicinines priemones. Romas Pukštys, TRANSPAK, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Įstaigos valandos: kasdien nuo 12-6 v.v., šeštadieniais nuo 10-4 v.p.p. Pirmadieniais uždaryta. Tel. 312 - 436-7772, namų – 312 - 430-4145.

ROMAS PUKŠTYS PRANEŠA, kad nuo vasario 18 d. iki kovo 7 d. bus Lietuvoje. Tuo metu siuntinių ir vaistų persiuntimo įstaiga TRNSPAK bus laikinai uždaryta.

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
verslo 769-3300
namų 769-1835
- *Patarnauja lietuvių kalba.*
- *Nemokamas namų įvertinimas*

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9
Ne tik namai, bet ir jūsų ateitis

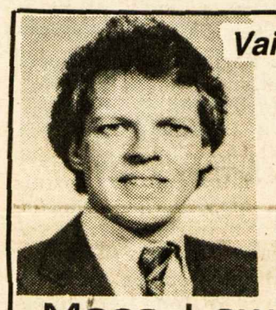
Vaidotas Jonynas, *M.B.A., C.F.A.*
Telefonas (416) 864-2734
- **Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investacijų srityje**
- **Aukso kasyklų analizuotojas**
- **Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"**
- **Sąžinigai patarnauja lietuviškai arba angliškai**

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Justinas Raškauskas
allan BROWN
624-6336 namų **897-0068**
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.
Lina Kuliavienė tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

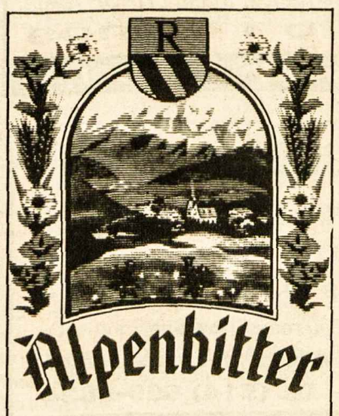
Alpenbitter
Galima gauti tik LCBO parduotuvėse
Jeigu negalite rasti Alpenbitter (100 ml ar 750 ml) jūsų LCBO parduotuvėje, klauskite parduotuvės vedėjo, kad užsakytų arba rašykite Rittmeister of Canada Inc., 297 South Service Road, Grimsby, Ont., L3M 4E9

NAUJĄ AUTOMOBILĮ "LADA",
jūs galite padovanoti savo giminėms Lietuvoje.
Kreiptis –
H. Petrikas, Lehmstr I, 2970 Emden, West Germany.
Kaina 6 tūkstančiai JAV doleriais.

DRESHER REAL ESTATE LTD.
3830B Bloor St. W., Islington, Ontario M9B 1K8
Tel. 233-3334 – Fax 233-0285 – 231-2661
BOLTONE 14,5 akrų pramoninei statybai – $3,400,000.
BOLTONE 76,7 akrų, geras investavimas. Kaina – $4,500,000.
Dėl informacijų skambinti AL SRSA tel. 846-8168 arba VALTERIUI tel. 231-2661.
MISSISSAUGA 12 akrų – $3,900,000.
PEMBROKE, Ont., 18 sklypų namų statybai po $15,000. Dėl informacijų skambinti VALTERIUI tel. 231-2661.
COLLEGE prie Dovercourt parduodama "Litho-Art" spaustuvė. Prašoma kaina $80,000.00. Įmokėti trečią dalį. Skambinti Valteriui Drešeriui tel. 231-2661.
WHITBY 24 akrai pramoninei statybai – $3,360,000. Skambinti Valteriui.
ISLINGTON-QUEENSWAY dviejų miegamųjų vienaaukštis namas $234,900.
ALBION-WESTON RD. rajone pusantro aukšto. Kaina - $237.000.
Mes patarnaujame visose pirkimo ir pardavimo srityse bei draudos reikaluose.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

RE/MAX
homecentre inc., realtor
an independent member broker
birute spudas, B.A.
sales representative
BLOOR WEST VILLAGE ramioje gatvėje parduodamas 4 miegamųjų labai gerame st[PARDUOTA] namas. Du židiniai, ąžuolo sijų lubos ir ąžuolo apdai[PARDUOTA]rivatus įvažiavimas, garažas, gražus kiemas.
1280 dundas street west
toronto, ontario M6J 1X7
res: 445-9469
535-2500

1988 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS
Greitai bus paskelbtos 1989 metų ekskursijos
Patirtis Vilniaus grupių organizavime daugiau 20 metų. Neapsiriksite, pasirinkite mano organizuojamas grupes, kurias tvarkau su Inturistu per "Kentours" Toronte nuo 1962 m. Kaip lietuviška patarlė sako: Senas jautis vagos negadina. Jei dar nesate pasinaudoję, pamėginkite – įsitikinsite.
Smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu
V. BAČĖNAS
KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233–3334 — Fax 233–0285 — 231–2661
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO

Anapilio žinios

— Vasario 12, sekmadienį, įvyko parapijos metinis susirinkimas. Buvo klebono, parapijos tarybos pirmininko pranešimai, pasisakymai dėl pranešimų ir rotacine tvarka rinkimai. Į tarybos religinę sekciją perrinkta Vida Valiulienė, kultūrinę sekciją — Slava Žiemelytė ir naujai išrinkta Vida Paškuvienė, socialinę sekciją — Jonė Plečkaitienė, administracinę bei parengimų sekciją — Regina Celejewska ir Antanas Aulinskas. Buvo balsų raginančių statyti senelių namus.

— Jaunimo sekcija savo susirinkime išrinko valdybon Jūratę Gaižutytę, Dainą Gurklytę, Zitą Gurklytę, Gintarą Karasiejų, Andrių Paškų ir Edvardą Pečiulį.

— Lietuvos nepriklausomybės atgavimo minėjimo proga vasario 19, sekmadienį, iškilmingos Mišios bus 11 v.r. Jose organizuotai su vėliavomis dalyvaus Toronto Vlado Pūtvio šaulių kuopa, mūsų parapijos Katalikių moterų draugijos skyrius ir Toronto skautai. Mišių skaitinius skaitys Maironio mokyklos mokiniai. Po Mišių, 12.30 v.p.p., Mississaugos rotušėje bus iškeliama lietuviška vėliava. Visi kviečiami dalyvauti. Autobusas, vežantis maldininkus po pamaldų, nuo Anapilio važiuos rotušėn 12.20 v.p.p. ir, po vėliavos iškėlimo, nuo rotušės važiuos tiesiai Islington požeminių traukinių stotin.

— Wasagoje sekančios pamaldos Gerojo Ganytojo misijoje bus ne kovo 5, bet kovo 12, sekmadienį, 11 v.r.

— Jaunų talentų popietė bus balandžio 9, sekmadienį. Šia popiete rūpinasi mūsų parapijos kultūrinė sekcija, vadovaujama sol. Slavos Žiemelytės.

— Mūsų parapijoje 1988 m. pakrikštyti 32 kūdikiai, Pirmosios Komunijos priėjo 7 vaikučiai, Sutvirtinimo sakramentą priėmė 10 jaunuolių, susituokė 8 poros, ir palaidoti 34 mirusieji.

— Kanados lietuvių muziejaus vajus tęsiamas toliau. Iki šiol surinkta $159,830. Vajui aukojo: $100 — V. Stabas; $50 — B. A. Arūnas.

— Parapijos skoloms numokėti aukojo: $500 — Prisikėlimo parapijos bankelis; $200 — B. Galinienė; $100 — R. V. Dementavičiai.

— Mišios vasario 19, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Antaną Klimą, 11.00 v.r. už parapiją.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams aukojo: $100 — J. Vaskela, K. B. Čepaičiai. Iš viso statybos fonde yra: $109,431.64. Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. nr. 8711, Prisikėlimo parapijos kooperatyve sąsk. nr. 155332.17 ir "Talkoje" sąsk. nr. 4259.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 300 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: "Svajonės aidų" sol. Virginija Bruožytė iš Australijos, J. Batūra iš Kauno, J. E. Dyčmonai iš Vilniaus, Danguolė, Kristina, Felicija ir Lydija Račinskai iš Londono, Ont.

— Vasario 12, įvyko LN vyrų būrelio metinis narių susirinkimas. Dalyvavo 27 nariai. Vyrų būrelio pirm. V. Drešeris pakvietė J. V. Šimkų pirmininkauti ir T. Stanulį sekretoriauti. Buvo išklausyti pirmininko, vicepirmininko, iždininko, ūkvedžio ir revizijos komisijos pranešimai. Nutarta laikytis nusistovėjusio renginių tvarkaraščio. Išrinkta nauja valdyba 3-jiems metams — V. Drešeris, B. Laučys, Z. Revas ir A. Sukauskas, 2-jiems — A. Kairys, H. Chveduk as, P. Genys, vieneriems — V. Kazlauskas, V. Kulnys, A. Genys. Kandidatas — A. Padolskis. Valdybos nariai renkasi vasario 15, 7.30 v.v. į V. Drešerio įstaigą, 3830B Bloor St. W., pareigų pasiskirstymui ir 1989 m. veiklos planų nustatymui.

A. a. Tomo Žilio atminimui V. ir V. Augėnai "Tėviškės žiburiams" aukojo $50.

A. a. Onos Šarūnienės atminimui Kostas ir Danutė Čerškai "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį baigėsi metinės parapijos rekolekcijos kurias sėkmingai pravedė kunigai iš Lietuvos G. Kabašinskas ir R. Ramašauskas.

— Praėjusį sekmadienį "Šatrijos" ir "Rambyno" skautų tuntai dalyvavo 10.15 v. Mišiose organizuotai su vėliavomis, o po Mišių Parodų salėje — iškilmingoje sueigoje.

— Vasario 7 d. palaidotas a.a. Jonas Šermukšnis-Simon, 88 m.

— Gavėnios trečiadieniais mūsų šventovėje vyks vysk. P. Baltakio, OFM, patvirtinta Sielovados tarybos suaugusių dvasinio ugdymo komisijos paruošta Gavėnios programa. Ji prasidės su Mišiomis 7.30 v.v., o po jų, apie 45 min. bus skirtos šiai programai.

— Vasario 16-sios minėjimo pamaldos mūsų šventovėje — 11.30 v.r. Jose dalyvaus Lietuvos savanoriai-kūrėjai su savo vėliava ir kitos organizacijos.

— KLK moterų mūsų parapijos skyriaus susirinkimas ir valdybos rinkimai — vasario 26 d., po 11.30 v.r. Mišių Parodų salėje.

— Parapijai aukojo: $500 — J. O. Mickai; $200 — V. Bliūvas, A. D. Bražiai; $100 — J. O. Gataveckai, R. J. Stirbiai, S. Vaitekūnienė, V. Zakas; $75 — M. Živatauskienė; $50 — K. Juknevičienė, V. I. Lukoševičiai, dr. R. A. Karkos, V. K. Gapučiai, G. I. Smolskiai, J. M. Ehlers, J. A. Urbonai, S. Barčaitis, V. Rutkauskas; Vyskupo fondui: $100 — A. D. Bražiai; pranciškonų klierikų fondui: $100 — S. Vaitekūnienė; Relig. šalpai: $50 — K. Juknevičienė.

— Mišios vasario 19, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Mečį Abromaitį, 9.20 v.r. — už a.a. Izabelę ir Albiną Slivinskus, už a.a. Stefaniją ir Juozą Vaitkevičius, 10.15 v.r. — už a.a. Angelę ir Alfonsą Šmigelskius, už a.a. Joną Musteikį, 11.30 v.r. — už žuvusius laisvės kovotojus ir Lietuvos laisvę, 7 v.v. — už a.a. Anelę Jonuškienę.

A. a. Kazimieras Otto, buvęs ilgametis "Tėviškės žiburių", spaustuvės vedėjas, mirė vasario 12 d. Pašarvotas Turner & Porter laidotuvių namuose, 436 Roncesvalles gatvėje. Rožinis bus kalbamas vasario 14-15 d.d. (antradienį ir trečiadienį) 8 v.v. Laidojamas vasario 16, ketvirtadienį, iš Lietuvos kankinių šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse Anapilyje.

Tikinčiosios Lietuvos diena — kovo 5, sekmadienį. Tai maldos diena už Lietuvą visose Kanados lietuvių katalikų šventovėse. Tą dieną daromos rinkliavos Religinei šalpai, remiančiai pavergtos Lietuvos tikinčiuosius. Kanados lietuvių katalikų centras, kuris rūpinasi tos dienos iškilmių organizavimu, yra išsiuntinėjęs Kanados katalikų vyskupams laišką, kviečiantį dalyvauti maldos dienoje už Lietuvą ir kanadiečius. Jau visa eilė kanadiečių vyskupų sutiko paskatinti savo tikinčiuosius dalyvauti maldose už Lietuvą. Iki šiol gavome atsakymus iš Hamiltono vysk. A. F. Tonnos, Pembroke vysk. J. R. Windle, Nelson, B.C. vysk. W. Emmett Doyle, St. John's, Nfld. arkiv. A. L. Penney, Winnipego ukrainiečių katalikų arkiv. M. Hermaniuk ir Toronto ukrainiečių katalikų vysk. I. Borecky. Jie visi pažadėjo painformuoti savo kunigus, prašydami tą dieną jungtis su mumis savo maldose už Lietuvą.

"Ratilio" ansamblis iš Vilniaus š. m. balandžio mėn. atvyksta į Š. Ameriką. "Volungė" daro žygių juos atsikviesti koncertui į Torontą balandžio 18-19 d.d. (antradienį-trečiadienį). Atvyksta apie trisdešimt asmenų. Rengėjai kviečia visuomenę susidomėti šiuo įvykiu ir ruoštis priimti ansamblį su lietuvišku vaišingumu. Smulkesnės žinios bus duodamos vėliau. **M.S.**

SEPTYNIASDEŠIMT PIRMOJI LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Vasario 18, šeštadienį: 12 valandą Lietuvos vėliavos iškėlimas prie Toronto miesto rotušės

Vasario 19, sekmadienį: pamaldos Išganytojo parapijos šventovėje – 9.45 val. ryto
Lietuvos kankinių šventovėje – 11 val. ryto
Prisikėlimo parapijos šventovėje – 11.30 val. ryto
12.30 val. po pietų Lietuvos vėliavos iškėlimas prie Mississaugos miesto rotušės

MINĖJIMAS

4 valandą po pietų Toronto universiteto Convocation Hall (31 King's College Circle).

Kalbės – PLB pirmininkas dr. ***Vytautas Bieliauskas*** *ir*
Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio tarybos narys dr. ***Kazimieras Antanavičius.***

Dalyvauja "Volungės" ir Maironio mokyklos chorai. Visuomenę kviečiame gausiai dalyvauti

Prie įėjimo aukas rinks – KLB krašto valdyba
KLB Toronto apylinkės valdyba, Tautos fondas

Kanados Lietuvių Bendruomenės Toronto apylinkės valdyba

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS

suvažiavimas

1989 metų vasario 25 dieną Toronto Lietuvių namuose

Suvažiavimo tema – *Kaip jaunimas reaguoja į dabartinius įvykius Lietuvoje*

9.30 v.r. – registracija
10.00 v.r. – suvažiavimo atidarymas, invokacija, KLJS valdybos ir apylinkių pranešimai.
PLJS pranešimas – *Alvydas Saplys*; PLB pranešimas – *Gabija Petrauskienė.*
1.30 v.p.p. – pranešimai – *Algis Juzukonis* duos bendrą apžvalgą apie įvykius Lietuvoje;
Antanas Šileika praktiškai patars Kanados jaunimui, kaip pasiruošti kelionei į Lietuvą, ko tikėtis, ko jie tikisi iš mūsų, ką vežtis, kaip elgtis ir t.t.
6.00 v.v. – vakaronė

Suvažiavimo reikalais kreiptis į
O. Žukauskaitę tel. 924-2121; L. Stanulytę tel. 231-4937

Kaip pasiekti Convocation Hall

Atvažiavus požeminiu iki Queen's Park stoties, eiti College gatve pusantro bloko į vakarus iki King's College Road; atvažiavus tramvajumi College gatve, išlipti prie McCaul gatvės ir eiti pusę bloko į vakarus.

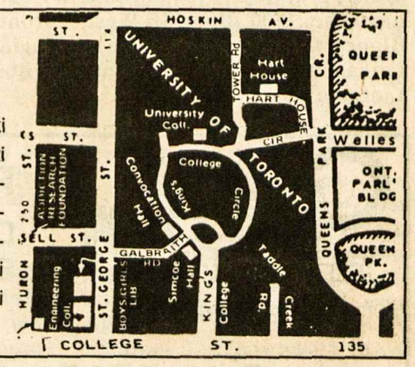

SUMAŽINKITE PAJAMŲ MOKESČIUS VALDŽIAI,

ĮNEŠDAMI SANTAUPAS MŪSŲ KOOPERATYVE Į

RRSP

- *Mokame aukštas palūkanas (žiūr. skelbimą 8-tame "Tėviškės žiburių puslapyje)*
- *Neimame jokio administracinio mokesčio*
- *Prieš 71 gimtadienį galėsite lengvai šias santaupas pervesti į RRIF, nemokant valdžiai jokių mokesčių*
- *Norint gauti mokesčių atleidimą už 1988 metus, įnašą į RRSP reikia įteikti iki* **1989 m. kovo 1 dienos**

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas Toronte

Vasario 16 minėjimas Toronte įvyks vasario 19, sekmadienį, 4 v.p.p. Toronto universiteto Convocation Hall patalpose. Žiūr. skelbimą.

Paglobojami maži vaikai. Tėvai, kurie norėtų dalyvauti Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime š. m. vasario 19 d. Toronto universiteto Convocation Hall, gali pasinaudoti vaikų (ne jaunesnių kaip dviejų metų) paglobojimo tarnyba. Šį patarnavimą atliks Kanados lietuvių jaunimo sąjungos narės — akademikės, tačiau yra būtina susitarti telefonu iš anksto. Šiuo reikalu prašoma skambinti sąjungos pirmininkei Loretai Stanulytei tel. 231-4937.

Knyga "Nemarus mirtingasis" apie arkivyskupą Teofilių Matulionį yra susilaukusi vokiškos ir ispaniškos laidos. Brazilijoje ruošiama portugališkoji laida. Iki šiol ji nemažai dėmesio sulaukė V. Vokietijoje — yra gauta visa eilė palankių laiškų bei paminėjimų periodiniuose leidiniuose. Pastaruoju metu gautas laiškas iš Miunsterio vyskupijos bibliotekos. Jame dėkojama už leidinį ir sakoma, kad jis padarytas prieinamu plačiajai visuomenei. Yra paruošta ir angliškoji laida, bet ji tebelaukia leidėjo.

Kun. Petro Ažubalio stipendijų fondui Kalėdų proga aukojo: $1100 — M. E. Bumeisteriai, $100 — dr. A. ir dr. S. Kazlauskai, H. Steponaitis, V. Dauginis.

1989 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ IŠ MONTREALIO

Nuo gegužės 12–26 d.d. — $1999
Nuo birželio 30 – liepos 14 d.d. — $2199

Smulkesnių informacijų reikalu kreiptis:
L. STANKEVIČIUS, 1053 Cr. Albanel, Duvernay, Laval, Quebec, Canada H7G 4K7. **Tel. (514) 669-8834**

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš $26,000,000 REZERVAS – virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	11 %	Taupymo – special.	5 1/2%
Term. indėlius:		Taupymo – su gyv. dr.	5 1/4%
1 metų	9 3/4%	Taupymo – kasdienines	5 %
180 d. - 364 d.	9 1/4%	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	9 %	RRIF – RRSP – term.	11 %
60 d. - 119 d.	8 3/4%	RRIF – RRSP – taup.	6 1/2%
30 d. - 59 d.	8 1/2%		

IMA UŽ:
Nekiln. turto nuo 12 1/2%, asmenines – nuo 12 1/2%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00-3.00	———
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00-7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00

Toronto lietuvių kredito kooperatyvui "Parama"
reikalinga tarnautoja arba tarnautojas.

Pirmenybė turintiems patyrimo banke ar buhalterijos darbe, kalbantiems lietuviškai ir angliškai. Kreiptis į vedėją tel. ***532-1149***

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatau į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne, kiekvieno mėnesio 15 "Vilnius Manor" pensininkų namuose.

PARDUODAMI nauji tautiniai drabužiai 10 ar 12 dydžio. Skambinti po 7 v.v. tel. 787-3838 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.

MONTREALQUE

KLK moterų dr-jos Montrealio skyrius vasario 5 d. AV parapijos salėje visus atėjusius vaišino Užgavėnių blynais ir kitais išradingais valgiais. Be to apie 120 svečių gėrėjosi lituanistinės mokyklos auklėtinių deklamacijomis bei dainomis.

Besiruošiantieji Pirmajai Komunijai ir jų tėvai vasario 5 d. buvo susirinkę pasitarimui pas seseles.

"Lito" metinis susirinkimas šaukiamas balandžio 29 d. AV parapijos salėje.

Dr. Milda Danytė grįžo į Montrealį. Beveik dvejus metus praleidusi Romoje, talkininkaudama Lietuvių katalikų akademijos leidyklai, Vatikano radijui, skaitė paskaitas ir rinkosi medžiagos Vatikano archyvuose. Dabar planuoja rašyti knygą apie pirmuosius lietuvius imigrantus Kanadoje. Tuo klausimu dalį medžiagos jau turi surinkusi, kai 1986 metais leido anglų kalba knygą apie lietuvius imigrantus Kanadoje po Antrojo pasaulinio karo.

Dr. Irena (Danytė) ir dr. Andrew Garfinkle susilaukė dukrelės Nathalie.

Irenos ir dr. Petro Lukoševičių išleistuvės, surengtos KLB Montrealio apylinkės valdybos sausio 29 d. AV parapijos salėje, praėjo pakilia nuotaika. Žmonių prisirinko artipilnė salė. Programą pravedė KLB Montrealio apyl. valdybos pirm. Arūnas Staškevičius. Susidarė eilė kalbėtojų, daugiausia atstovai organizacijų, kuriose abu išsikeliantieji žymiausiai pasireiškė. Pirmasis kalbėtojas – inž. Algis Kličius – susirinkusiems priminė Lukoševičių nueitą kelią, jiems begyvenant Montrealyje 40 metų. Toliau po trumpą atsisveikinimo žodį tarė AV parapijos klebonas-emeritas kun. Jonas Kubilius, klebonas kun. Juozas Aranauskas, Lietuvių tautodailės grupės "Vaivorykštė" vardu Birutė Nagienė, Montrealio lietuvių akademinio sambūrio – dr. Jūratė Tanner, Montrealio skaučių tunto "Neringa" – Vilija Lukoševičiūtė, Montrealio lietuvių jaunimo ansamblio "Gintaras" – Silvija Staškevičienė, Vilniaus šaulių rinktinės ir "Nepriklausomos Lietuvos" spaudos bendrovės – Juozas Šiaučiulis, LK Mindaugo šaulių kuopos – Augustas Mylė. Savo šeimų vardu atsisveikino Jonas Adomaitis ir Juozas Lukoševičius. Pabaigoje A. Staškevičius atsisveikino Bendruomenės vardu. Beveik visi kalbėtojai išvažiuojantiems įteikė atsiminimui dovanėlių. Sekė staigmeninė meninė programa – I. ir P. Lukoševičių dukros Rasa Kurienė iš Londono ir Ina Sungailienė iš Toronto jautriai padainavo kelias dainas, pritardamos gitara (apie tai tėvai iš anksto nežinojo). Pagaliau žodis teko Irenai ir Petrui, kurie su nemažu gailesčiu keliasi į Torontą. Dėkojo rengėjams ir visiems susirinkusiems. Galiausiai po trumpą žodį tarė svečiai kunigai G. Kabašinskas ir R. Ramašauskas.

Sekė sūrio ir vyno bei pyragų su kava vaišės. Žmonės neskubėjo skirstytis – vieni dar kalbėjosi su Lukoševičiais, kiti – su svečiais kunigais. **B.S.**

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

35 METŲ SUKAKTIS

DĖKOJAME klientams už pasitikėjimą pavedant mums Jūsų draudas.

DĖKOJAME už pradinį pasitikėjimą ir už rekomenduotus klientus.

KVIEČIAME pasinaudoti 35 metų patirtimi.
Pastovumas darbe, patarnavimas, dėmesys nelaimės atveju išliko kaip pagrindiniai draudimo reikalavimai.

ATEITIES PERSPEKTYVOS

Draudos įstaigoje dirba:
JOANA ADAMONYTĖ – draudos reikalai ir nelaimės
DONNA SVRAKA – draudos reikalai ir atskaitomybė
MARYTĖ ADAMONYTĖ – draudos reikalai ir sekretorė

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
yra inkorporuota bendrovė
P. ADAMONIS Chartered Insurance Broker
TEL. 722-3545